

The background of the entire page is a low-angle, black and white photograph of several modern skyscrapers with glass facades, reaching towards a cloudy sky. A large, semi-transparent red square is positioned in the center-right of the image, partially overlapping the buildings. The word "warta." is printed in a bold, dark blue, sans-serif font in the upper right corner of the page.

warta.

TUnŻ „WARTA” S.A.

SPRAWOZDANIE
O WYPŁACALNOŚCI
I KONDYCJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy
kończący się tego dnia

spis treści

str. 5	Spis rysunków
str. 6	Spis tabel
str. 8	Spis załączników
str. 9	Zastosowane definicje i skróty
str. 13	Podstawa sporządzenia
str. 14	Podsumowanie
<hr/>	
A DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	
<hr/>	
A.1 Działalność	
<hr/>	
str. 15	A.1.1 Informacje na temat Spółki
str. 18	A.1.2 Istotne zdarzenia gospodarcze
str. 19	A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej
str. 21	A.2.1 Działalność ubezpieczeniowa w podziale na linie biznesowe
str. 22	A.2.2 Działalność ubezpieczeniowa w podziale na obszary geograficzne (regiony)
str. 23	A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)
str. 25	A.3.1 Grupy aktywów
str. 26	A.3.2 Inwestycje związane z sekurytyzacją
<hr/>	
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	
<hr/>	
A.4.1 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	
<hr/>	
str. 27	A.4.2 Umowy leasingowe
<hr/>	
str. 29	A.5 Wszelkie inne informacje
<hr/>	

	B SYSTEM ZARZĄDZANIA
	B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania
str. 30	B.1.1 Struktura systemu zarządzania
str. 40	B.1.2 Schemat wynagradzania
	B.1.3 Istotne zmiany w systemie zarządzania
	B.1.4 Informacje na temat istotnych transakcji z akcjonariuszami, osobami wywierającymi istotny wpływ na Spółkę, członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej
str. 42	B.1.5 Ocena adekwatności systemu zarządzania
	B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji
str. 43	B.2.1 Polityka w zakresie kompetencji i reputacji
str. 45	B.2.2 Proces oceny kompetencji i reputacji
	B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności
str. 48	B.3.1 System zarządzania ryzykiem
str. 55	B.3.2 Funkcja zarządzania ryzykiem
str. 56	B.3.3 Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności
	B.4 System kontroli wewnętrznej
str. 59	B.4.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej
str. 61	B.4.2 Funkcja zgodności z przepisami
	B.5 Funkcja audytu wewnętrznego
str. 65	B.5.1 Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego
str. 66	B.5.2 Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego
str. 67	B.6 Funkcja aktuarialna
	B.7 Outsourcing
str. 72	B.7.1 Polityka outsourcingu
str. 74	B.7.2 Kluczowe umowy outsourcingu
str. 75	B.8 Wszelkie inne informacje
str. 76	C PROFIL RYZYKA
str. 81	C.1 Ryzyko aktuarialne
str. 84	C.2 Ryzyko rynkowe
str. 88	C.3 Ryzyko kredytowe
str. 90	C.4 Ryzyko płynności
str. 91	C.5 Ryzyko operacyjne
str. 94	C.6 Pozostałe istotne ryzyka
str. 96	C.7 Wszelkie inne informacje
str. 97	D WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI
str. 98	D.1 Aktywa
str. 101	D.1.1 Wycena aktywów

str. 110	D.1.2 Leasing
str. 111	D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
str. 114	D.2.1 Zasady wyceny najlepszego oszacowania ubezpieczeń o charakterze ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
str. 115	D.2.2 Kwoty należne z tytułu umów reasekuracji w wartości najlepszego oszacowania
str. 116	D.2.3 Niepewność związana z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
	D.2.4 Uproszczenia przyjęte w kalkulacji marginesu ryzyka
	D.2.5 Opis przyjętej krzywej stopy procentowej
	D.2.6 Korekty dopasowujące oraz środki przejściowe
str. 117	D.2.7 Istotne linie biznesowe
str. 120	D.3 Inne zobowiązania
str. 122	D.3.1 Wycena innych zobowiązań
str. 123	D.3.2 Leasing
str. 124	D.4 Alternatywne metody wyceny
	D.4.1 Wycena aktywów
str. 133	D.4.2 Wycena innych zobowiązań
str. 137	D.5 Wszelkie inne informacje
str. 138	E ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM
str. 139	E.1 Środki własne
	E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy
str. 143	E.2.1 Kapitałowy wymóg wypłacalności
str. 144	E.2.2 Minimalny wymóg kapitałowy
	E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności
	E.4 Różnice pomiędzy formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym
	E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności
	E.5.1 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym
str. 146	E.5.2 Niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności
str. 147	E.6 Wszelkie inne informacje
str. 148	Załączniki

spis rysunków

str. 16	Rysunek 1. Struktura Grupy Talanx (podmioty z udziałem większościowym)
str. 21	Rysunek 2. Składka przypisana brutto w podziale na linie biznesowe
str. 22	Rysunek 3. Dochody działalności ubezpieczeniowej w podziale na linie biznesowe
str. 25	Rysunek 4. Struktura portfela aktywów wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku
str. 26	Rysunek 5. Wyniki działalności inwestycyjnej za 2016 rok
str. 35	Rysunek 6. Struktura organizacyjna Spółki
str. 38	Rysunek 7. Funkcje kluczowe w Spółce
str. 39	Rysunek 8. Model trzech linii obrony
str. 44	Rysunek 9. Wymogi w zakresie kompetencji i reputacji
str. 49	Rysunek 10. Proces zarządzania ryzykiem
str. 51	Rysunek 11. Katalog rodzajów ryzyka
str. 53	Rysunek 12. Struktura organizacyjna w procesie zarządzania ryzykiem
str. 62	Rysunek 13. Funkcja zgodności z przepisami w strukturze organizacyjnej Spółki
str. 69	Rysunek 14. Funkcja aktuarialna w strukturze organizacyjnej Spółki
str. 77	Rysunek 15. Profil ryzyka Spółki wg formuły standardowej
str. 81	Rysunek 16. Rodzaje ryzyka aktuarialnego
str. 84	Rysunek 17. Rodzaje ryzyka rynkowego
str. 88	Rysunek 18. Rodzaje ryzyka kredytowego
str. 91	Rysunek 19. Rodzaje ryzyka operacyjnego
str. 142	Rysunek 20. Kapitał własny a środki własne Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku
str. 143	Rysunek 21. Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku

spis tabel

str. 20	Tabela 1. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ W 2016 ROKU
str. 23	Tabela 2. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ W 2016 ROKU
str. 27	Tabela 3. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI POZOSTAŁEJ W 2016 ROKU
str. 28	Tabela 4. ISTOTNE UMOWY NAJMU
str. 58	Tabela 5. POZIOMY WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI S2
str. 79	Tabela 6. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH W 2016 ROKU
str. 80	Tabela 7. WYNIKI ODWROTNYCH TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH
str. 86	Tabela 8. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA RYNKOWEGO
str. 89	Tabela 9. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO
str. 93	Tabela 10. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA OPERACYJNEGO
str. 98	Tabela 11. ZESTAWIENIE AKTYWÓW SPÓŁKI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU
str. 103	Tabela 12. WARTOŚĆ SKOMPENSOWANA DTA/DTL NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU
str. 108	Tabela 13. KWOTY NALEŻNE Z UMÓW REASEKURACJI DLA ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z UBEZPIECZEŃ W UKŁADZIE ANALITYCZNYM
str. 112	Tabela 14. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU
str. 113	Tabela 15. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE
str. 118	Tabela 16. ZASADY WYCENY REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE

str. 121	Tabela 17. ZESTAWIENIE INNYCH ZOBOWIĄZAŃ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU
str. 125	Tabela 18. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – MASZYNY I WYPOSAŻENIE WYKORZYSTYWANE NA UŻYTEK WŁASNY
str. 126	Tabela 19. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – OBLIGACJE PAŃSTWOWE
str. 127	Tabela 20. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – OBLIGACJE KORPORACYJNE
str. 128	Tabela 21. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – JEDNOSTKI UCZESTNICTWA ORAZ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA
str. 128	Tabela 22. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – DEPOZYTY INNE NIŻ EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
str. 130	Tabela 23. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – AKTYWA DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE
str. 131	Tabela 24. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI (HANDLOWE, INNE NIŻ Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)
str. 132	Tabela 25. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
str. 133	Tabela 26. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE AKTYWA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)
str. 135	Tabela 27. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE REZERWY (INNE NIŻ REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE)
str. 136	Tabela 28. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DEPOZYTÓW REASEKURATORÓW
str. 136	Tabela 29. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ZOBOWIĄZANIA
str. 140	Tabela 30. ŚRODKI WŁASNE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU
str. 141	Tabela 31. ŚRODKI WŁASNE DOPUSZCZONE
str. 144	Tabela 32. FORMUŁA LINIOWA DLA UBEZPIECZEŃ NIEŻYCIOWYCH
str. 145	Tabela 33. FORMUŁA LINIOWA DLA UBEZPIECZEŃ ŻYCIOWYCH
str. 145	Tabela 34. KALKULACJA MINIMALNEGO WYMAGU KAPITAŁOWEGO ZA POMOCĄ FORMUŁY STANDARDOWEJ

spis załączników

str. 149	Załącznik 1.	Aktywa i zobowiązania (S.02.01.02)
str. 153	Załącznik 2.	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)
str. 158	Załącznik 3.	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju (S.05.02.01)
str. 161	Załącznik 4.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)
str. 165	Załącznik 5.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (S.17.01.02)
str. 169	Załącznik 6.	Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)
str. 171	Załącznik 7.	Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych (S.22.01.21)
str. 172	Załącznik 8.	Środki własne (S.23.01.01)
str. 175	Załącznik 9.	Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)
str. 176	Załącznik 10.	Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Zastosowane definicje i skróty

Użyte w niniejszym Sprawozdaniu definicje i skróty oznaczają:

<p>A</p> <hr/>	<p>Akcjonariusz – podmiot posiadający 100% akcji w Spółce – TUiR „WARTA” S.A.</p> <p>ALM (z ang. <i>Asset Liability Management</i>) – proces zarządzania ryzykiem niedopasowania wynikającym z różnej struktury aktywów i zobowiązań.</p> <p>Apetyt na ryzyko – wielkość straty negatywnie wpływającej na poziom zysków lub kapitałów, jaką Spółka jest w stanie zaakceptować w realizacji założonych celów i strategii. W Spółce apetyt na ryzyko definiowany jest poprzez budżet ryzyka.</p> <p>Art. – artykuł.</p>	<p>odpowiadające wartościom ze sprawozdania statutowego, zaprezentowane zgodnie z odpowiednimi zasadami obowiązującymi na potrzeby Wyptacalności 2, tj. w układzie bilansu ekonomicznego.</p> <p>BondSpot S.A. – spółka akcyjna prowadząca polski rynek pozagiełdowy.</p> <p>BPV (z ang. <i>Basic Point Value</i>) – wrazliwość pozycji netto (wartość obecna przyszłych przepływów pieniężnych z aktywów i pasywów netto) na wzrost krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy.</p> <p>Budżet ryzyka – maksymalny poziom kapitałowego wymogu wypłacalności.</p>	<p>Duracja – miara ryzyka stopy procentowej interpretowana jako średni czas trwania instrumentu.</p> <p>Dyrektorzy B-1 – dyrektorzy poszczególnych komórek organizacyjnych w Spółce podległych bezpośrednio jednemu z Członków Zarządu.</p> <p>Dyrektywa Wypłacalność 2 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. Unii Europejskiej z dnia 25 listopada 2009 roku, L335 z późn. zm.).</p>
<p>B</p> <hr/>	<p>Back-test – weryfikacja adekwatności modelu i jego parametrów (stosowany do weryfikacji kalkulacji aktuarialnych).</p> <p>BIA (z ang. <i>Business Influence Analysis</i>) – Analiza Wpływu na Biznes.</p> <p>Bilans ekonomiczny – zestawienie aktywów i zobowiązań wycenionych zgodnie z wymogami Wyptacalności 2.</p> <p>Bilans statutowy – bilans stanowiący integralną część sprawozdania statutowego. Na potrzeby niniejszego Sprawozdania oznacza to wartości</p>	<p>C</p> <hr/> <p>CMP (z ang. <i>Compliance Monitoring Plan</i>) – plan działania podejmowany przez Departament Compliance zapewniający wykrycie ryzyka naruszenia zasad Compliance na możliwie wczesnym etapie.</p> <p>CVAR (z ang. <i>Conditional Value at Risk</i>) – średnia z kwantyli najgorszych realizacji stóp zwrotu.</p>	<p>E</p> <hr/> <p>EIOPA (z ang. <i>European Insurance and Occupational Pensions Authority</i>) – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych.</p>
<p>D</p> <hr/>	<p>Data bilansowa – dzień, na który sporządzone zostało sprawozdanie statutowe oraz niniejsze Sprawozdanie.</p>		

<p>F</p> <hr/>	<p>przez najbliższe 12 miesięcy od daty bilansowej.</p>	<p>KRI (z ang. <i>Key Risk Indicators</i>) – wybrane parametry procesu biznesowego opisujące zmiany profilu ryzyka operacyjnego tego procesu.</p>
<p>Formuła standardowa – algorytm kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności określony przez Specyfikację Techniczną.</p> <p>Funkcje kluczowe – funkcja audytu wewnętrznego, funkcja zgodności z przepisami, funkcja aktuarialna, funkcja zarządzania ryzykiem.</p>	<p>Kierownictwo Spółki – Zarząd Spółki, dyrektorzy B-1 oraz dyrektorzy/kierownicy podległych im komórek organizacyjnych (kadra menadżerska, zarządzający komórkami organizacyjnymi).</p> <p>Kierownik jednostki (w rozumieniu Ustawy o Rachunkowości) – członek zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członkowie tego organu, powołani do pełnienia tej funkcji zgodnie z postanowieniami umowy spółki, statutu lub innymi obowiązującymi jednostkę przepisami prawa. Wyłączeniu podlegają pełnomocnicy ustanowieni przez jednostkę.</p> <p>KNF, organ nadzoru – Komisja Nadzoru Finansowego.</p> <p>Kodeks Spółek Handlowych – ustawa z dnia 29 września 2016 roku Kodeks Spółek Handlowych (Dz.U. 2016.1578).</p> <p>Komórka organizacyjna – departament, biuro lub centrum w randze departamentu wraz z podległymi komórkami.</p> <p>Kontrakt IRS (z ang. <i>Interest Rate Swap</i>) – swap stopy procentowej – instrument pochodny, którego przedmiotem jest zawarcie kontraktu wymiany płatności odsetkowych.</p> <p>Kontrakt Forward – transakcja pochodna polegająca na kupnie lub sprzedaży dobra bazowego w z góry określonym terminie realizacji i za z góry określoną cenę wykonania.</p> <p>KPI (z ang. <i>Key Performance Indicators</i>) – finansowe i niefinansowe wskaźniki stosowane jako mierniki w procesach pomiaru stopnia realizacji celów organizacji.</p>	<p>L</p> <hr/> <p>Limity inwestycyjne – system limitów inwestycyjnych określony przez Zarząd Spółki.</p>
<p>G</p> <hr/>	<p>GIODO – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.</p> <p>GPW – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.</p> <p>Grupa Talanx – grupa kapitałowa, której podmiotem dominującym jest Talanx A.G. sprawującym kontrolę m.in. nad Talanx International A.G.</p> <p>GUS – Główny Urząd Statystyczny.</p>	<p>M</p> <hr/> <p>Margines ryzyka – część rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów Wypłacalności 2 służąca zapewnieniu, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiada kwocie, jakiej strona trzecia zażądałaby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich.</p> <p>MCEV (z ang. <i>Market Consistent Embedded Value</i>) – miara obrazująca wartość obecną udziału akcjonariuszy w zyskach rozliczanych z aktywów przydzielonych do istniejącego portfela ubezpieczeń po wystarczającym uwzględnieniu zagregowanego ryzyka w istniejącym portfelu ubezpieczeń. Uwzględnienie ryzyka powinno być skalibrowane aby odpowiadać cenie rynkowej za ryzyko o ile jest ona miarodajnie obserwowalna.</p> <p>Minimalny wymóg kapitałowy (z ang. <i>MCR – Minimum Capital Requirement</i>) – wymóg kapitałowy wyznaczony zgodnie z zapisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.</p>
<p>K</p> <hr/>	<p>Kapitałowy wymóg wypłacalności (z ang. <i>SCR – Solvency Capital Requirement</i>) – wymóg kapitałowy wyznaczony zgodnie z odpowiednimi zapisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Specyfikacji Technicznej. Kapitałowy wymóg wypłacalności jest określany jako kapitał ekonomiczny, który zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji musi posiadać dla zagwarantowania, że upadłość nastąpi nie częściej niż raz na 200 przypadków lub, ewentualnie, że istnieje przynajmniej 99,5% prawdopodobieństwo, że zakłady te nadal będą w stanie wypełniać swoje zobowiązania wobec ubezpieczających i beneficjentów</p>	

N

Najlepsze oszacowanie – zobowiązanie Spółki wyznaczone jako suma nieobciążonych zdyskontowanych przepływów pieniężnych, ważonych prawdopodobieństwami z zawartych umów ubezpieczenia.

NBP – Narodowy Bank Polski.

NewConnect – zorganizowany rynek akcji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, prowadzony poza rynkiem regulowanym w formule alternatywnego systemu obrotu.

O

Osoby nadzorujące funkcje kluczowe – dyrektorzy kierujący: Departamentem Audytu Wewnętrzny, Departamentem Compliance, Departamentem Aktuariat (tu: Aktuariusz Nadzorujący Funkcję Aktuariatną) oraz Departamentem Zarządzania Ryzykiem.

P

Plan Biznesowy – średniookresowy plan finansowy opracowywany zgodnie ze Statutem Spółki co roku przez Zarząd Spółki i przedkładany do akceptacji Radzie Nadzorczej Spółki.

Pkt – punkt.

Polityka Zarządzania Kapitałem – obowiązująca w Spółce polityka określająca zasady zarządzania kapitałem w Spółce.

Profil ryzyka – opis rodzajów ryzyka, na które Spółka jest narażona.

Risk Scan – ustrukturyzowany proces identyfikacji i oceny ryzyk, którego celem jest identyfikacja istotnych ryzyk, które mogą mieć negatywny

wpływ na wynik finansowy Spółki w perspektywie roku, opis mechanizmów kontrolnych dla zidentyfikowanych ryzyk, ocena ryzyk oraz adekwatności mechanizmów kontrolnych, a także opracowanie ewentualnych dodatkowych mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko rezydualne.

R

Rozporządzenia wykonawcze Komisji (UE) dotyczące kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności – Rozporządzenia ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do:

- procedury zatwierdzania przez organy nadzoru stosowania parametrów specyficznych dla danego zakładu zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 (2015/498 z dnia 24 marca 2015 roku),
- wykazów jednostek samorządu regionalnego i władz lokalnych, ekspozycje, wobec których należy traktować jako ekspozycje wobec rządu centralnego zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 (2015/2011 z dnia 11 listopada 2015 roku),
- odchyłeń standardowych dla systemów wyrównania ryzyka w przypadku ubezpieczeń zdrowotnych zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 (2015/2013 z dnia 11 listopada 2015 roku),
- indeksu akcji wymaganego na potrzeby symetrycznego dostosowania standardowego wymogu kapitałowego zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 (2015/2016 z dnia 11 listopada 2015 roku),
- skorygowanych współczynników służących do obliczania wymogu kapitałowego dla ryzyka walutowego

w przypadku walut powiązanych z euro zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 (2015/2017 z dnia 11 listopada 2015 roku).

Rozporządzenie delegowane – Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku (Dz.U.UE.L.2015.12.1) wydane na podstawie i uzupełniające Dyrektywę Wypłacalność 2.

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 roku, poz. 562).

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 277).

S

Specyfikacja Techniczna – zasady wyceny i wyznaczania wymogów kapitałowych określone w Rozporządzeniu delegowanym, Rozporządzeniach wykonawczych Komisji (UE) dotyczących kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności, a także w uzupełniających interpretacjach organu nadzoru.

Sprawozdanie, SFCR – niniejsze Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej TUŃ „WARTA” S.A.

Sprawozdanie statutowe – sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz sporządzone zgodnie ze szczególnymi zasadami rachunkowości określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Na potrzeby niniejszego Sprawozdania oznacza to wartości odpowiadające wartościom ze sprawozdania statutowego, zaprezentowane zgodnie z odpowiednimi zasadami obowiązującymi na potrzeby Wypłacalności 2.

Statut Spółki, Statut – Statut Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie „WARTA” Spółka Akcyjna, zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie w dniu 28 czerwca 2016 roku, zarejestrowany w dniu 7 grudnia 2016 roku.

Strategia Zarządzania Ryzykiem – dokument opisujący system zarządzania ryzykiem funkcjonujący w Spółce oraz określający cele strategiczne zarządzania ryzykiem.

Symulacja Monte Carlo – złożony proces przeprowadzania dużej liczby symulacji dla danego modelu finansowego przy założeniu, że nie są znane dokładne wartości wybranych zmiennych tego modelu w danym okresie w przyszłości, znane jest natomiast kształtowanie się wartości tych zmiennych w przeszłości.

System Orlando – system obsługujący proces zarządzania, wyceny i ewidencji aktywów. Pozwala na rejestrację i weryfikację transakcji i rozliczeń, wycenę wszystkich aktywów funduszy i generowanie raportów. System na bieżąco monitoruje zdefiniowane

limity inwestycyjne (w trybie on-line w trakcie operacyjnej działalności oraz w trybie off-line po zakończeniu wyceny) i powiadamia w przypadku ich przekroczenia.

Środki własne (z ang. *Own Funds*) – środki własne wyznaczone zgodnie z zapisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. aktywa wolne od obciążeń, dostępne na pokrycie strat wynikających z niesprzyjających wahań w obszarze wykonywanej działalności, zarówno przy założeniu jej kontynuacji, jak i w przypadku jej likwidacji.

T

Treasury BondSpot Hurtowy – hurtowy rynek obrotu obligacjami skarbowymi oraz bonami skarbowymi.

TUnŻ „WARTA” S.A. – Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie „WARTA” S.A. z siedzibą w Warszawie, dalej także Spółka.

U

UFK – ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe.

Ust. – ustęp.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej – Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1844 z późn. zm.).

Ustawa o rachunkowości – Ustawa o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz.U. z 2016 roku, poz. 1047 z późn. zm.).

V

VAR (z ang. *Value at risk*) – miara ryzyka wyrażająca graniczny poziom straty znalezionej dla ustalonego X będącego prawdopodobieństwem jej osiągnięcia. Równoważną interpretacją tego pojęcia jest kwota gotówki, jaką należy dodać do pozycji, aby prawdopodobieństwo jakiegokolwiek straty (wartości ujemnej) było mniejsze lub równe poziomowi X.

W

Współczynnik wypłacalności S2 – iloraz środków własnych i kapitałowego wymogu wypłacalności (pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi).

Wypłacalność 2 (S2) – uregulowany prawnie, zgodnie z zapisami Dyrektywy Wypłacalność 2 i regulacji sporządzonych na jej podstawie, system monitorowania wypłacalności zakładów ubezpieczeń. W polskim systemie prawnym zapisy Dyrektywy Wypłacalność 2 zostały zaimplementowane Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia

Podstawa sporządzenia

Niniejsze Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Niniejsze Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Rozporządzenia delegowanego oraz Wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Dane zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu, o ile nie wskazano inaczej, są wyceniane zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy założeniu kontynuacji działalności (zgodnie z Art. 7 Rozporządzenia delegowanego).

Sprawozdanie składa się z pięciu podstawowych części, w których:

A. Działalność i wyniki operacyjne – scharakteryzowano profil działalności Spółki, opisano i skomentowano osiągnięte w 2016 roku wyniki finansowe, ze szczególnym uwzględnieniem wyników z działalności ubezpieczeniowej i inwestycyjnej.

B. System Zarządzania – zaprezentowano podstawowe informacje na temat systemu zarządzania w Spółce z uwzględnieniem stosowanych wymogów odnośnie kompetencji i reputacji oraz scharakteryzowano funkcje kluczowe w Spółce.

C. Profil ryzyka – dokonano charakterystyki ryzyka, w podziale na poszczególne jego rodzaje, wpływającego na działalność Spółki oraz opisano sposoby zarządzania tym ryzykiem.

D. Wycena do celów wypłacalności – przedstawiono przyjęte przez Spółkę zasady wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pozostałych zobowią-

zań zgodnie z wymogami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a także wskazano różnice w stosunku do zasad wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

E. Zarządzanie kapitałem – przedstawiono założenia przyjęte przez Spółkę w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych oraz wartości środków własnych zgodnie z wymogami przedstawionymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a także dokonano analizy wyników kalkulacji wymogów kapitałowych oraz wartości środków własnych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W niniejszym Sprawozdaniu, o ile nie wskazano inaczej, wszystkie dane finansowe zostały wyrażone w tysiącach złotych (dalej tys. PLN).

Prezes Zarządu
JAROSŁAW PARKOT

Wiceprezes Zarządu
PAWEŁ BEDNAREK

Wiceprezes Zarządu
GRZEGORZ BIELEC

Wiceprezes Zarządu
HUBERT MORDKA

Wiceprezes Zarządu
JAROSŁAW NIEMIROWSKI

Wiceprezes Zarządu
JAROSŁAW PIĄTKOWSKI

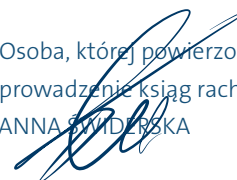

Wiceprezes Zarządu
RAFAŁ STANKIEWICZ

Wiceprezes Zarządu
WITOLD WALKOWIAK

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych
ANNA SWIDERSKA

Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną
TOMASZ KOŁODZIEJCZYK

Warszawa, 27 kwietnia 2017 roku

Podsumowanie

1 stycznia 2016 roku, na podstawie Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, wszedł w życie nowy, zharmonizowany system regulacyjny dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji: Wyptalność 2.

Jednym z nowych obowiązków zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji jest sporządzenie oraz opublikowanie Sprawozdania o wyptalności i kondycji finansowej.

Niniejszy dokument za 2016 rok jest pierwszym Sprawozdaniem sporządzonym i opublikowanym przez TUnŻ „WARTA” S.A. po wejściu w życie nowych wymogów.

Podstawowym celem dokumentu jest ułatwienie odbiorcy zrozumienia prowadzonej działalności, poprzez opisanie systemu zarządzania w Spółce oraz jej pozycji kapitałowej, w tym metod i założeń użytych przy jej wyliczeniu. Integralną częścią Sprawozdania są formularze sprawozdawcze przedstawiające podstawowe mierniki finansowe, w tym kalkulację pokrycia kapitałowego wymogu wyptalności środkami własnymi.

Zgodnie ze Sprawozdaniem za 2016 rok Spółka spełnia wymogi związane z nowym systemem Wyptalność 2, w zakresie:

- wdrożenia systemu zarządzania, w tym funkcji kluczowych, kompetencji i reputacji, zasad dotyczących wynagradzania oraz outsourcingu,
- wyceny aktywów, zobowiązań oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- kalkulacji środków własnych oraz wymogów kapitałowych,
- raportowania i monitorowania bieżącego oraz oczekiwanego (w perspektywie Planu Biznesowego) współczynnika wyptalności S2.

Współczynnik wyptalności S2 stanowi relację dopuszczonych środków własnych w wysokości 428 254 tys. PLN do kapitałowego wymogu wyptalności w kwocie 154 956 tys. PLN.

Całość dopuszczonych środków własnych została zaklasyfikowana do Kategorii 1, tj. o najwyższej jakości jeżeli chodzi o dostępność w przypadku pokrywania strat. Czas trwania wszystkich środków własnych Spółki jest nieograniczony.

Wartość dopuszczonych środków własnych, opisana szczegółowo w części E niniejszego Sprawozdania, stanowi nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w kwocie 456 232 tys. PLN pomniejszoną o narosły wynik finansowy netto za 2016 rok w części

przeznaczonej na wypłatę dywidendy w kwocie 18 055 tys. PLN oraz o podatek od aktywów w kwocie 9 923 tys. PLN przypadający do zapłaty w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w kwocie 456 232 tys. PLN stanowi różnicę pomiędzy aktywami wycenionymi na potrzeby Wyptalności 2 w kwocie 2 504 935 tys. PLN a zobowiązaniami wycenionymi na potrzeby Wyptalności 2 w kwocie 2 048 703 tys. PLN. Szczegółowe informacje na temat metod i założeń przyjętych do wyceny aktywów i zobowiązań oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych znajdują się w części D niniejszego Sprawozdania.

Kapitałowy wymóg wyptalności w kwocie 154 956 tys. PLN został obliczony za pomocą formuły standardowej i zaprezentowany szczegółowo w części E niniejszego Sprawozdania.

Wysokość współczynnika wyptalności S2 na koniec 2016 roku istotnie przewyższa wymogi ustawowe oraz poziom docelowy (125%) określony w *Polityce Zarządzania Kapitałem* Spółki, szczegółowo opisanej w części E niniejszego Sprawozdania.

Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	428 254
Kapitałowy wymóg wyptalności (SCR)	154 956
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	276%

A Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano profil działalności Spółki oraz skomentowano osiągnięte w 2016 roku wyniki finansowe, w tym z działalności ubezpieczeniowej i inwestycyjnej.

NAZWA I SIEDZIBA SPÓŁKI

Spółka działa pod nazwą „Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie „WARTA” Spółka Akcyjna” z prawem używania skrótu Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie „WARTA” S.A. lub TUnŻ „WARTA” S.A. Siedzibą Spółki jest Warszawa, ul. Chmielna 85/87.

REJESTRACJA W SĄDZIE GOSPODARCZYM

Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023648. Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 311 592 900,00 złotych i dzieli się na 3 115 929 akcji imiennych, o wartości nominalnej 100,00 (sto) złotych każda.

NAZWA I SIEDZIBA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Jednostką dominującą Spółki (Akcjonariusz) jest Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” S.A. z siedzibą w Warszawie posiadająca 3 115 929 akcji dających 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Jednostką dominującą Akcjonariusza jest Talanx International AG z siedzibą w Hanowerze (Republika Federalna Niemiec) przy ul. HDI-Platz 1.

Spółka wchodzi w skład Grupy Talanx, posiadającej udziały w kilkudziesięciu innych spółkach podzielonych na 6 obszarów działania oraz operujących w 150 krajach na 5 kontynentach.

Szczegółowa struktura Grupy Talanx została przedstawiona na poniższym schemacie.

A.1.1 Informacje na temat Spółki

Rysunek 1.
Struktura Grupy Talanx (podmioty z udziałem większościowym)

TALANX AG

Ubezpieczenia korporacyjne		Ubezpieczenia masowe Niemcy		Ubezpieczenia masowe świat		Reasekuracja ubezpieczeń majątkowych	Reasekuracja ubezpieczeń życiowych	Operacje korporacyjne
HDI GLOBAL SE		TALANX DEUTCHLAND AG		TALANX INTERNATIONAL AG		Hannover Rück SE		
HDI Versicherung AG (Austria)	HDI-Gerling Verzekeringen N.V. (Netherlands)	HDI Versicherung AG	PB Lebensversicherung AG	HDI Seguros S.A. (Argentina)	TUnŻ WARTA S.A. (Poland)	Hannover Re-Takaful B.S.C. © (Bahrain)	Hannover Life Re of Australasia Ltd.	Talanx Asset Management GmbH
HDI-Gerling Seguros Industriais S.A. (Brazil)	HDI-Gerling Insurance of South Africa Ltd.	HDI Lebensversicherung AG	PB Versicherung AG	HDI Seguros S.A. (Brazil)	TUIR WARTA S.A. (Poland)	Hannover Re (Bermuda) Ltd.	Hannover Life Reassurance Bermuda Ltd.	Ampega Investment GmbH
HDI Global Network AG	HDI Global Insurance Company (USA)	Talanx Pensionsmanagement AG	PB Pensionsfonds AG	HDI Seguros S.A. (Chile)	TU na Życie Europa S.A. (Poland)	E+S Rückversicherung AG	Hannover Re (Ireland) Plc	Talanx Immobilien Management GmbH
HDI-Gerling de México Seguros S.A.		HDI Pensionkasse AG	TARGO Lebensversicherung AG	Magyar Posta Biztosító Zrt. (Hungary)	TU Europa S.A. (Poland)	Hannover Reinsurance Africa Limited	Hannover Life Reassurance Africa Limited	Talanx Service AG
		neue leben Lebensversicherung AG	TARGO Versicherung AG	Magyar Posta Életbiztosító Zrt. (Hungary)	OOO Strakhovaya Kompaniya „CiV Life” (Russia)	International Insurance Company of Hannover SE	Hannover Life Reassurance Company of America	Talanx Systeme AG
		neue leben Unfallversicherung AG		HDI Assicurazioni S.p.A. (Italy)	OOO Strakhovaya Kompaniya „HDI Strakhovanie” (Russia)			Talanx Reinsurance Broker GmbH
				HDI Seguros S.A. de C.V. (Mexico)	HDI Sigorta A.S. (Turkey)			Talanx Reinsurance (Ireland) Ltd.
					HDI Seguros S.A. (Uruguay)			

Rysunek 1.

Struktura Grupy Talanx (podmioty z udziałem większościowym)

NAZWA I SIEDZIBA JEDNOSTKI PODPORZĄDKOWANEJ

TUnŻ „WARTA” S.A. nie posiada udziałów w innych jednostkach podporządkowanych.

NAZWA I SIEDZIBA ORGANU NADZORU

Organem nadzorczym właściwym dla nadzoru nad Spółką jest Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, przy Placu Powstańców Warszawy 1.

Organem nadzorczym właściwym dla nadzoru nad Grupą Talanx jest Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht z siedzibą w Bonn (Republika Federalna Niemiec) przy ul. Graurheindorfer 108.

NAZWA I SIEDZIBA PODMIOTU PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIE

Biegłym rewidentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jest Justyna Zań (nr ewidencyjny 12750), reprezentująca KPMG Audyty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ul. Inflanckiej 4A w Warszawie.

KPMG Audyty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546.

Na wybór podmiotu uprawnionego do badania zgodę wyraziła Rada Nadzorcza TUnŻ „WARTA” S.A. uchwałą nr 12/2016 z dnia 21 czerwca 2016 roku na podstawie upoważnienia zawartego w § 24 pkt 17 Statutu TUnŻ „WARTA” S.A.

CHARAKTERYSTYKA ISTOTNYCH LINII BIZNESOWYCH SPÓŁKI

Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń życiowych objętych Działem I Załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

W rozumieniu Wypłacalności 2 Spółka prowadzi działalność w zakresie następujących linii biznesowych określonych w załączniku I do Rozporządzenia delegowanego:

Ubezpieczenia z udziałem w zyskach

Najważniejszym typem ubezpieczenia oferowanego w tej linii biznesowej są ubezpieczenia na życie i dożycie (zwane również ubezpieczeniem mieszanym) łączące terminowe ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia na dożycie. Są to produkty ochronno-oszczędnościowe, gwarantujące wypłatę środków zarówno w przypadku śmierci, jak i dożycia przez ubezpieczonego określonego wieku. Ponadto w skład tej linii biznesowej wchodzi ubezpieczenia uniwersalne oraz rentowe. Produkty tego typu oferują ubezpieczonym udział w zyskach z lokat, stanowiących pokrycie rezerw.

Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

Do tej linii biznesowej zaliczono produkty typu unit-linked, produkty strukturyzowane oraz związane z funduszem umowy dodatkowe będące częścią produktów tradycyjnych grupowych i indywidualnych. Produkty ubezpieczeniowe wykazy-

wane w ramach tej linii mają charakter głównie inwestycyjny. Łączą one w sobie elementy ubezpieczeniowe (zarówno na ryzyko zgonu, jak i ryzyka dodatkowe) i elementy oszczędnościowe, mające w przyszłości gwarantować ubezpieczonemu korzystanie ze zgromadzonego na rachunku polisy kapitału.

Pozostałe ubezpieczenia na życie

Do tej linii zaliczono produkty, które nie spełniają definicji innych linii biznesowych w ramach zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie. Spółka wykazuje tutaj produkty zapewniające ochronę głównie przed ryzykiem zgonu, w szczególności: Ubezpieczenia grupowe, Indywidualne kontynuacje ubezpieczeń grupowych, Terminowe ubezpieczenia na życie, Ubezpieczenia spłaty kredytów (mieszkaniowych, ratalnych, gotówkowych, kart kredytowych), krótkoterminowe ubezpieczenia na życie i dożycie.

Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów

Wykazane są tutaj wszystkie ryzyka wypadkowe i chorobowe oferowane w ramach ubezpieczeń grupowych i indywidualnych kontynuacji. Za ich wydzielenie odpowiada inny charakter ryzyk (ryzyka zdrowotne) oraz inna konstrukcja o charakterze podobnym do ubezpieczeń majątkowych (zawarte tu umowy są głównie roczne, odnawialne).

ISTOTNE ZDARZENIA O CHARAKTERZE BIZNESOWYM

Dywidenda za 2015 rok

Zgodnie z Uchwałą Nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TUnŻ „WARTA” S.A. z dnia 28 czerwca 2016 roku, zysk netto za 2015 rok w wysokości 32 812 tys. PLN został częściowo (92%) przeznaczony na wypłatę dywidendy dla Akcjonariusza. Wypłaty dywidendy dokonano w dniu 28 czerwca 2016 roku. Pozostała część zysku netto za 2015 rok została przeznaczona na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki.

Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych

Ustawą z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2016, poz. 68), wprowadzono podatek od aktywów m.in. zakładów ubezpieczeń, naliczany miesięcznie w wysokości 0,0366% podstawy opodatkowania, tj. sumy wartości aktywów wynikającej z zestawienia sald i obrotów, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej zgodnie z przepisami Ustawy o Rachunkowości, ponad kwotę 2 000 000 tys. PLN, z uwzględnieniem podziału tej kwoty między podmioty pośrednio lub bezpośrednio powiązane.

ISTOTNE ZDARZENIA W OBSZARZE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje przyjęta w 2015 roku Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Głównym celem zmian ustawowych było dostosowanie rozwiązań prawnych do nowych przepisów unijnych, w szczególności do Dyrektywy Wyptalność 2 oraz

wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych. Ustawa wprowadziła również rozwiązania prokonsumencie mające na celu wzmocnienie praw osób ubezpieczonych w umowach na cudzy rachunek czy oferowanie produktów lepiej dopasowanych do wiedzy i potrzeb klienta.

W celu wdrożenia rozwiązań przewidzianych w Dyrektywie Wyptalność 2, w grudniu 2013 roku w Spółce został uruchomiony projekt, którego głównymi celami było:

- ustrukturyzowanie procesu wprowadzania zgodności Spółki z wymogami Dyrektywy Wyptalność 2,
- zapewnienie zgodności z wymogami Dyrektywy Wyptalność 2 w terminie wejścia w życie Dyrektywy Wyptalność 2,
- zapewnienie zgodności z wymogami Grupy Talanx w zakresie Dyrektywy Wyptalność 2.

W grudniu 2015 roku zakończyła się II faza projektu dzięki czemu na dzień 1 stycznia 2016 roku Spółka była gotowa do funkcjonowania w nowym reżimie wyptalności.

W 2016 roku w ramach III fazy projektu prowadzone były prace, które obejmowały swoim zakresem zadania dotyczące optymalizacji zaimplementowanych już procesów, tworzenia nowych i udoskonalania istniejących rozwiązań w zakresie raportowania. Wprowadzono również zmiany pozwalające na realizację wymogów, które obowiązują w 2017 roku.

Zgodnie z wymogami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej Spółka w trakcie 2016 roku przygotowywała kwartalne raporty o sytuacji wyptalności Spółki i przesyłała je do organu nadzoru.

A.1.2 Istotne zdarzenia gospodarcze

W związku z aktualizacją Planu Biznesowego, wynikającego z wprowadzenia *Ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych*, o której szerzej w punkcie powyżej, w kwietniu 2016 roku została przeprowadzona Własna Ocena Ryzyka i Wyptalności w trybie nadzwyczajnym. Wynik powyższej Oceny wykazał, że ogólna pozycja kapitałowa Spółki nie uległa istotnej zmianie względem ostatniej Własnej Oceny Ryzyka i Wyptalności przeprowadzonej w trybie regularnym w listopadzie 2015 r. Spółka obecnie i w perspektywie Planu Biznesowego charakteryzuje się współczynnikami wyptalności S2, które zapewniają spełnienie ogólnych potrzeb w zakresie wyptalności na poziomie docelowym (poziom docelowy został opisany w rozdziale B.3.3 niniejszego Sprawozdania).

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej Spółki, analizowane niżej, są scharakteryzowane wielkościami ustalonymi zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego. Prezentowane dane (tabela 1) obejmują wyłącznie 2016 rok, z uwagi na art. 303 Rozporządzenia delegowanego, zwalniającego z obowiązku raportowania danych porównawczych w pierwszym roku raportowania.

Składka przypisana netto w 2016 roku wyniosła 733 007 tys. PLN i była niższa o 55% w porównaniu z 2015 rokiem. Powyższy spadek dotyczył składki jednorazowej związanej z produktami inwestycyjnymi, podczas gdy składka regularna, w szczególności z ubezpieczeń grupowych, uległa istotnemu wzrostowi.

Łączne koszty Spółki, zgodnie z ich ujęciem w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania, wyniosły w 2016 roku kwotę 771 487 tys. PLN. Obejmowały one: odszkodowania i świadczenia netto wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, koszty poniesione oraz pozostałe koszty, stanowiące odpowiednio – 71,8%, 27,7% i 0,5% łącznych kosztów. Natomiast w relacji do składki zarobionej netto powiększonej o dochody z działalności lokacyjnej powyższe kategorie kosztów stanowiły: odszkodowania i świadczenia netto wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – 68,3%, koszty poniesione – 26,4%, pozostałe koszty – 0,5%, zaś łączne koszty – 95,2%.

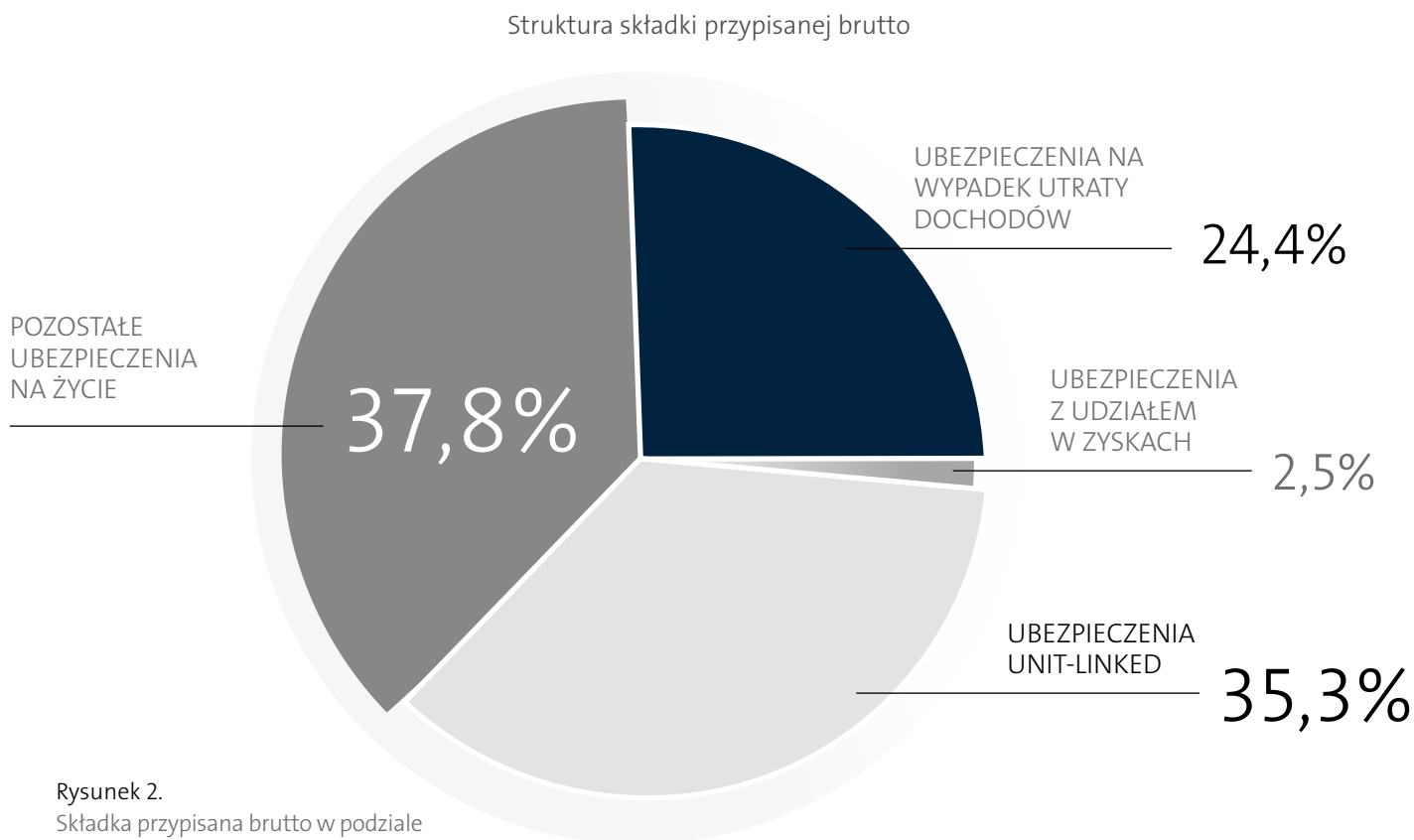

 Tabela 1. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ W 2016 ROKU

DANE ZGODNE Z ZAŁĄCZNIKIEM 2 DO NINIEJSZEGO SPRAWOZDANIA	
Składka przypisana brutto	743 262
Składka przypisana netto	733 007
Składka zarobiona netto	732 325
Odszkodowania i świadczenia netto	1 162 826
w tym: koszty likwidacji + zmiana rezerw na koszty likwidacji	0
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-609 290
Koszty poniesione	214 004
w tym: koszty likwidacji + zmiana rezerw na koszty likwidacji	22 958
w tym: pośrednie koszty działalności lokacyjnej	952
Pozostałe koszty	3 947
w tym: pozostałe koszty techniczne	3 947
DANE UZUPEŁNIAJĄCE ZGODNE ZE SPRAWOZDANIEM STATUTOWYM	
Wynik na działalności lokacyjnej	77 908

Poziom składki przypisanej brutto w 2016 roku wyniósł 743 262 tys. PLN i został wygenerowany z następujących linii biznesowych:

A.2.1 Działalność ubezpieczeniowa w podziale na linie biznesowe

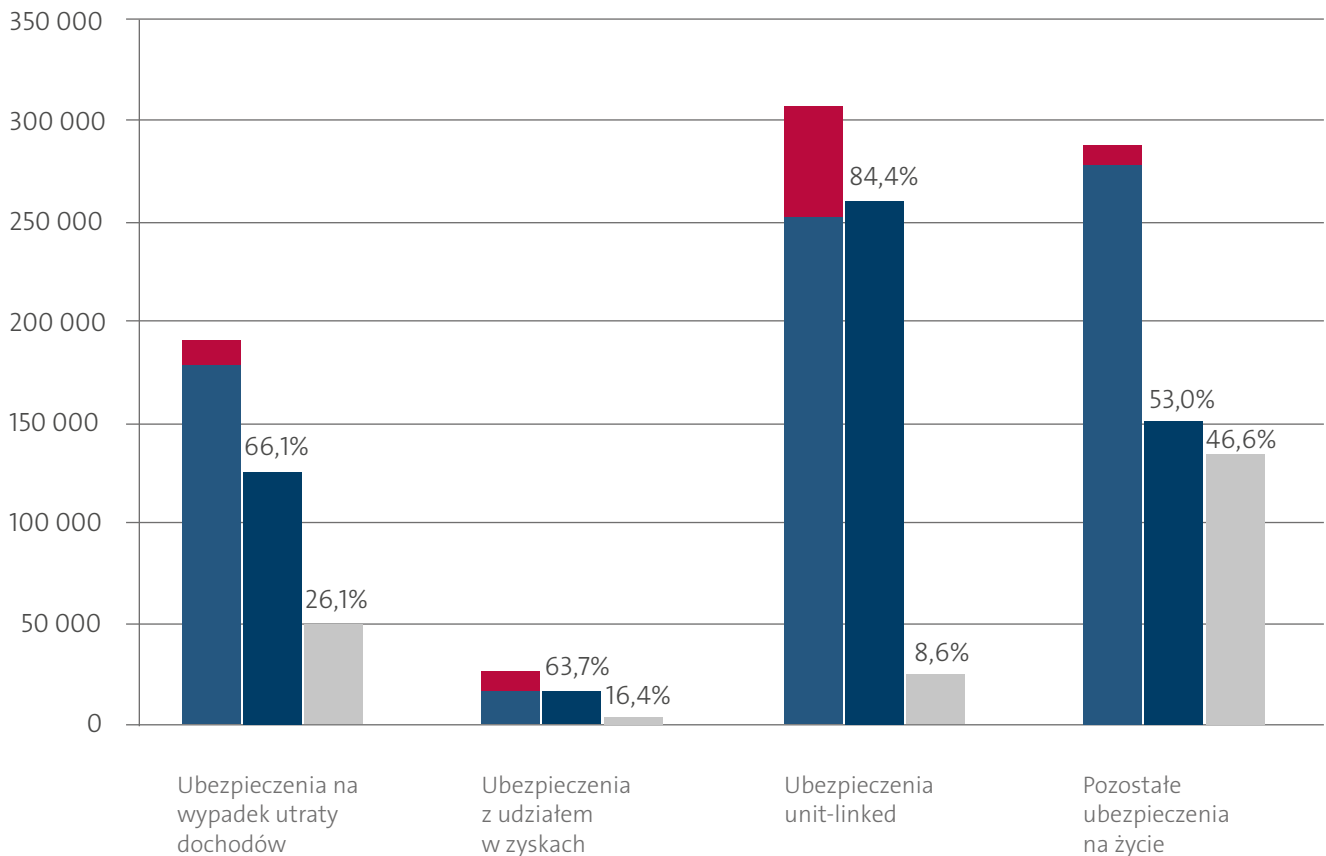
Rysunek 2.
Składka przypisana brutto w podziale na linie biznesowe

W portfelu Spółki wysoki udział w strukturze składki posiadają ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (Ubezpieczenia unit-linked). Nieco wyższy i jednocześnie największy udział w strukturze składki posiadają pozostałe ubezpieczenia na życie – w ramach tej linii Spółka sprzedaje produkty zapewniające świadczenia na wypadek zgonu, w grupowych, terminowych oraz towarzyszących kredytom ubezpieczeniach na życie.

Wysoki udział w strukturze składki przypisanej zajmują ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów, tj. produkty oferujące finansową rekompensatę z tytułu utraty dochodów z powodu choroby, wypadku lub inwalidztwa. Natomiast najmniejszy udział w portfelu stanowią ubezpieczenia z udziałem w zyskach w indywidualnych produktach na życie i dożycie oraz indywidualnych ubezpieczeniach posagowych.

Przychody i koszty Spółki, na które składają się: odszkodowania i świadczenia netto, zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz koszty poniesione za rok 2016, uzupeł-

nione dodatkowo o wynik na działalności lokacyjnej zgodnie ze sprawozdaniem statutowym, w podziale na poszczególne linie biznesowe kształtował się następująco:

Rysunek 3.
Dochody działalności ubezpieczeniowej
w podziale na linie biznesowe

- Dochody z lokat
- Przychody (składka zarobiona netto)
- Odszkodowania i świadczenia netto + zmiana stanu innych rezerw techniczno – ubezpieczeniowych
- Koszty poniesione

Spółka nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej poprzez oddziały zagraniczne.

Całkowita sprzedaż w 2016 roku dotyczyła ryzyk zlokalizowanych w Polsce.

A.2.2 Działalność ubezpieczeniowa w podziale na obszary geograficzne (regiony)

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Wynik z działalności inwestycyjnej, analizowany niżej, jest zgodny z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego. Prezentowane dane (tabela 2) obejmują wyłącznie 2016 rok, z uwagi na art. 303 Rozporządzenia delegowanego, zwalniającego z obowiązku raportowania danych porównawczych w pierwszym roku raportowania.

Zgodnie z zasadami rachunkowości i sprawozdawczości finansowej pozycje rachunku technicznego ubezpieczeń na życie dotyczące działalności inwestycyjnej obejmują całość lokat zakładu ubezpieczeń, a więc z uwzględnieniem aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Struktura tych aktywów, a tym samym struktura rachun-

ku technicznego zależy w znacznym stopniu od decyzji ubezpieczających. Dochody z działalności lokacyjnej aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający nie mają bezpośredniego wpływu na wynik Spółki, gdyż są skompensowane zmianą stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Tabela 2. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ W 2016 ROKU

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	1 STYCZNIA – 31 GRUDNIA 2016
Przychody z lokat	139 044
Nie zrealizowane zyski z lokat	53 027
Koszty działalności lokacyjnej	86 318
Niezrealizowane straty na lokatach	29 172
Dochody z działalności inwestycyjnej	76 581
Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny	-3 583
Całkowite dochody z działalności inwestycyjnej razem	72 998

W przychodach z lokat kwotę 65 035 tys. PLN stanowił zysk z realizacji lokat, w większości związany z aktywami ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Decyzje Klientów o umarzeniu jednostek ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub dokonywaniu wykupu w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów skutkują koniecznością sprzedaży aktywów, co przekłada się na rozpoznawanie wyniku z realizacji lokat. Pozostała część tej pozycji (74 009 tys. PLN) to przychody z innych lokat finansowych, przede wszystkim odsetki od dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (53 508 tys. PLN), w większości związanych z inwestycją aktywów innych niż aktywa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Niezrealizowane zyski z lokat związane są przede wszystkim z aktywami ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Decyzjami Klientów aktywa te są ulokowane częściowo w instrumenty, których wycena wzrosła, skutkując rozpoznaniem niezrealizowanych

zysków. Dotyczy to zarówno akcji, dłużnych papierów wartościowych czy jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych nabywanych w ramach UFK, jak i instrumentów pochodnych w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów.

Na koszty działalności lokacyjnej składają się przede wszystkim strata na realizacji lokat, związana ze sprzedażą papierów lub realizacją wyniku na instrumentach pochodnych w ramach aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Podobnie jak w przypadku zysku z realizacji lokat, wynika to w znacznej mierze z decyzji Klientów o umarzeniu jednostek ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych lub dokonywaniu wykupu w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów, skutkując koniecznością sprzedaży aktywów, co przekłada się na rozpoznawanie wyniku z realizacji lokat.

Niezrealizowane straty na lokatach również związane są przede wszystkim z aktywami ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Decyzjami Klientów

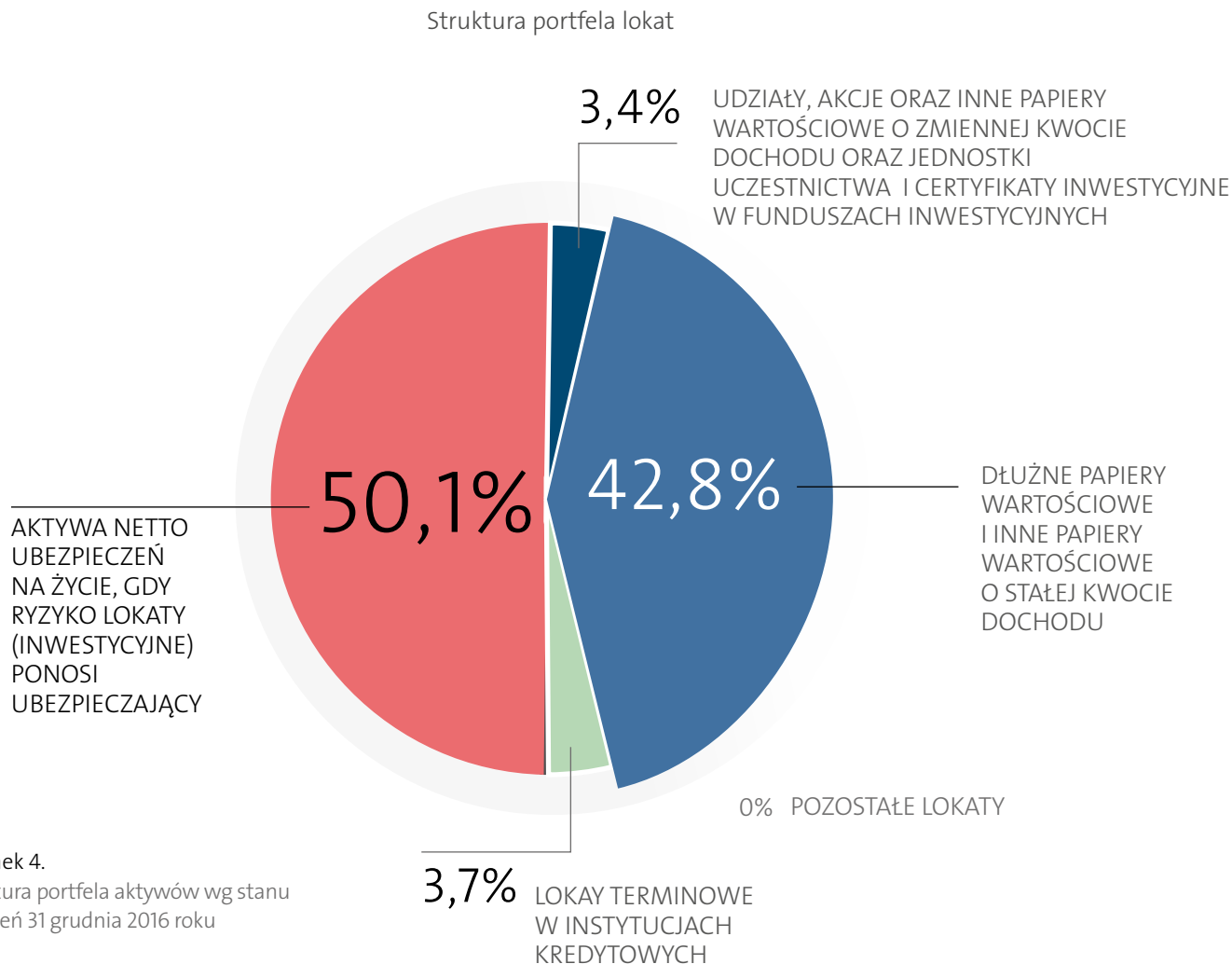
aktywa te są ulokowane częściowo w instrumenty, których wycena spadła, skutkując rozpoznaniem niezrealizowanych strat. Dotyczy to zarówno akcji, dłużnych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych nabywanych w ramach UFK, jak i instrumentów pochodnych w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów.

Spadek kapitału z aktualizacji wyceny wynika głównie ze spadku rynkowych cen obligacji zaklasyfikowanych jako Dostępne do Sprzedaży, stanowiących część portfela lokat innych niż aktywa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Poniżej przedstawiono strukturę portfela lokat na koniec roku sprawozdawczego:

A.3.1 Grupy aktywów

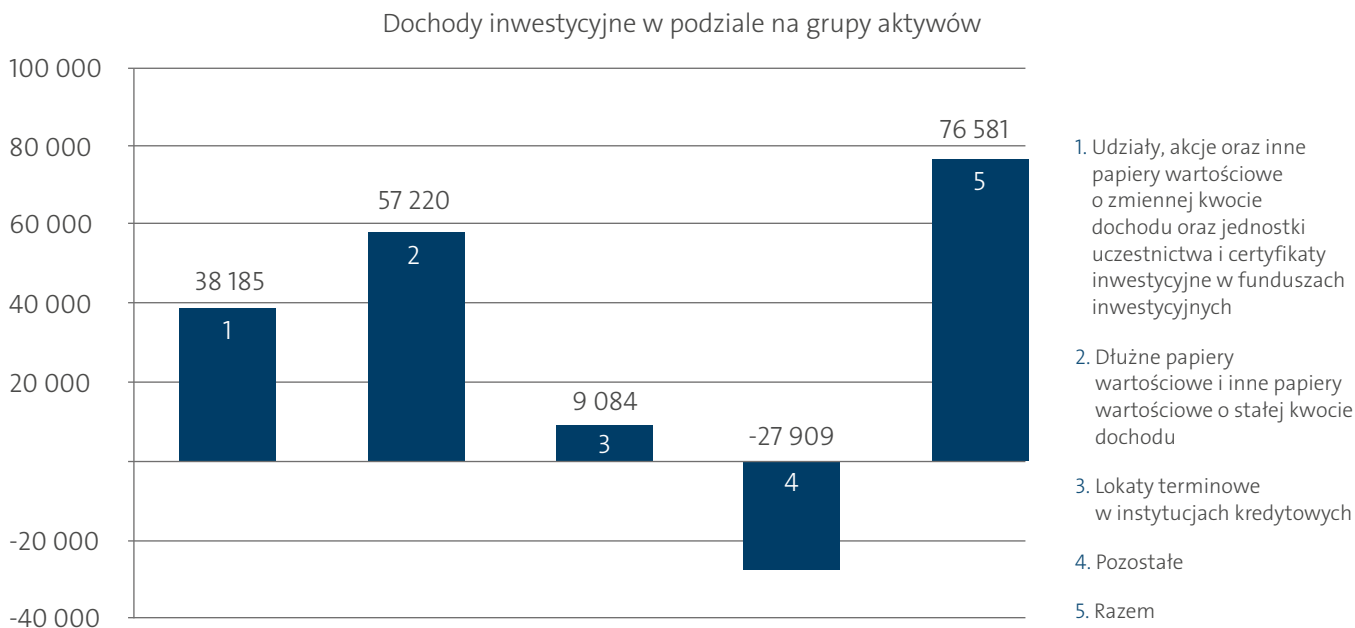

Rysunek 4.
Struktura portfela aktywów wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

W skład lokat innych niż „Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający” wchodzi praktycznie wyłącznie bezpieczne aktywa, takie jak obligacje czy lokaty bankowe. Na pozycję „udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz

jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych” składają się przede wszystkim certyfikaty i jednostki funduszy inwestycyjnych o charakterze dłużnym, a w małej części także jednostki innych rodzajów funduszy.

Poniżej przedstawiono wyniki działalności inwestycyjnej w podziale na grupy aktywów:

Rysunek 5.

Wyniki działalności inwestycyjnej za 2016 rok

Dochody z udziałów, akcji i innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych wynikały przede wszystkim z inwestycji w instrumenty udziałowe w ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych (29 312 tys. PLN). W pozostałej części wynikały z inwestycji na rachunek zakładu ubezpieczeń, przy czym w większości dotyczyły funduszy o charakterze dłużnym. Dochody z dłużnych papierów wartościowych i innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu w znacznej mierze wynikały z inwestycji głównej części portfela lokat na rachunek zakładu ubezpieczeń (36 207 tys. PLN). Pozostała kwota tych dochodów wynikała z inwestycji w ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.

Dochody z lokat terminowych w instytucjach kredytowych wynikały częściowo

z krótkoterminowego lokowania środków pieniężnych utrzymywanych dla celów płynnościowych zarówno w ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, jak i obsługi płynnościowej portfela lokat na rachunek zakładu ubezpieczeń, a także środków przeznaczonych do bieżącej obsługi działalności operacyjnej zakładu (składki, świadczenia, rozliczenia kosztów, itp.), a częściowo z depozytów bankowych stanowiących zabezpieczenie ochrony kapitału w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów lub produktów strukturyzowanych w formie ubezpieczeń na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Pozostałe pozycje dochodów inwestycyjnych wynikały głównie z ujemnego wyniku na instrumentach pochodnych (-17 128 tys. PLN), w większości w ramach aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubez-

pieczający. Dotyczyło to zarówno produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów (zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia), jak i produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (zabezpieczenie ryzyk wynikających z aktywów UFK, transakcje mające na celu osiągnięcie stopy zwrotu uzależnionej od określonych indeksów czy innych instrumentów finansowych). W mniejszej części dotyczyło to inwestycji na rachunek zakładu ubezpieczeń (głównie zabezpieczanie ryzyk wynikających z innych aktywów lub przyszłych płatności). Częścią pozostałych pozycji dochodów inwestycyjnych były też różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach obcych (-4 780 tys. PLN) oraz pozostałe bezpośrednie koszty działalności lokacyjnej (-5 542 tys. PLN), obie pozycje również wynikające z aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Spółka w okresie sprawozdawczym nie posiadała inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.3.2 Inwestycje związane z sekurytyzacją

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

W tabeli 3 zaprezentowano wynik działalności pozostałej operacyjnej.

Główną pozycją wyniku z pozostałej działalności operacyjnej stanowią pozostałe koszty operacyjne z tytułu

wprowadzonego podatku od niektórych instytucji finansowych, o którym mowa w rozdziale A.1.2 niniejszego Sprawozdania. Wartość podatku w 2016 roku wyniosła 10 494 tys. PLN.

A.4.1 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

 TABELA 3. DANE FINANSOWE Z DZIAŁALNOŚCI POZOSTAŁEJ W 2016 ROKU

DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA	1 STYCZNIA – 31 GRUDNIA 2016
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	-12 123

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie umowy leasingowe zawarte przez Spółkę zostały zaklasyfikowane jako leasing operacyjny ze względu na zakres w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu przypadają w udziale Spółki jako leasingobiorcy lub leasingodawcy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

TUnŻ „Warta” S.A. jako leasingobiorca

Istotne umowy najmu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca zaprezentowano w tabeli 4. W zakresie najmu nieruchomości zaprezentowano koszty i przewidywane płatności leasingowe obejmujące wyłącznie opłaty z tytułu czynszów.

TUnŻ „Warta” S.A. jako leasingodawca

W Spółce nie występują istotne umowy leasingowe, które wymagałyby ujawnienia w niniejszym Sprawozdaniu.

A.4.2 Umowy leasingowe

■ Tabela 4. ISTOTNE UMOWY NAJMU

Lp.	TYP AKTYWA	Data ROZPOCZĘCIA UMOWY	DATA KOŃCA UMOWY	KOSZTY ROKU 2016	PRZEWIDYWANE PŁATNOŚCI LEASINGOWE	KAUCJE I WARUNKI ZWROTU	WARUNKI ODNOWIENIA (OPCJE KONTRAKTU)
1.	Nieruchomość	2013-04-15	czas nieoznaczony; 3-miesięczny okres wypowiedzenia	2 879	726	brak	brak
2.	Nieruchomość	2010-10-15	czas nieoznaczony; 6-miesięczny okres wypowiedzenia	1 987	991	brak	brak

A.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

B System zarządzania

W niniejszym rozdziale zaprezentowano podstawowe informacje o systemie zarządzania w Spółce z uwzględnieniem stosowanych

wymogów odnośnie kompetencji i reputacji, a także scharakteryzowano funkcje kluczowe w Spółce.

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

ORGANY SPÓŁKI

Organami Spółki zgodnie z § 17 Statutu Spółki są:

- Walne Zgromadzenie,
- Rada Nadzorcza,
- Zarząd.

WALNE ZGROMADZENIE

Walne Zgromadzenie TUnŻ „WARTA” S.A. wykonuje swoje zadania w oparciu o postanowienia Kodeksu Spółek Handlowych oraz Statutu Spółki, w ramach zwyczajnych Walnych Zgromadzeń zwoływanych przez Zarząd Spółki, które odbywają się w ciągu 6 miesięcy po upływie każdego roku obrotowego, i nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń zwoływanych w zależności od potrzeb, odbywających się w siedzibie Spółki. Protokoły Walnych Zgromadzeń, dokumentujące przebieg posiedzeń, sporządzone są w formie aktu notarialnego i przechowywane w Biurze Korporacyjno-Prawnym w Departamencie Prawnym.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Spółki do zadań Walnego Zgromadzenia należy w szczególności:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- określenie sposobu podziału zysku, w tym wypłaty dywidendy lub pokrycia strat,
- tworzenie i likwidacja funduszy i kapitałów celowych,
- powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej, ustalanie zasad ich wynagradzania oraz udzielanie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- podejmowanie decyzji w przedmiocie połączenia Spółki, jej rozwiązania lub likwidacji,
- każda zmiana dotycząca kapitału zakładowego (w szczególności podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego Spółki) oraz emisja nowych akcji,
- inne sprawy przewidziane przez Kodeks Spółek Handlowych.

B.1.1 Struktura systemu zarządzania

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza wykonuje swoje zadania w oparciu o postanowienia Kodeksu Spółek Handlowych oraz *Statutu i Regulaminu Rady Nadzorczej*. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich aspektach jej działalności. Decyzje Rady Nadzorczej podejmowane są w formie uchwał podczas posiedzeń lub w uzasadnionych przypadkach przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość bądź w drodze korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk. Protokoły dokumentujące przebieg posiedzeń i uchwały podjęte poza posiedzeniami przechowywane są w Biurze Korporacyjno-Prawnym w Departamencie Prawnym lub, w przypadku poufnych decyzji kadrowych, w Departamencie Zarządzania Kadrami.

Zgodnie z postanowieniami *Statutu Spółki* do zadań Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i stanem faktycznym,
- ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku lub sposobu pokrycia strat,
- składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników przeprowadzonych ocen wymienionych powyżej,
- wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Spółki,
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,

- zawieranie, zmiana lub rozwiązywanie z członkami Zarządu umów o pracę lub innych umów związanych z pełnieniem funkcji członków Zarządu; czynności tych dokonuje w imieniu Rady Nadzorczej jej Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący,
- akceptacja Planów Biznesowych i Budżetów,
- wyrażanie zgody na dokonywanie czynności o szczególnym znaczeniu dla Spółki, np. nabywanie lub zbycie znaczących nieruchomości, nabycie lub rozporządzenie przedsiębiorstwem lub jego częścią, połączenie z innym podmiotem,
- uchwalanie i zmiana *Regulaminu Rady Nadzorczej* oraz zatwierdzanie *Regulaminu Zarządu*,
- wyrażanie zgody w zakresie kwestii związanych m.in. z:
 - nabyciem lub rozporządzeniem przedsiębiorstwem,
 - nabyciem akcji, praw własności lub praw wieczystego użytkowania,
 - połączeniem lub przystąpieniem do wspólnego przedsięwzięcia,
 - dokonaniem przez Spółkę wydatku powodującego istotne przekroczenie przyjętego na dany rok Budżetu,
 - udzieleniem pożyczek podmiotom trzecim,
 - dokonaniem zmian w kapitale zakładowym Spółki oraz wypłatą dywidendy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Torsten Leue – Przewodniczący Rady Nadzorczej,

- Zbigniew Jerzy Staszak – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Sven Fokkema – Członek Rady Nadzorczej,
- Oliver Schmid – Członek Rady Nadzorczej,
- Michiaki Shirai – Członek Rady Nadzorczej.

W trakcie 2016 roku nie nastąpił zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

KOMITETY POWOŁANE W SPÓŁCE PRZEZ RADĘ NADZORCZĄ SPÓŁKI

W 2016 roku w Spółce funkcjonowały następujące komitety powołane przez Radę Nadzorczą:

- Komitet Audytu,
- Komitet ds. Wynagrodzeń.

Komitet Audytu

Głównym celem Komitetu Audytu jest wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru finansowego nad Spółką poprzez dostarczanie miarodajnych informacji i opinii wspierających proces podejmowania decyzji przez Radę Nadzorczą – w głównej mierze w obszarze sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Komitet ds. Wynagrodzeń

Głównym celem Komitetu ds. Wynagrodzeń jest kontrolowanie tworzenia, wdrażania i funkcjonowania zasad i praktyk dotyczących wynagradzania członków Zarządu i pracowników TUnŻ „WARTA” S.A.

ZARZĄD SPÓŁKI

Zarząd Spółki jest organem zarządzającym, powołanym do prowadzenia spraw i reprezentacji Spółki, działającym zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, *Statutem Spółki, Regulaminem Zarządu* i uchwałami podjętymi przez Radę Nadzorczą w taki sposób, by dbać o interes Spółki i zapewnić maksymalizację jej wartości kapitałowej.

Do reprezentacji Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu Spółki albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem lub dwóch prokurentów. Zarząd nie może podejmować decyzji należących do wyłącznych kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Spółki.

Podstawowym dokumentem opisującym zakres uprawnień i obowiązków, zasady działania, tryb procedowania oraz dokumentowania prac Zarządu Spółki jest *Regulamin Zarządu*, zgodnie z którym w szczególności następujące decyzje wymagają podjęcia w formie uchwały Zarządu Spółki:

- zatwierdzenie projektów uchwał i materiałów przedkładanych pod obrady Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej,
- nabycie lub rozporządzenie przedsiębiorstwem, udziałami lub akcjami w innych spółkach lub majątkiem lub prawami należącymi do Spółki, nabycie lub zbycie prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, przystąpienie do wspólnego przedsięwzięcia, podjęcie decyzji w sprawie uzyskania finansowania od podmiotu trzeciego,
- ustalanie zakresu zadań i podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi członkami Zarządu, uchwalanie

Regulaminu Organizacyjnego Spółki, powołanie i likwidacja komórek i jednostek organizacyjnych Spółki,

- ustalanie ogólnych warunków ubezpieczeń oraz zatwierdzanie taryf składek i wysokości stawek prowizyjnych,
- ustalanie założeń polityki lokacyjnej, strategii zarządzania ryzykiem, polityki rachunkowości, zasad i trybu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz innych rezerw, zasad wynagradzania pracowników Spółki, *Regulaminu Pracy* oraz *Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych*, zasad doboru kadr oraz akceptacji kandydatów na stanowiska menadżerskie,
- inne zagadnienia powodujące szczególnie wysokie ryzyko gospodarcze lub w inny sposób znacząco wpływające na działalność Spółki oraz sprawy wniesione przez Prezesa lub poszczególnych członków Zarządu Spółki.

Posiedzenia Zarządu odbywają się raz w tygodniu. W nagłych przypadkach Prezes Zarządu może zwołać dodatkowe posiedzenie Zarządu. Protokoły dokumentujące przebieg posiedzeń Zarządu Spółki przechowywane są w Biurze Korporacyjno-Prawnym w Departamencie Prawnym lub, w przypadku poufnych decyzji kadrowych, w Departamencie Zarządzania Kadrami.

Ze względu na skalę prowadzonej przez Spółkę działalności Zarząd, działając w ramach przysługujących mu kompetencji, podjął decyzję o podziale zadań pomiędzy poszczególnych członków Zarządu i wskazał podległe ich nadzorowi komórki organizacyjne, za których prawidłowe funkcjonowa-

nie ponoszą odpowiedzialność (szczegółowy opis wraz z ilustracją graficzną prezentującą podział na pionory organizacyjne został przedstawiony w punkcie Struktura organizacyjna Spółki i kluczowe procesy). Zgodnie z tym podziałem, członkom Zarządu, w obszarach podlegających ich nadzorowi przyznane zostały uprawnienia do bieżącego prowadzenia spraw Spółki, w tym do wydawania zarządzeń, z wyłączeniem decyzji zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Zarządu.

Kontrola działań Spółki przez Zarząd realizowana jest na wszystkich etapach podejmowanych działań oraz we wszystkich obszarach działalności i zapewniona jest poprzez wdrożone w Spółce:

- mechanizmy strukturalne – wbudowane w strukturę organizacyjną Spółki zakresy zadań poszczególnych komórek organizacyjnych, gdzie czynności decyzyjne zostały oddzielone od czynności kontrolnych,
- mechanizmy procesowe – wprowadzone do obowiązujących przepisów wewnętrznych zasady normujące przebieg procesów w Spółce, w których opisano zakresy zadań i odpowiedzialności poszczególnych uczestników oraz ich wzajemne relacje (w tym mechanizmy doboru kadry zarządzającej zapewniające efektywne i zgodne z prawem funkcjonowanie Spółki),
- mechanizmy kontrolne – obejmujące system kontroli funkcjonalnej oraz instytucjonalnej (realizowane przez poszczególne komórki organizacyjne w ramach wykonywanych obowiązków i opisane szerzej w rozdziale B.4.1 niniejszego Sprawozdania).

Opisane powyżej mechanizmy oraz wdrożony system raportowania zapewniają Zarządowi kompletną wiedzę na temat istotnych zdarzeń dotyczących działalności Spółki, pozwalają na efektywne i zgodne z prawem funkcjonowanie Spółki oraz powodują, że Zarząd ma wystarczającą informację o funkcjonowaniu Spółki. Kompletna informacja pozwala Zarządowi Spółki w sposób elastyczny reagować na zmienne uwarunkowania rynku ubezpieczeń oraz zdarzenia wewnętrzne w Spółce.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Zarządu Spółki wchodził:

- Jarosław Parkot – Prezes Zarządu,
- Paweł Bednarek – Wiceprezes Zarządu,
- Grzegorz Bielec – Wiceprezes Zarządu
- Hubert Mordka – Wiceprezes Zarządu,
- Jarosław Niemirowski – Wiceprezes Zarządu,
- Jarosław Piątkowski – Wiceprezes Zarządu,
- Rafał Stankiewicz – Wiceprezes Zarządu,
- Witold Walkowiak – Wiceprezes Zarządu.

W trakcie 2016 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki opisane szerzej w rozdziale B.1.3 niniejszego Sprawozdania.

KOMITETY POWOŁANE W SPÓŁCE PRZEZ ZARZĄD SPÓŁKI

Zarząd Spółki w ramach przydzielonych mu kompetencji, w obrębie struktury organizacyjnej Spółki, powołał następujące dodatkowe komitety, które mają za zadanie wspierać go w wykonywaniu obowiązków:

- Komitet Underwritingowy,

- Komitet Ryzyka,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Projektów,
- Komitet Jakości Danych.

Komitet Underwritingowy

Do zadań Komitetu Underwritingowego należy podejmowanie decyzji w zakresie akceptacji ryzyka, wielkości zachowka i warunków ubezpieczenia wybranych pojedynczych umów ubezpieczenia / ryzyk (w tym także w ramach reasekuracji czynnej).

Komitet Ryzyka

Głównym celem Komitetu Ryzyka jest wsparcie Zarządu oraz Departamentu Zarządzania Ryzykiem w utrzymaniu sprawnego systemu zarządzania ryzykiem w obszarze: ubezpieczeniowym, kredytowym oraz operacyjnym.

Do zadań Komitetu Ryzyka należy w szczególności:

- koordynacja zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem,
- wspieranie komórek organizacyjnych w tym procesie,
- formułowanie rekomendacji odnoszących się do działalności biznesowej mających wpływ na poziom ryzyka,
- rekomendowanie podjęcia działań w obszarze jego zarządzania,
- koordynacja procesu walidacji rezerw,
- dbanie o zgodność przyjmowanych rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem ze *Strategią Zarządzania Ryzykiem*,
- podejmowanie roli arbitra w przy-

padku sporów pomiędzy różnymi komórkami organizacyjnymi w zakresie tego procesu,

- raportowanie do Zarządu, za pośrednictwem Departamentu Zarządzania Ryzykiem, wszelkich istotnych informacji i rekomendacji podjętych przez Komitet.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami jest organem powołanym przez Zarząd Spółki w celu koordynowania i nadzorowania procesu inwestycyjnego oraz procesu zarządzania ryzykiem rynkowym i kredytowym w zakresie działalności inwestycyjnej oraz monitorowania pozycji kapitałowej Spółki.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami wydaje opinie i rekomendacje w sprawach dotyczących zakresu działalności komórek organizacyjnych, mającej istotny wpływ na poziom ryzyka rynkowego oraz kredytowego.

Zakres kompetencji Komitetu obejmuje w szczególności:

- nadzorowanie alokacji aktywów i wykorzystania limitów inwestycyjnych,
- wspieranie decyzji inwestycyjno-biznesowych,
- implementację i nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem rynkowym i kredytowym,
- wsparcie Zarządu w zakresie określenia apetytu na ryzyko oraz alokacji kapitału ekonomicznego na potrzeby ryzyka rynkowego oraz kredytowego, jak też składanie raportów dotyczących tego kapitału,
- modyfikację limitów inwestycyjnych,

- podejmowanie decyzji inwestycyjnych,
- bieżący nadzór nad procesem zarządzania kapitałem.

W ramach Komitetu funkcjonuje wydzielony organ – Komitet Inwestycyjny, powołany przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz podlegający jego nadzorowi. Zadaniem Komitetu Inwestycyjnego jest operacyjne monitorowanie i analiza rynków finansowych, ich bieżącej sytuacji oraz krótko i średnioterminowych perspektyw. Na podstawie tej analizy wydawane są decyzje dotyczące nastawienia inwestycyjnego na poszczególne rodzaje ryzyka rynkowego, co przekłada się na alokację na poszczególne klasy ryzyka w ramach przyznaných limitów inwestycyjnych.

Komitet Projektów

Komitet nadzoruje realizację działań wprowadzających istotną zmianę w strukturze organizacyjnej, teleinformatycznej czy konstrukcji procesów nierzadko wymagających wysokich nakładów inwestycyjnych, zwiększonego lub dodatkowego zaangażowania kadry pracowniczej, mających charakter odmienny od bieżącej, rutynowej działalności Spółki. Spółka realizuje takie zadania w formie powołanych projektów celowych.

Za nadzór nad zarządzaniem projektami w Spółce odpowiada Zarząd Spółki. Jednocześnie każdy z członków Zarządu bezpośrednio nadzoruje projekty realizowane w swoim obszarze odpowiedzialności, wypełniając tym samym funkcję tzw. sponsora tych projektów.

Komitet Jakości Danych

Komitet Jakości Danych jest organem powołanym przez Zarząd Spółki

w celu wspierania sprawnego systemu zarządzania jakością danych w Spółce.

Do zadań oraz uprawnień Komitetu należy przede wszystkim:

- podejmowanie decyzji dotyczących strategii zarządzania jakością danych w Spółce,
- określanie priorytetów i istotności poszczególnych obszarów oraz procesów z perspektywy zarządzania tym obszarem,
- monitorowanie głównych miar jakości danych, realizacja inicjatyw oraz projektów mających na celu ich poprawę w cyklu kwartalnym,
- coroczna weryfikacja wykorzystywanych mechanizmów kontroli adekwatnie do potrzeb Spółki,
- podejmowanie roli arbitra w przypadku sporów dotyczących procesu zarządzania jakością danych pomiędzy różnymi komórkami organizacyjnymi,
- raportowanie do Zarządu Spółki, w ramach okresowego raportowania, wszelkich istotnych informacji i rekomendacji podjętych przez Komitet,
- wydawanie rekomendacji oraz zatwierdzanie procedur w zakresie zarządzania jakością danych dla poszczególnych komórek organizacyjnych Spółki.

Komitety MSC

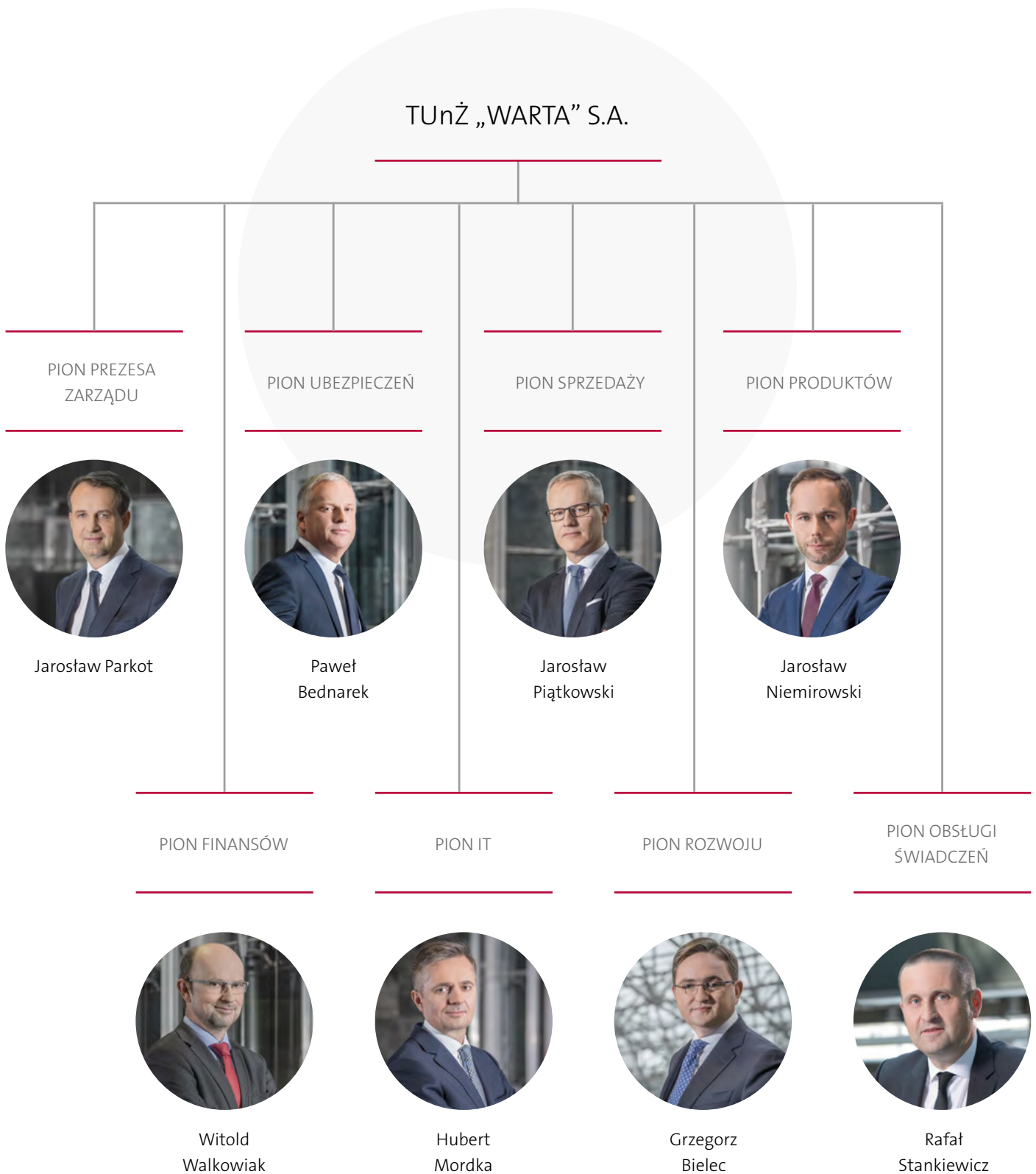
Poza wyżej wymienionymi komitetami, w Spółce funkcjonują również Komitety doradcze MSC (z ang. *Maintenance Steering Committee*), których celem jest analiza potrzeb Spółki w zakresie wykorzystania zasobów informatycznych, związanych z realizacją zmian w aplikacjach biznesowych, inicjowanych przez poszczególne komórki / jed-

nostki organizacyjne, pod kątem ich pilności oraz konieczności realizacji. Przewodniczącymi MSC powołuje Zarząd. Skład, cele i zakres działania, kompetencje oraz zasady funkcjonowania MSC określa Przewodniczący MSC.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA SPÓŁKI I KLUCZOWE PROCESY

W strukturze organizacyjnej Spółki wyodrębniono 8 pionów:

- Prezesa Zarządu,
- Produktów,
- Ubezpieczeń,
- Rozwoju,
- Sprzedaży,
- Obsługi Świadczeń,
- Finansów,
- IT.

Rysunek 6.
Struktura organizacyjna Spółki

W strukturze organizacyjnej Spółki wyodrębniono dodatkowo stanowisko Administratora Bezpieczeństwa

Informacji – bezpośrednio podległego Prezesowi Zarządu.

PION PREZESA ZARZĄDU

Prezesem Zarządu Spółki jest Jarosław Parkot, odpowiedzialny za zarządzanie Spółkami TUiR „WARTA” S.A. oraz TUnŻ „WARTA” S.A., a także za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Prezesa Zarządu.

Do głównych zadań Pionu Prezesa Zarządu należą: zapewnienie funkcjonowania Spółki zgodnie z przepisami prawa i wewnętrznymi regulacjami, zarządzanie potencjałem ludzkim, obsługa kadrowo-płacowa oraz strategia marketingowa i działania o charakterze Public Relations.

PION UBEZPIECZEŃ

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Ubezpieczeń jest Paweł Bednarek.

Głównymi zadaniami Pionu Ubezpieczeń są rozwój produktów dla kanału bancassurance, funduszy oraz grupowych i indywidualnych produktów na życie oraz wycena ryzyka ubezpieczeniowego (*underwriting*) i kalkulacje aktuarialne.

PION ROZWOJU

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Rozwoju jest Grzegorz Bielec.

Głównymi zadaniami Pionu Rozwoju są zarządzanie projektami oraz procesy sprzedaży ubezpieczeniowych produktów bancassurance (akwizycja, sprzedaż, wsparcie sprzedaży).

PION SPRZEDAŻY

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Sprzedaży jest Jarosław Piątkowski.

Głównymi zadaniami Pionu Sprzedaży są procesy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, tj. ubezpieczeń dla klientów indywidualnych oraz ubezpieczeń grupowych kierowanych do klientów korporacyjnych.

PION PRODUKTÓW

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Produktów, jest Jarosław Niemirowski.

Głównymi zadaniami Pionu Produktów są rozwój i sprzedaż produktów dla klientów korporacyjnych.

PION OBSŁUGI ŚWIADCZEŃ

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Obsługi Świadczeń jest Rafał Stankiewicz.

Głównymi zadaniami Pionu Obsługi Świadczeń są likwidacja szkód i wypłaty świadczeń, w tym także obsługa regresów oraz rejestracja polis, inkaso składki, windykacja i obsługa posprzedażowa.

PION FINANSÓW

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu Finansów jest Witold Walkowiak.

Głównymi zadaniami Pionu Finansów są ewidencja księgową i sprawozdawczość, rachunkowość zarządcza, planowanie biznesowe, zarządzanie portfelem inwestycyjnym, zarządzanie ryzykiem oraz zarządzanie nieruchomościami i ogólnym wsparciem administracyjnym.

PION IT

Wiceprezesem Zarządu Spółki odpowiedzialnym za nadzór nad komórkami organizacyjnymi, funkcjami i procesami ustanowionymi w ramach Pionu IT jest Hubert Mordka.

Głównymi zadaniami Pionu IT są: budowa, rozwój i utrzymanie systemów i infrastruktury informatycznej i telefonicznej w Spółce, a także zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego.

ZASADY WSPÓŁPRACY ZARZĄDU Z PODLEGLYMI KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI

Zgodnie z zasadami ładu korporacyjnego Spółka posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania, zakresy obowiązków i odpowiedzialności oraz linie raportowania, są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone. Struktura organizacyjna została precyzyjnie określona w Regulaminie Organizacyjnym Spółki, tak by nie zachodziły wątpliwości, co do zakresu zadań i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych i stanowisk kierowniczych, a zwłaszcza, by nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności.

Dążąc do zapewnienia odpowiedniego poziomu komunikacji wewnętrznej, członkowie Zarządu, przynajmniej raz

w tygodniu, organizują cykliczne spotkania z podległymi im dyrektorami B-1. Celem spotkań jest wymiana informacji w obrębie każdego pionu organizacyjnego i omówienia zrealizowanych, bieżących i przyszłych zadań poszczególnych komórek organizacyjnych.

Podobny cel mają spotkania Zarządu ze wszystkimi dyrektorami B-1 organizowane przynajmniej raz w roku.

Celem takich spotkań jest także integracja kadry kierowniczej Spółki, omówienie wyników finansowych, bieżącej sytuacji firmy oraz jej pozycji na rynku, a także jej przyszłych planów i celów.

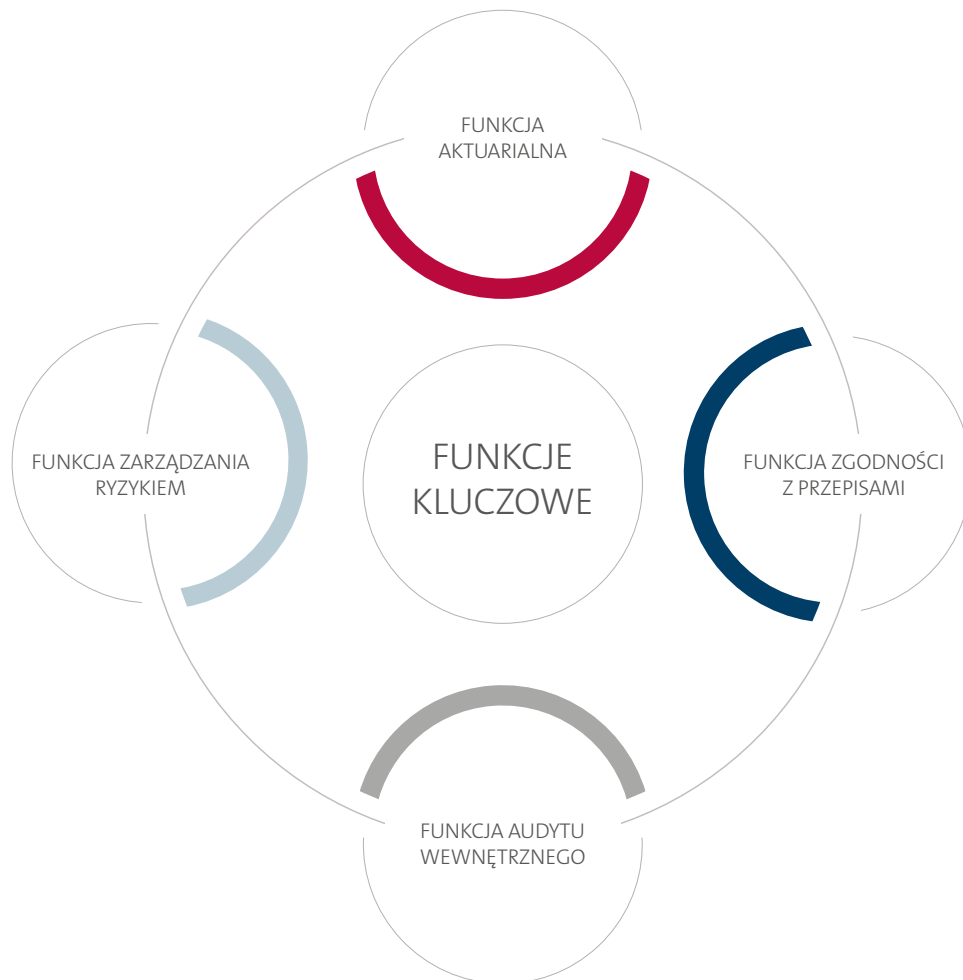
W celu optymalizacji współpracy pomiędzy Zarządem Spółki a dyrektorami departamentów już na etapie rekrutacji kandydatów na stanowiska menadżerskie, zwraca się uwagę

aby spełniali oni wymagane kryteria w zakresie m.in.: zgodności profilu kandydata z profilem stanowiska pod względem kompetencji, doświadczenia, wiedzy, motywacji, zdolności menadżerskich a także osobowości oraz umiejętności budowania zespołu, który ma osiągać założone cele.

FUNKCJE KLUCZOWE

Celem zapewnienia efektywnego systemu zarządzania, stanowiącego istotny element systemu Wypłacalność 2, w Spółce wdrożono następujące funkcje kluczowe:

Rysunek 7.
Funkcje kluczowe w Spółce

W ramach każdej funkcji opracowano i udokumentowano zasady jej działania, ustanowiono role i obowiązki komórek organizacyjnych wykonujących czynności związanych z daną funkcją, a także stworzono procesy raportowania i współpracy pomiędzy nimi oraz z Zarządem i Radą Nadzorczą, a także wspierającymi je komitetami.

Zadania realizowane w ramach funkcji kluczowych służą zapewnieniu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością Spółki, a dodatkowo, przy zachowaniu modelu trzech linii obrony, zapewniają warunki do dbałości o dobro Spółki.

MODEL TRZECH LINII OBRONY

Rysunek 8.
Model trzech linii obrony

Szczegółowy opis wdrożenia funkcji kluczowych został zaprezentowany w rozdziałach: B.3.2 (funkcja zarządzania ryzykiem), B.4.2 (funkcja zgodności z przepisami), B.5 (funkcja audytu wewnętrznego) oraz B.6 (funkcja aktuarialna) niniejszego Sprawozdania.

SYSTEM PRZEKAZYWANIA INFORMACJI

Spółka stosuje skuteczny system przekazywania informacji poprzez efektywne raportowanie w ramach poszczególnych obszarów kompetencji oraz odpowiednią komunikację na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej. Efektywność tego procesu oceniana jest dodatkowo w ramach corocznego przeglądu dokonywanego przez osoby nadzorujące funkcje kluczowe, a jego wyniki przekazywane są do Zarządu Spółki.

POLITYKA WYNAGRADZANIA

Obowiązująca w Spółce *Polityka wynagrodzeń TUnŻ „WARTA” S.A.* jest kształtowana zgodnie ze strategią działalności Spółki, w szczególności ze strategią zarządzania ryzykiem, profilem ryzyka, celami, praktykami w zakresie zarządzania ryzykiem oraz długoterminowymi interesami i wynikami całej Spółki.

Polityka wynagrodzeń TUnŻ „WARTA” S.A. reguluje zasady wynagradzania pracowników Spółki, w tym osób nadzorujących kluczowe funkcje. Ponadto, w Spółce obowiązuje regulamin wynagradzania.

Wynagrodzenie pracowników obejmuje następujące składniki wynagrodzenia:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- zmienny składnik wynagrodzenia.

W zakresie przekazywania informacji do odbiorców zewnętrznych, w tym w szczególności do organu nadzoru, Spółka podejmuje działania zgodne z przyjętą drogą Uchwały Zarządu regulacją wewnętrzną *Zasady przekazywania informacji i udzielania odpowiedzi na pisma Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i organów administracji publicznej oraz wykonywania obowiązków sprawozdawczych w TUnŻ „WARTA” S.A.* Na podstawie przyjętej regulacji Spółka określiła zasady opracowywania, rejestrowania i przekazywania do organów administracji publicznej sprawozdań i innych wymaganych dokumentów wraz ze wskazaniem komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za ich realizację.

B.1.2 Schemat wynagradzania

Wynagrodzenie zasadnicze ustalone jest na podstawie wyceny realizowanych zadań w ramach powierzonego rodzaju pracy (funkcji) oraz z uwzględnieniem stanowiska określonego w umowie o pracę. Określenie jego poziomu odbywa się z uwzględnieniem benchmarku wewnętrznego i zewnętrznego.

Wynagrodzenie zasadnicze stanowi odpowiednio wysoką część całkowitej pensji pracownika, co zapobiega nadmiernemu uzależnieniu pracowników od zmiennych składników i pozwala Spółce stosować w pełni elastyczne zasady dotyczące premii, umożliwiając między innymi niewypłacanie zmiennego składnika wynagrodzenia w obiektywnie uzasadnionych sytuacjach.

Rodzaj i konstrukcja zmiennego składnika wynagrodzenia (premia lub nagroda uznaniowa), uzależnione są od rodzaju wykonywanej pracy (funkcji) i przypisania pracownika do jednej z trzech grup (sprzedaż, operacje, wsparcie). Pracownicy w obszarze sprzedaży i operacji objęci są planami premiovymi, natomiast pracownicy w obszarze wsparcia objęci są roczną nagrodą uznaniową.

Plany premiowe uwzględniają specyfikę pracy pracownika i zadania komórki organizacyjnej, do której przynależy, co przekłada się na istnienie zróżnicowanych systemów premiovych, takich jak:

- roczna nagroda uznaniowa, której wysokość zależy od wyniku rocznej oceny okresowej pracownika – dla pracowników w obszarze wsparcia, w tym pracowników nadzorujących kluczowe funkcje,
- roczny plan premiowy – dla pracowników w obszarze zarządzania aktywami oraz pracowników realizujących zadania underwritera w programach międzynarodowych,
- kwartalny plan premiowy – dla pracowników zaliczanych do grup sprzedaż i operacje,
- miesięczny zadaniowy plan premiowy – w obszarze likwidacji roszczeń z ubezpieczeń na życie i Departamentu Contact Center,

Zasadą jest, że kryteriami, od których uzależnione jest przyznanie i wysokość zmiennego składnika, są wyniki Spółki, wyniki indywidualne pracownika oraz ocena pracownika. Przy czym biorąc, pod uwagę specyfikę realizowanych zadań, wprowadzane są modyfikacje w tym zakresie dla niektórych grup pracowników.

WYNAGRODZENIE OSÓB NADZORUJĄCYCH FUNKCJE KLUCZOWE SPÓŁKI

Zasady wynagradzania pracowników wykonujących nadzór nad funkcjami kluczowymi są zgodne z zasadami Rozporządzenia delegowanego, w tym w szczególności uwzględniają stopień realizacji zadań związanych z tymi funkcjami.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI

Obowiązujące w 2016 roku zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki zostały uchwalone przez Radę Nadzorczą Spółki.

Wysokość indywidualnego wynagrodzenia ustalana jest przez Radę Nadzorczą w drodze uchwały z uwzględnieniem rekomendacji Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Na wynagrodzenie członka Zarządu składa się:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna.

Prawo do premii rocznej oraz jej wysokość uzależnione są od:

- poziomu realizacji kluczowych wskaźników efektywności (KPI) ustalonych przez Radę Nadzorczą Spółki na dany rok kalendarzowy,
- wyniku oceny okresowej uwzględniającej adekwatną do zakresu odpowiedzialności członka Zarządu Spółki ocenę prowadzenia działalności Spółki z uwzględnieniem profilu ryzyka i kosztu kapitału, obejmującą w szczególności następujące elementy:
 - pozycję kapitałową,
 - dane dotyczące wykorzystania

budżetu ryzyka oraz limitów inwestycyjnych,

- wyniki analizy najbardziej istotnych ryzyk wraz z informacją o podjętych działaniach/mechanizmach kontrolnych ograniczających je.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI

W przypadku członków Rady Nadzorczej zasadą jest nieodpłatne pełnienie funkcji w Radzie Nadzorczej Spółki.

Stosownie do przyjętej zasady nieodpłatnego pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej Spółki w 2016 roku żaden z członków Rady Nadzorczej nie pobierał wynagrodzenia za udział w pracach Rady Nadzorczej Spółki.

PROGRAM EMERYTALNO-RENTOWY

W Spółce funkcjonuje Pracowniczy Program Emerytalny, w ramach którego składka podstawowa jest finansowana przez Spółkę w jednokwotowej kwocie dla wszystkich uczestników programu. Wysokość składki nie przekracza 7% wynagrodzenia pracownika.

W 2016 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki:

- rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu, skuteczną z dniem 30 czerwca 2016 roku, złożył pan Krzysztof Kudelski,

- w dniu 21 czerwca 2016 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu pana Jarosława Niemirowskiego, który objął funkcję Wiceprezesa Zarządu z dniem 1 lipca 2016 roku.

B.1.3 Istotne zmiany w systemie zarządzania

W trakcie 2016 roku Spółka nie udzieliła pożyczek, kredytów, gwarancji oraz zaliczek:

- Akcjonariuszowi oraz członkom jego organu zarządzającego i nadzorującego,

- członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki oraz członkom ich rodzin,
- innym osobom wywierającym znaczący wpływ na Spółkę, w tym osobom nadzorującym funkcje kluczowe.

B.1.4 Informacje na temat istotnych transakcji z akcjonariuszami, osobami wywierającymi istotny wpływ na Spółkę, członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Pierwszy przegląd funkcjonowania systemu zarządzania w Spółce został przeprowadzony w czwartym kwartale 2016 roku i objął swoim zakresem następujące obszary:

- struktura organizacyjna,
- system przekazywania / obiegu informacji,
- funkcja zarządzania ryzykiem oraz ciągłość działania,
- funkcja zgodności z przepisami,
- funkcja audytu wewnętrznego,
- funkcja aktuarialna,
- outsourcing,
- zasady w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji,
- system kontroli wewnętrznej.

Wybrane komórki organizacyjne Spółki przeprowadziły przegląd poszczegól-

nych elementów systemu zarządzania. W wyniku analizy nie wskazano na potrzebę wprowadzania istotnych zmian w systemie zarządzania Spółki. Raport z tego przeglądu podlegał zatwierdzeniu przez Zarząd Spółki.

Departament Audytu Wewnętrznego dokonał niezależnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Spółce, w ramach której nie zidentyfikował obszarów działalności Spółki wymagających natychmiastowych działań naprawczych. Informacja ta została przedstawiona Zarządowi Spółki oraz Komitetowi Audytu.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, jak również wyniki regularnego raportowania innych funkcji kluczowych, wyniki badania sprawozdań finansowych i raporty pokontrolne podmiotów zewnętrznych, w ocenie Zarządu Spółki system zarządzania, w tym system kontroli wewnętrznej, jest adekwatny do skali i złożoności

B.1.5 Ocena adekwatności systemu zarządzania

prowadzonej działalności i pozwala na skuteczną identyfikację i zarządzanie ryzykiem mogącym wpłynąć na osiągnięcie celów biznesowych Spółki.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła system zarządzania oraz adekwatność, efektywność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej funkcjonujących w Spółce.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

W Spółce została wdrożona *Polityka TUnŻ „WARTA” S.A. w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje*. Polityka została zatwierdzona przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki.

Określa ona kryteria, które muszą spełniać członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej oraz pracownicy nadzorujący funkcje kluczowe Spółki.

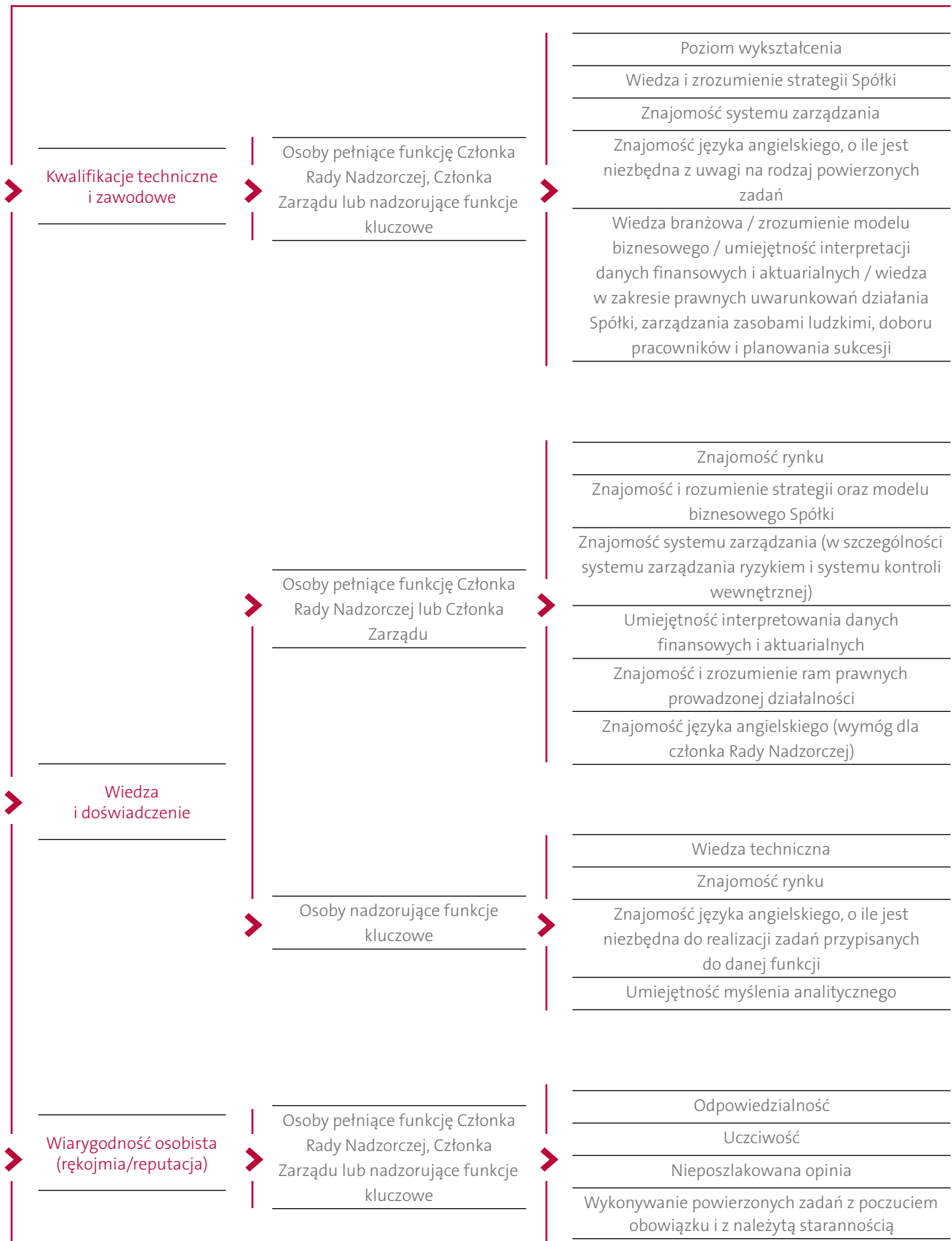
Celem Polityki jest zapewnienie ciągłego spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji – w rozumieniu Art. 42 Dyrektywy Wypłacalność 2 – przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje.

Charakterystykę wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przedstawia poniższy wykres:

B.2.1 Polityka w zakresie kompetencji i reputacji

WYMOGI W ZAKRESIE KOMPETENCJI I REPUTACJI

Rysunek 9.
Wymogi w zakresie kompetencji i reputacji

Zaprezentowane powyżej wymogi w zakresie kompetencji i reputacji muszą być spełnione przez wszystkie osoby faktycznie kierujące Spółką lub pełniące inne funkcje kluczowe, przy czym:

- indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu / Rady Nadzorczej powinny dopełniać się w taki sposób, aby umożliwić zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegiального zarządzania/sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działalności Spółki,
- w przypadku zmian personalnych w składzie Zarządu / Rady Nadzorczej kolegialne zarządzanie/sprawowanie nadzoru nad Spółką oraz umiejętności techniczne i zawodowe członków Zarządu / Rady Nadzorczej powinny zostać zachowane,
- wymagania dotyczące kwalifikacji technicznych i zawodowych osób nadzorujących kluczowe funkcje są

ściśle związane ze specyfiką zadań przypisanych do danej funkcji,

- przy ocenie kwalifikacji technicznych i zawodowych wymaganych od osób nadzorujących kluczowe funkcje obowiązuje zasada proporcjonalności, tj. uwzględnia się ryzyka związane z działalnością Spółki i zadaniami przypisanymi do danej funkcji kluczowej,
- osoba nadzorująca funkcję kluczową powinna posiadać doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania takiego zadania,
- osoby nadzorujące funkcje kluczowe powinny regularnie podnosić swoje kwalifikacje zawodowe oraz przedkładać Spółce dokumenty potwierdzające ich podwyższenie,
- przed powołaniem w skład Zarządu / Rady Nadzorczej oraz przed powierzeniem nadzoru nad funkcją kluczową konieczne jest zweryfikowanie, czy osoba kandydująca na takie stanowisko spełnia wymogi określone w Ustawie

o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

W przypadku podjęcia przez Spółkę decyzji o zleceniu wykonywania funkcji kluczowych na zewnątrz (outsourcing), Spółka musi zapewnić, aby osoby zatrudnione u dostawcy usług, które są odpowiedzialne za ich realizację, posiadały wystarczające kwalifikacje techniczne i zawodowe oraz odpowiednią osobistą wiarygodność (rękojmię/ reputację).

WYMAGANIA W STOSUNKU DO PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH CZYNNOŚCI NALEŻĄCE DO FUNKCJI KLUCZOWYCH

Kandydaci na stanowiska, na których wykonywane są czynności należące do funkcji kluczowych, powinni spełniać wymogi w zakresie kompetencji (niezbędnego doświadczenia zawodowego) i rękojmi wykonywania zadań w sposób należyty – proporcjonalnie do wykonywanych czynności.

OCENA KOMPETENCJI I REPUTACJI NA ETAPIE REKRUTACJI

Polityka rekrutacji pracowników, w tym na stanowiska odpowiedzialne za nadzorowanie funkcji kluczowych, zakłada, że podstawowym kryterium selekcji kandydatów jest zgodność z wymaganym profilem stanowiska pod względem kompetencji, doświadczenia, wiedzy, motywacji, prawości i uczciwości. Wymagania dotyczące wykształcenia, wiedzy w określonych obszarach, doświadczenia oraz umiejętności niezbędnych do poprawnego

wykonywania zadań na określonym stanowisku zawarte są w kwestionariuszu opisu stanowiska.

Zgodnie z *Polityką TUnŻ „WARTA” S.A. w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje* powierzenie funkcji w Zarządzie Spółki, Radzie Nadzorczej Spółki lub zatrudnienie pracownika nadzorującego funkcję kluczową bądź wykonującą czynności na rzecz funkcji kluczowej może

B.2.2 Proces oceny kompetencji i reputacji

nastąpić wyłącznie pod warunkiem uprzedniej weryfikacji spełnienia przez tę osobę obowiązujących wymogów określonych w powyższej Polityce oraz przepisach wydanych na jej podstawie.

W przypadku kandydatów na członków Zarządu proces takiej weryfikacji odbywa się na poziomie Rady Nadzorczej Spółki. W przypadku kandydatów na stanowiska odpowiedzialne za nadzorowanie funkcji kluczowych oraz na stanowiska, na których wykonywane są czynności na rzecz danej funkcji kluczowej, proces rekrutacji przebiega zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w Polityce rekrutacji oraz w Instrukcji służbowej *Szczególne wymogi dotyczące rekrutacji na stanowiska związane z nadzorowaniem funkcji kluczowych oraz na funkcje, w ramach których wykonywane są czynności należące do funkcji kluczowych w rozumieniu wymogów Solvency II w TUnŻ „WARTA” S.A.*

Proces rekrutacji obejmuje dwa etapy rozmów (zgodnie z zasadą czterech oczu). Ostateczna decyzja o powołaniu kandydata w skład Zarządu Spółki należy do Rady Nadzorczej Spółki, a o zatrudnieniu danej osoby na stanowisku odpowiedzialnym za nadzorowanie funkcji kluczowej oraz stanowisku, na którym wykonywane są czynności na rzecz danej funkcji kluczowej, należy odpowiednio do członka Zarządu nadzorującego daną komórkę organizacyjną w Spółce lub B-1 odpowiedzialnego za nadzorowanie danej funkcji kluczowej. W przypadku osoby kandydującej na stanowisko kierującego Departamentem Audytu Wewnętrznego zatrudnienie kandydata uzgadniane jest z Komitetem Audytu.

BIEŻĄCA OCENA KOMPETENCJI I REPUTACJI

Spełnianie wymogów przez członków Zarządu i wszystkich pracowników, w tym pracowników nadzorujących funkcje kluczowe i pracowników wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych weryfikowane jest w ramach corocznej oceny dokonywanej odpowiednio na poziomie Rady Nadzorczej i przełożonego pracownika. Obejmuje ona m.in. zakres dotyczący należytego wykonywania powierzonych obowiązków i właściwej postawy.

Bieżąca ocena wykonywania obowiązków przeprowadzana jest zgodnie z zasadami określonymi w *Polityce rocznych ocen okresowych w TUnŻ „WARTA” S.A.*, zgodnie z którą ocenie okresowej podlega poziom realizacji przez pracownika celów, jakość jego pracy, prezentowane postawy oraz zaangażowanie w porównaniu do innych pracowników. Jest ona dokonywana w oparciu o kryteria efektywnościowe oraz behawioralne. Osoby na stanowiskach dyrektorów B-1 podlegają ocenie rocznej dokonywanej przez członków Zarządu z wykorzystaniem opisowego arkusza przygotowywanego dla zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych.

Pracowników, w tym także odpowiedzialnych za nadzorowanie funkcji kluczowych, obowiązuje *Kodeks postępowania TUnŻ „WARTA” S.A.* zawierający zbiór wytycznych, zasad i reguł postępowania wynikających z ogólnych, szczególnie istotnych dla działalności TUnŻ „WARTA” S.A. norm moralnych i etycznych. Oznacza to, że w ramach przydzielonych obowiązków pracownicy TUnŻ „WARTA” S.A. powinni kierować się zasadami uczciwości, lojalności, profesjonalizmu, rzetelności i staranności.

Polityka TUnŻ „WARTA” S.A. w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje, przewiduje również:

- cykliczną, w odstępach nie krótszych niż 5 lat, weryfikację wymogów ustanowionych dla osób faktycznie kierujących Spółką lub pełniących inne kluczowe funkcje w Spółce, celem zapewnienia ich adekwatności do realizowanych przez daną osobę zadań oraz zmieniającego się otoczenia rynkowego,
- weryfikację, niezależnie od okresowej oceny, o której mowa powyżej, wymagań osób faktycznie kierujących Spółką lub pełniących inne kluczowe funkcje w Spółce każdorazowo w przypadku:
 - powzięcia przez Spółkę informacji istotnych dla możliwości dalszego pełnienia przez te osoby powierzonych funkcji, a dotyczących w szczególności:
 - możliwych działań sprzecznych z przepisami powszechnie obowiązującymi,
 - przejawów niewłaściwego zachowania rzutującego negatywnie na wizerunek Spółki,
 - faktów poddających w wątpliwość możliwość spełniania wymogów w zakresie kwalifikacji merytorycznych,
 - faktów poddających w wątpliwość zdolność do realizacji z należytą rozwagą i starannością zadań powierzonych przez Spółkę,
- wprowadzenia zmian dotyczących funkcji kluczowej nadzorowanej przez daną osobę:
 - o charakterze funkcjonalnym – odnoszącym się w szczególności do istotnego rozszerzenia lub istotnej zmiany nadzorowanego obszaru działalności Spółki,
 - w zakresie wymagań merytorycznych – wynikających zwłaszcza ze zmian przepisów powszechnie obowiązujących dotyczących nadzorowanej funkcji.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności

CELE, ZADANIA I WDROŻENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Celem strategicznym w obszarze zarządzania ryzykiem jest unikanie sytuacji, które mogą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia założonych celów biznesowych i kontynuacji działalności Spółki, przy jednoczesnym wykorzystywaniu nadarzających się szans biznesowych. W szczególności jest nim ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka – procesu jego zarządzania.

Do zadań ww. systemu należy:

- dostarczanie informacji na temat zidentyfikowanych indywidualnych ryzyk i profilu ryzyka Spółki,
- zapewnienie odpowiedniej reakcji na nie,
- monitorowanie poziomu ryzyka względem zdefiniowanych limitów wewnętrznych / poziomów ostrzegawczych,
- raportowanie wyników adekwatności kapitałowej.

System zarządzania ryzykiem obejmuje zespół zasad obowiązujących w Spółce. W jego ramach Spółka:

- stosuje jednolitą klasyfikację ryzyka i terminologię z zakresu zarządzania nim,
- określiła podział ról i odpowiedzialności w tym procesie,
- ustanowiła funkcję zarządzania ryzykiem,

- stosuje sformalizowane polityki/procedury, opisujące ten proces, mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka występującego w działalności Spółki.

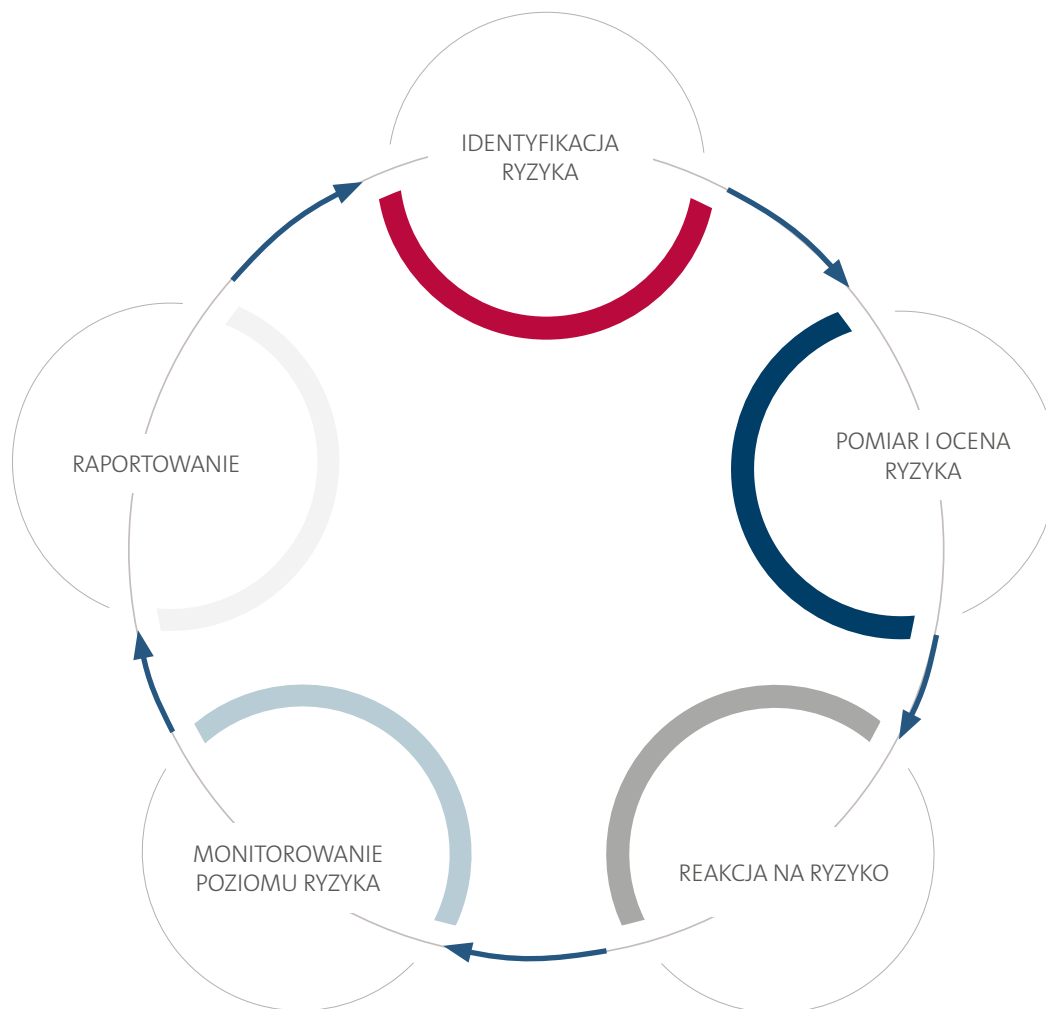
W celu efektywnego zarządzania ryzykiem Zarząd Spółki ustala i zatwierdza:

- poziom materialności, który jest wykorzystywany w procesie analizy ryzyk związanych z wdrożeniem produktu,
- poziom istotności ryzyka, który służy jako kryterium ilościowe do ich identyfikacji, mogących wywierać poważny, trwały i negatywny wpływ na sytuację finansową, aktywa netto lub wynik finansowy Spółki,
- budżet ryzyka wraz z alokacją na podbudżety, osobno dla każdego z głównych modułów formuły standardowej. Budżet ryzyka określa maksymalny akceptowalny poziom kapitałowego wymogu wypłacalności i definiuje apetyt na ryzyko Spółki.

PROCES ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W procesie zarządzania ryzykiem Spółka stosuje jednolity katalog rodzajów ryzyka, którego celem jest zapewnienie, że wszystkie ryzyka, na które Spółka jest potencjalnie narażona, są identyfikowane i adekwatnie kontrolowane. Proces zarządzania ryzykiem jest procesem ciągłym, obejmującym następujące etapy:

B.3.1 System zarządzania ryzykiem

Rysunek 10.
Proces zarządzania ryzykiem

Identyfikacja ryzyka

Proces identyfikacji polega na wykrywaniu ryzyk, które mogą mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów Spółki, w tym na ustaleniu przyczyn i obszarów ich występowania. Identyfikacja powinna dotyczyć wszystkich typów działalności, produktów, procesów i systemów w Spółce.

Pomiar ryzyka

Pomiar ryzyka definiuje się jako jakościowe lub ilościowe oszacowanie ekspozycji Spółki na nie, tj. określe-

nie wpływu i prawdopodobieństwa materializacji zidentyfikowanego ryzyka. Elementem procesu pomiaru jest wybór narzędzi wykorzystywanych do tego zadania. W uzasadnionych przypadkach Spółka może stosować uproszczone metody pomiaru (w tym ocenę ekspercką).

Ocena ryzyka

Celem oceny ryzyka jest określenie, zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Spółkę, czy jest ono istotne. Odbywa się to na podstawie uzyskanych wyników pomiaru.

Reakcja na ryzyko

Celem działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko jest ograniczenie zagrożeń i wykorzystanie pojawiających się możliwości. Działania te powinny pozwolić na utrzymanie ekspozycji łącznej na ryzyko w ramach przyjętego budżetu ryzyka.

Spółka dopuszcza następujące rodzaje działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko:

- unikanie – nieangażowanie się w określoną działalność biznesową,
- mitygowanie – działanie mające na celu zmniejszenie wpływu ryzyka lub prawdopodobieństwa jego wystąpienia,
- transfer – zawarcie dodatkowego kontraktu, umowy ubezpieczenia, umowy o partnerstwie itp. transferującego ryzyko na drugą stronę umowy,
- akceptacja – przyjęcie możliwych konsekwencji wynikających z materializacji ryzyka,
- zwiększenie – decyzje polegające na zwiększeniu ponoszonego ryzyka w celu poprawy osiąganych wyników.

Monitorowanie

Monitorowanie to usystematyzowany sposób sporządzania i analizowania informacji o ryzyku. Ma ono charakter ciągły i obejmuje:

- monitoring poziomu i profilu ryzyka,
- monitoring statusu wdrożenia podjętych działań je ograniczających,
- ocenę ich efektywności.

Raportowanie

Raportowanie to regularne prezentowanie danych ilościowych i jako-

ściowych zgodnie z wymaganiami poszczególnych technik i narzędzi zarządzania ryzykiem. Informacje dotyczące identyfikacji, pomiaru i oceny, powinny być przetwarzane i prezentowane właściwym odbiorcom w takiej formie i z taką częstotliwością, aby umożliwić im prawidłowe wykonanie obowiązków i włączenie aspektów ryzyka w proces podejmowania decyzji.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka ustanowiła funkcję zarządzania ryzykiem oraz określiła jasny podział ról i obowiązków dla uczestników procesu zarządzania ryzykiem.

W omawianym procesie stosowana jest zasada proporcjonalności, która oznacza, że procesy, techniki i metody są proporcjonalne do natury, wielkości oraz stopnia złożoności Spółki a także istotności poszczególnych rodzajów ryzyka.

Opisy etapów procesów zarządzania ryzykiem dla poszczególnych obszarów zawarte są w odpowiednich politykach (np. *Polityka ryzyka aktuarialnego, operacyjnego, ALM*). Każdy opis obejmuje:

- definicję etapów i szczegółowy opis każdego etapu,
- zasady, którymi Spółka kieruje się przy projektowaniu, opracowywaniu, wdrażaniu, wykonywaniu, monitorowaniu i przeglądaniu poszczególnych działań,
- wskazanie technik i narzędzi stosowanych na każdym etapie postępowania, a także odniesienia do odpowiednich regulacji wewnętrznych,
- zestaw instrumentów niezbędnych do opracowania i wdrożenia procesu zarządzania ryzykiem w praktyce np. szablony, manuale.

Oprócz polityk dziedzinowych dedykowanych poszczególnym rodzajom ryzyka Spółka ustanowiła nadrzędne zasady ich identyfikacji i raportowania.

PROCES IDENTYFIKACJI I OCENY INDYWIDUALNYCH RYZYK ORAZ RAPORTOWANIE ZARZĄDCZE

Identyfikacja i ocena indywidualnych ryzyk dokonywana jest:

- Na bieżąco – w ramach procesów/działań prowadzonych przez komórkę organizacyjną.

Komórki organizacyjne na bieżąco identyfikują ryzyka zarówno w swoich, jak i innych procesach/obszarach działania. W przypadku ich identyfikacji w innej komórce organizacyjnej, jest ona informowana o tym fakcie. Istotne ryzyka są raportowane na bieżąco oraz zgłaszane w ramach przygotowywania wniosków na Zarząd.

- W usystematyzowany, sformalizowany sposób w procesie Risk Scan.

Celem wyłonienia najistotniejszych rodzajów ryzyka w trybie półrocznym, przeprowadzany jest w Spółce sformalizowany proces samooceny ryzyka – Risk Scan, którego celem jest wyłonienie najistotniejszych rodzajów ryzyka. Proces polega na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu rodzajów ryzyka, które mogą zagrozić realizacji założonych planów finansowych. Samoocena dotyczy wszystkich rodzajów ryzyka, w tym m.in. aktuarialnego, rynkowego, kredytowego, operacyjnego. W trakcie oceny rozpatrywane są w szczególności ryzyka, które mogą mieć istotny wpływ na wynik/kapitały Spółki w rocznym horyzoncie czasu.

- W usystematyzowany, sformalizowany sposób w procesie identyfikacji i oceny nowo pojawiających się ryzyk (emerging risk).

Spółka przeprowadza również identyfikację i ocenę nowo pojawiających się ryzyk dwa razy do roku. Jest ona przeprowadzana w oparciu o tzw. opinię ekspercką. Komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie produktem oraz Departament Aktuarialny oceniają w szczególności długoterminowe zjawiska, które mogą mieć znaczący wpływ na sytuację finansową i reputację Spółki.

- W trakcie przygotowywania Planu Biznesowego i dotyczy obsza-

ów ryzyk, które mogą ujawnić się w trakcie jego realizacji w perspektywie długoterminowej.

KATALOG RODZAJÓW RYZYK ZIDENTYFIKOWANYCH W SPÓŁCE ORAZ PROCES ZARZĄDZANIA NIMI

Zgodnie ze *Strategią zarządzania ryzykiem*, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Spółki, ryzyko definiuje się jako możliwość wystąpienia zdarzeń, zarówno negatywnych, jak i pozytywnych, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie zamierzonych celów biznesowych Spółki.

Aby zapewnić ich kompletną identyfikację, Spółka stosuje jednolity katalog rodzajów ryzyka.

RYZIKO TO MOŻLIWOŚĆ ZDARZEŃ, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYWNĄ OSIĄGNIĘCIE ZAMIERZONYCH CELÓW BIZNESOWYCH SPÓŁKI

Katalog ryzyk

Kluczowe ryzyka	Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	Ryzyko operacyjne	Pozostałe ryzyka
Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe)			Ryzyko modeli
Ryzyko rynkowe			Ryzyko strategiczne
			Ryzyko reputacji
			Ryzyko biznesowe
			Ryzyko konkurencji
			Ryzyko płynności
			Ryzyko zgodności (compliance)
			Ryzyko inflacji
			Inne ryzyka

Kluczowymi ryzykami, na które narażona jest Spółka w ramach prowadzonej działalności i które w znacznym stopniu warunkują realizację strategii biznesowej Spółki, są ryzyko aktuarialne i ryzyko rynkowe. Biorąc pod uwagę zasadę

proporcjonalności, uwzględniając skalę i charakter działalności, ryzyka te objęte są całościowym procesem zarządzania ryzykiem oraz dodatkowo podlegają ustanowionym wewnętrznym limitom oraz poziomom ostrzegawczym.

Rysunek 11.
Katalog rodzajów ryzyka

Ryzyko aktuarialne

Proces zarządzania ryzykiem aktuarialnym obejmuje następujące etapy:

- identyfikacja – analiza rentowności nowo wprowadzanych produktów oraz badanie jej wrażliwości, analiza i konstrukcja nowo wprowadzanych produktów oraz zmian w już istniejących produktach,
- pomiar i ocena – wyliczanie MCEV portfela oraz wymogów kapitałowych poszczególnych produktów, przeprowadzanie testów adekwatności rezerw, wyliczanie najlepsze-go ich oszacowania, kalkulacji limitu na sumy na ryzyku,
- reakcja na ryzyko – decyzje o kolejnych krokach (akceptacja, ograniczanie, transfer bądź unikanie) podejmuje komórka, w której pojawiło się ryzyko; akceptacja wymaga dokonania oceny jego poziomu w odniesieniu do limitów obowiązujących w Spółce lub apetytu na nie zdefiniowanego w Budżecie ryzyka; rekomendowanie właściwych działań naprawczych w obszarze zarządzania nim należy również do zadań Komitetu Ryzyka,
- monitorowanie i raportowanie – prezentacja raportów z zestawieniami miar ryzyka i limitów na posiedzeniu Komitetu Ryzyka.

Ryzyko rynkowe i kredytowe wynikające z działalności inwestycyjnej

Polityka Zarządzania Ryzykiem ALM i kredytowym Spółki, która reguluje ten obszar, nakierowana jest na maksymalizację rentowności portfela przy ustalonych limitach na poszczególne rodzaje ryzyka wynikających z podbudżetu na ryzyko rynkowe i kredytowe Spółki. Uwzględnia ona specyfikę poszczególnych portfeli rezerw i produktów ubezpieczeniowych,

jak również potrzeby płynnościowe w poszczególnych portfelach Spółki.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym i kredytowym obejmuje następujące etapy:

- identyfikacja – badanie wpływu na ryzyko i limity przy nowo kupowanych instrumentach,
- pomiar i ocena – wyliczanie VAR w różnych modelach kapitałowych, BPV, duracja dla portfela oraz szeregu limitów na ryzyko rynkowe i kredytowe portfela,
- reakcja na ryzyko – decyzje jakie podjąć działania (akceptacja, ograniczanie, transfer bądź unikanie) podejmuje Komitet Inwestycyjny oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- monitorowanie i raportowanie – prezentacja raportów z zestawieniami miar ryzyka i limitów na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Ryzyko operacyjne

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje następujące etapy:

- identyfikacja – Spółka stosuje różne metody identyfikacji ryzyka operacyjnego:
 - proces gromadzenia danych o zdarzeniach operacyjnych,
 - Risk Scan – ustrukturyzowany proces, którego głównym celem jest identyfikacja istotnych ryzyk, które mogą mieć negatywny wpływ na wynik finansowy Spółki w perspektywie roku, uniemożliwiających osiągnięcie założeń planów finansowych,
 - kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) – analiza bieżących wartości wskaźników dla ryzyk operacyjnych oraz ich zmienności w czasie,

- analiza rekomendacji audytu analiza słabości systemu kontroli wewnętrznej zidentyfikowanych przez Departament Audytu Wewnętrznego,

- analiza scenariuszy – badanie wpływu historycznych lub hipotetycznych zdarzeń operacyjnych na kondycję finansową Spółki. Celem przeprowadzenia analizy scenariuszy jest weryfikacja stosowanych mechanizmów kontrolnych w Spółce, na ile są one wystarczające, aby zapobiec stratom,

- analiza wpływu na biznes (BIA) – proces analizy procesów biznesowych i skutków, jakie zakłócenia działalności biznesowej mogą na nie wywierać,

- pomiar i ocena – w zależności od stosowanej techniki poziom ryzyka operacyjnego określany jest ilościowo (poprzez określenie wielkości i częstotliwości jego materializacji) lub jakościowo (ocena ekspercka),

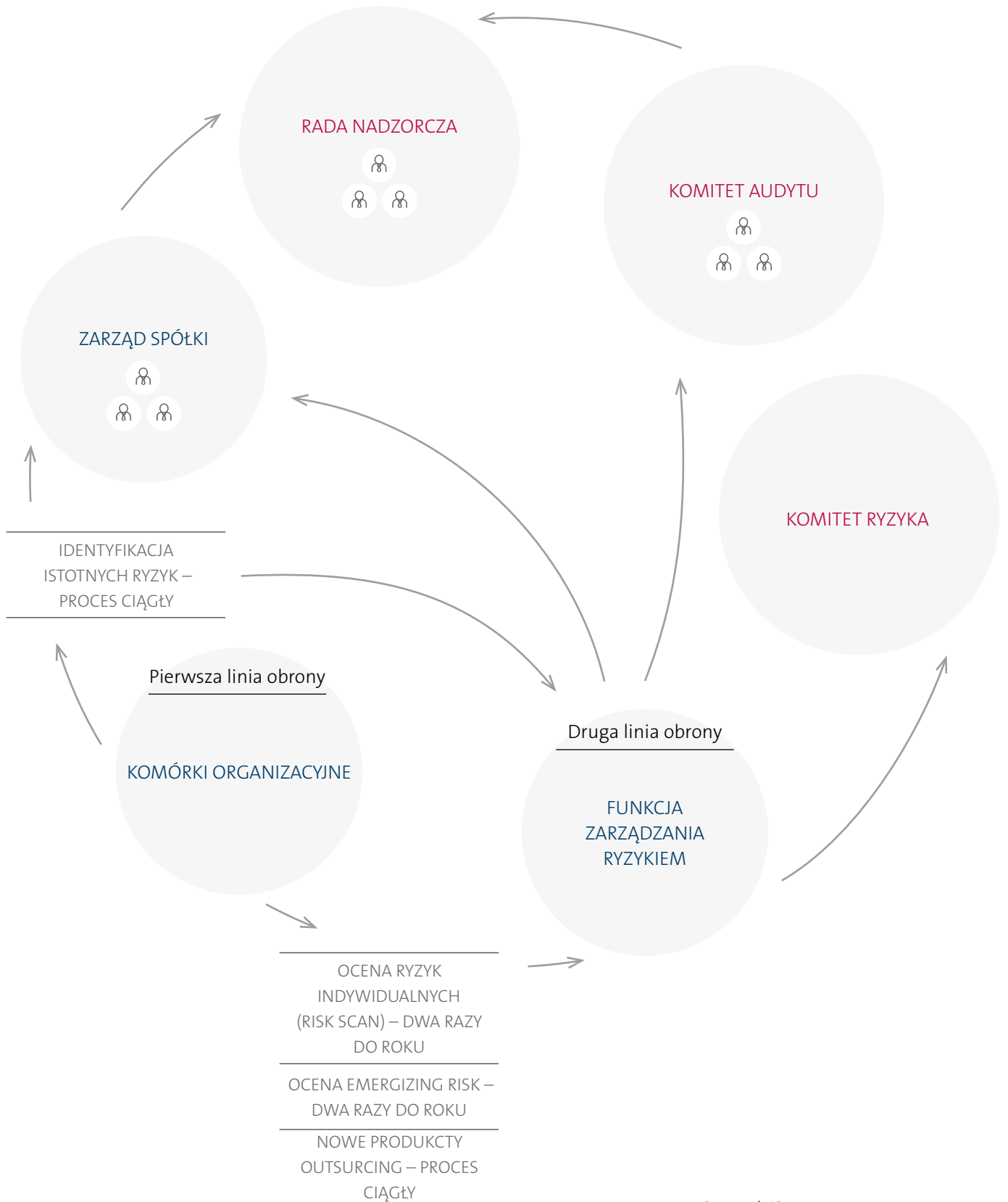
- reakcja na ryzyko – decyzje w zakresie odpowiedzi na ryzyko podejmuje właściciel ryzyka, tj. komórka nim zarządzająca; rekomendowanie właściwych działań naprawczych w obszarze zarządzania ryzykiem należy również do zadań Komitetu Ryzyka,

- monitorowanie i raportowanie przeprowadzane jest w następujących obszarach:

- wyniki procesu Risk Scan,
- aktualne wartości KRI, trend w stosunku do poprzedniego okresu raportowania,
- liczba zdarzeń operacyjnych oraz wartości strat operacyjnych.

Powyższe raporty prezentowane są na posiedzeniach Komitetu Ryzyka.

**STRUKTURA ORGANIZACYJNA
W PROCESIE ZARZĄDZANIA
RYZYKIEM**

Rysunek 12.
Struktura organizacyjna w procesie zarządzania ryzykiem

Głównymi uczestnikami procesu zarządzania ryzykiem są:

- Rada Nadzorcza, która sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich obszarach jej działalności, również w tym obszarze. W ramach wypełniania swojej roli Rada Nadzorcza w szczególności:
 - otrzymuje informacje o ekspozycji na ryzyko oraz systemie zarządzania ryzykiem,
 - akceptuje plany biznesowe z uwzględnieniem aspektów ryzyka,
 - opiniuje propozycje podziału zysku z uwzględnieniem potrzeb kapitałowych Spółki związanych z jej ekspozycją na ryzyko,
- Komitet Audytu, który otrzymuje szczegółowe informacje o ekspozycji na ryzyko, poziomie adekwatności kapitałowej oraz stanie i inicjatywach w zakresie rozwoju systemu zarządzania ryzykiem,
- Zarząd Spółki jako organ jest odpowiedzialny za całościowe zarządzanie działalnością Spółki, w tym zarządzanie ryzykiem w szczególności poprzez:
 - określanie struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem w odniesieniu do funkcji zarządzania ryzykiem oraz innych komórek organizacyjnych Spółki uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem,
 - regularne zaznajamianie się z ekspozycją Spółki na ryzyko oraz z informacjami na temat funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem,
 - wyznaczanie kierunków, wspieranie i bezpośrednio nadzorowa-

nie rozwoju systemu zarządzania ryzykiem,

- prowadzenie działalności Spółki oraz przygotowywanie planów jej rozwoju z uwzględnieniem aspektów ryzyka,
- definiowanie apetytu na ryzyko poprzez zatwierdzanie budżetu ryzyka,
- ustanowienie limitów ryzyka w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyk,
- zatwierdzanie poziomu materialności i poziomu istotności ryzyk,
- funkcja zarządzania ryzykiem poprzez zadania szczegółowo określone w rozdziale B.3.2 niniejszego Sprawozdania,
- Komitet Ryzyka poprzez zadania szczegółowo opisane w rozdziale B.1.1 niniejszego Sprawozdania,
- komórki organizacyjne Spółki odpowiadają za bezpośrednie zarządzanie ryzykami zidentyfikowanymi w zarządzanych przez siebie procesach/obszarach. Jako właściciele tych ryzyk, są one odpowiedzialne za wszystkie etapy procesu zarządzania nimi w tym w szczególności:
 - na bieżąco identyfikują ryzyka w swoich procesach/obszarach działania, ale także w innych obszarach – wówczas informują o tym komórki organizacyjne bezpośrednio odpowiadające za takie procesy/obszary,
 - dokonują oceny i raportują zidentyfikowane ryzyka do swoich przełożonych bądź do Zarządu Spółki, w szczególności raportowaniu do Zarządu powinny podlegać co najmniej ryzyka istotne,

- przygotowują propozycje reakcji na ryzyko i realizują je, jeśli to konieczne, po uzyskaniu akceptacji swoich przełożonych bądź Zarządu Spółki,
- raportują zidentyfikowane istotne ryzyka również do komórki organizacyjnej pełniącej funkcję zarządzania ryzykiem,
- raportują potencjalne decyzje mające znaczący wpływ na sytuację kapitałową bądź profil ryzyka Spółki do komórki organizacyjnej pełniącej funkcję zarządzania ryzykiem.

POWIĄZANIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM Z INNYMI ELEMENTAMI SYSTEMU ZARZĄDZANIA

System zarządzania ryzykiem jest powiązany z innymi elementami systemu zarządzania Spółką, w tym w szczególności z:

- systemem kontroli wewnętrznej, czyli zbiorem działań realizowanych przez organy Spółki, kierownictwo oraz pozostałych pracowników Spółki w celu ograniczenia ryzyk związanych z prowadzoną działalnością, a tym samym zwiększenia prawdopodobieństwa zrealizowania wyznaczonych celów Spółki, we wszystkich obszarach jej działalności,
- funkcją audytu wewnętrznego odpowiedzialną za ocenę efektywności, doskonalenie i dostarczanie informacji o funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem, stosowania mechanizmów kontrolnych oraz procesów zarządzania,

- funkcją zgodności z przepisami mającą zapewnić zgodność działania Spółki z przepisami prawa,
- funkcją aktuarialną, która koordynuje w szczególności proces ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności,
- procesem zarządzania kapitałem obejmującym w szczególności ocenę potrzeb kapitałowych Spółki wynikających z podejmowanego ryzyka.

Funkcja zarządzania ryzykiem została ustanowiona i wdrożona na podstawie Strategii Zarządzania Ryzykiem zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Spółki.

CEL I ZADANIA FUNKCJI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Celem funkcji zarządzania ryzykiem jest wdrożenie i utrzymanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.

Do głównych zadań tej funkcji należy:

- koordynacja zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Spółce,
- rozwój strategii, metod, procesów i procedur identyfikacji, oceny, monitorowania i raportowania ryzyk,
- monitorowanie ogólnej sytuacji ryzyka w Spółce, przy uwzględnieniu powiązań między poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- raportowanie dotyczące zarządzania ryzykiem w Spółce, w tym zagregowanego profilu ryzyka,
- doradzanie Zarządowi w zakresie zarządzania ryzykiem i wsparcie w wykorzystaniu systemu zarządzania ryzykiem w procesie podejmowania decyzji,
- monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem,

- wsparcie kierujących komórkami organizacyjnymi i innych funkcji należących do systemu zarządzania w procesie zarządzania ryzykiem,
- koordynacja procesu cyklicznej oceny ryzyk indywidualnych – Risk Scan,
- koordynacja procesu identyfikacji i oceny nowo pojawiających się ryzyk,
- propagowanie wewnątrz organizacji kultury zarządzania ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem realizowana jest w Departamencie Zarządzania Ryzykiem oraz nadzorowana przez Dyrektora tego Departamentu (osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem).

Departament Zarządzania Ryzykiem odpowiada za zaprojektowanie profesjonalnego, zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem. Departament Zarządzania Ryzykiem działa niezależnie od jednostek biznesowych, w tym sensie, że podejmują one ryzyko, podczas gdy Departament Zarządzania Ryzykiem pełni rolę doradczą, kontrolną i wspiera komórki organizacyjne w stosowaniu instrumentów i technik zarządzania ryzykiem. Ponadto, w gestii tego Departamentu leży również monitorowanie tego systemu.

B.3.2 Funkcja zarządzania ryzykiem

RAPORTOWANIE FUNKCJI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W cyklach kwartalnych przygotowywane są syntetyczne raporty podsumowujące status zarządzania ryzykiem w Spółce, które następnie są prezentowane Zarządowi, Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej Spółki.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka przeprowadza Własną Ocenę Ryzyka i Wypłacalności, która obejmuje:

- analizę profilu ryzyka oraz jego projekcje oparte na danych finansowych i założeniach Planu Biznesowego oraz szeregu tzw. „scenariuszy ryzyk” (tj. scenariuszy o założeniach alternatywnych względem założeń Planu Biznesowego),
- wyliczenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności oraz ocena stopnia spełnienia tych potrzeb w perspektywie średnioterminowej (zarówno przy założeniach Planu Biznesowego, jak i przy założeniach „scenariuszy ryzyk”),
- ocenę prospektywnej ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności oraz z wymogami dotyczącymi kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- analizę odchylenia profilu ryzyka Spółki od założeń leżących u podstaw formuły standardowej,
- pozostałe aspekty Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności, obejmujące: analizę związku pomiędzy profilem ryzyka, zatwierdzonymi limitami jego tolerancji i ogólnymi potrzebami w zakresie

wypłacalności; uwzględnienie wyników Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności przy opracowywaniu nowych inicjatyw produkcyjnych.

Celem Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności jest zwiększenie świadomości relacji pomiędzy obecną i przyszłą ekspozycją Spółki na ryzyko oraz zwiększenie świadomości wewnętrznych potrzeb kapitałowych w związku z tą ekspozycją.

Regularna Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności przeprowadzana jest raz w roku zgodnie z harmonogramem przygotowania Planu Biznesowego.

Trybu nadzwyczajnego wymagają następujące zdarzenia:

- fuzja z innym podmiotem gospodarczym,
- przejęcia innego podmiotu gospodarczego,
- zmiany Planu Biznesowego w trakcie bieżącego roku.

PROCES WŁASNEJ OCENY RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI

Proces Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności regulowany jest przez *Politykę Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności*, zatwierdzoną przez Zarząd Spółki.

B.3.3 Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności

Przeprowadzenie w Spółce ww. Oceny jest koordynowane przez Departament Zarządzania Ryzykiem, który ponadto jest odpowiedzialny za wykonanie jego następujących elementów:

- wyznaczenie profilu ryzyka Spółki oraz projekcji tego profilu,
- wyliczenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności oraz ocenę stopnia ich spełnienia,
- ocenę prospektywnej ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności oraz z wymogami dotyczącymi kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w zakresie marginesu ryzyka,
- wykonanie analizy odchyłeń profilu ryzyka Spółki od założeń leżących u podstaw formuły standardowej.

W procesie biorą również udział inne komórki organizacyjne Spółki, odpowiedzialne za następujące elementy oceny, m.in.:

- Departament Kontrolingu – przygotowanie Planu Biznesowego w zakresie potrzebnym do sporządzenia projekcji wypłacalności oraz przygotowanie scenariuszy ryzyk (przy współpracy z Departamentem Zarządzania Ryzykiem),
- Biuro Korporacyjno-Prawne – koordynowanie jakościowej oceny systemu zarządzania w zakresie struktury organizacyjnej i struktury podejmowania decyzji,
- Departament Aktuarialny – zapewnienie oraz ocena ciągłej zgodności z wymogami dotyczącymi kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (za wyjątkiem kwestii marginesu ryzyka, który leży w zakresie działań Departamentu Zarządzania Ryzykiem).

OCENA OGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE WYPŁACALNOŚCI

PROFIL RYZYKA SPÓŁKI I KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI

W ramach Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności wyznaczany jest profil ryzyka Spółki.

Profil ten opisywany jest w raporcie przygotowywanym przez Departament Zarządzania Ryzykiem w ramach okresowego raportowania. Kwantyfikacja ryzyk i kalkulacja kapitałowego wymogu wypłacalności, zawarta w tym raporcie, opracowana jest zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym.

W profilu ryzyka ujmuje się ryzyka dodatkowe, nie objęte formułą standardową, zidentyfikowane w Planie Biznesowym lub w procesie Risk Scan.

OGÓLNE POTRZEBY W ZAKRESIE WYPŁACALNOŚCI I ŚRODKÓW WŁASNYCH

Wyliczenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności jest procesem analizy, w wyniku którego ustalono wartości progowe dla poziomów współczynnika wypłacalności S2 determinujące przedziały, o których mowa w *Polityce Zarządzania Kapitałem*, tj. przedział minimalny, ostrzegawczy, pod obserwacją oraz docelowy.

Analizie podlegały możliwe zdarzenia, które ze względu na profil ryzyka Spółki mogłyby spowodować spadek środków własnych do poziomu minimalnego, tj. 100% pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności.

W tabeli 5 zaprezentowano poziomy współczynnika wypłacalności S2 dla poszczególnych przedziałów:

Tabela 5. POZIOMY WSPÓŁCZYNNIKA WYPŁACALNOŚCI S2

WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	POZIOM MINIMALNY	POZIOM OSTRZEGAWCZY	POZIOM POD OBSERWACJĄ	POZIOM DOCELOWY
S2	100%	100% – 112,5%	112,5% – 125%	>125%

W procesie ustalania poziomów współczynnika wypłacalności S2, o których mowa powyżej, uwzględniono wyniki testów warunków skrajnych, odwrotnych testów warunków skrajnych, oraz analizy wrażliwości.

Wyniki przeprowadzonych analiz, w zakresie testów warunków skrajnych oraz odwrotnych testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka rynkowego (dla stopy procentowej, ryzyka cen akcji, cen nieruchomości oraz spreadu kredytowego), jak również ryzyka składki i rezerw wskazują, iż 25% bufor nadwyżki dla współczynnika S2 jest wystarczający.

W przypadku spadku współczynnika S2 poniżej poziomu docelowego następuje rozszerzenie zakresu oraz wzrost intensywności działań Spółki w obszarze zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem tak, aby zapewnić ciągłą zgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności. Zakres oraz intensywność podejmowanych działań są proporcjonalne do głębokości spadku współczynnika S2 poniżej poziomu docelowego.

Środki własne wyznaczane są przez Departament Zarządzania Ryzykiem zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym oraz *Polityką i Procedurą Zarządzania Kapitałem* obowiązującymi w Spółce.

PROJEKCJA PROFILU RYZYKA, ŚRODKÓW WŁASNYCH ORAZ POZIOMU WYPŁACALNOŚCI

Podstawą do opracowania projekcji profilu ryzyka, środków własnych oraz poziomu wypłacalności w przyszłości są wyniki analiz w zakresie ryzyk wpływających na funkcjonowanie Spółki. Projekcje wyliczane są na podstawie danych finansowych oraz założeń Planu Biznesowego. Dokonywane są one również dla scenariuszy ryzyk.

Projekcja środków własnych wyznaczana jest przez Departament Zarządzania Ryzykiem na podstawie założeń opisanych w *Protokole z Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności* oraz wewnętrznie przyjętej w Spółce *Polityce Zarządzania Kapitałem*, zawierającej m.in. podział środków własnych na kategorie.

RAPORTOWANIE WYNIKÓW

Szczegóły dotyczące przeprowadzania Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności, w tym jakościowe i ilościowe wyniki, zawarte są w *Protokole Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności*.

W oparciu o informacje zawarte w tym *Protokole* opracowywany jest *Raport z Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności*.

Raport zawiera podsumowanie jakościowych i ilościowych wyników oceny, wnioski i informacje nt. zastosowanych metod oraz głównych założeń.

Jest on opracowywany przez Departament Zarządzania Ryzykiem i akceptowany przez Zarząd Spółki.

Raport z Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności przekazywany jest corocznie do KNF w ciągu dwóch tygodni od akceptacji przez Zarząd Spółki.

WNIOSKI Z WŁASNEJ OCENY RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI

Wnioski uzyskane w trakcie Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności uwzględniane są w ramach:

- procesu zarządzania kapitałem, zgodnie z zapisami *Polityki Zarządzania Kapitałem*, m.in. poprzez monitorowanie poziomu współczynnika wypłacalności S2 i podejmowanie (o ile zachodzi taka konieczność) stosownych działań przewidzianych w *Polityce Zarządzania Kapitałem*,
- planowania działalności Spółki w trakcie opracowywania Planu Biznesowego, poprzez wdrażanie rozwiązań zapewniających utrzymanie współczynnika wypłacalności S2 na poziomie powyżej ostrzegawczego,
- opracowywania i tworzenia produktów.

B.4 System kontroli wewnętrznej

Zadaniem systemu kontroli wewnętrznej w Spółce jest zapewnienie dobrej organizacji wykonywanych operacji biznesowych, z zachowaniem wymogów ostrożnościowych i z uwzględnieniem jasno określonych celów, ekonomicznego i efektywnego wykorzystania zasobów, identyfikacji i adekwatnej kontroli ponoszonego ryzyka, zabezpieczenia aktywów, integralności i wiarygodności informacji finansowych, informacji zarządczej oraz zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej w Spółce jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. Obejmuje on:

- regulacje administracyjne i księgowość,
- organizację kontroli wewnętrznej w Spółce,
- odpowiednie ustalenia w zakresie raportowania na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Spółki,
- działania zapewniające zgodność z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Spółkę standardami postępowania.

W szczególności, na system kontroli wewnętrznej składają się następujące, wzajemnie ze sobą powiązane elementy:

- środowisko kontroli – działania podejmowane przez Zarząd Spółki

i kierujących komórkami organizacyjnymi mające na celu budowanie świadomości znaczenia systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w Spółce,

- ustalanie celów – działania odbywające się na poziomie strategicznym i stanowiące podstawę do określania celów operacyjnych Spółki oraz monitorowania ich realizacji,
- identyfikacja, pomiar, ocena oraz reakcja na ryzyko rozumiane jako zagrożenia/zdarzenia, które mogą mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów Spółki,
- mechanizmy kontrolne – procesy, procedury/zasady oraz działania weryfikujące poprawność przebiegu procesów biznesowych w celu zapobiegania błędom w funkcjonowaniu Spółki (prewencja), ujawniania nieprawidłowości (detekcja) oraz odpowiedniej reakcji na ryzyko (w szczególności operacyjne), które mogą przybierać formę:
 - kontroli funkcjonalnej – sprawowanej przez każdego pracownika w zakresie jakości i poprawności wykonywanych przez niego czynności oraz dodatkowo – sprawowanej przez jego bezpośredniego przełożonego i osoby z nim współpracujące. Celem tej kontroli jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, limitami i przepisami oraz bieżące oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości

B.4.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej

i uchybienia, a także monitorowanie efektywności wdrożonych mechanizmów kontrolnych,

- kontroli instytucjonalnej – w formie zadań audytowych (realizowanych przez komórkę ds. audytu wewnętrznego) i postępowań kontrolnych przeprowadzanych przez upoważnione komórki organizacyjne (m.in. komórkę ds. compliance). Celem tej kontroli jest badanie, ujawnianie luk, ocena i doskonalenie istniejących w ramach Spółki mechanizmów kontrolnych oraz ich praktycznego zastosowania,
- informacja i komunikacja (raportowanie) – zdefiniowanie, uzyskanie oraz zakomunikowanie, w odpowiedniej formie i czasie, informacji umożliwiających właściwym odbiorcom prawidłowe podejmowanie decyzji i wykonywanie obowiązków,
- monitorowanie – stały przegląd prawidłowości oraz efektywności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej w Spółce jest zbiorem działań realizowanych przez poszczególne organy, kierownictwo oraz pozostałych pracowników Spółki w celu ograniczenia ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, a tym samym zwiększenia prawdopodobieństwa zrealizowania wyznaczonych celów, we wszystkich obszarach działalności Spółki:

- Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich obszarach jej działalności, w tym także nad systemem kontroli wewnętrznej,
- Zarząd Spółki ponosi odpowiedzialność m.in. za wprowadzanie w ży-

cie zasad i ustaleń Rady Nadzorczej Spółki, dotyczących funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz za odpowiednią organizację i bieżący nadzór nad tym systemem. Zarząd Spółki podejmuje decyzje zapewniające realizację, m.in. następujących zadań:

- ustanowienie adekwatnego i efektywnego systemu kontroli wewnętrznej oraz dokonywanie okresowych ocen tego systemu,
- prowadzenie działań budujących świadomość pracowników co do znaczenia systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem oraz promowanie norm etycznych wśród pracowników Spółki,
- opracowanie i utrzymywanie struktury organizacyjnej, która jest zgodna z przyjętą strategią działalności Spółki i która w sposób precyzyjny i jasny określa kompetencje i odpowiedzialność oraz relacje podległości poszczególnych komórek organizacyjnych Spółki,
- pierwsza linia obrony – każda komórka organizacyjna Spółki odpowiedzialna m.in. za zarządzanie ryzykiem (w szczególności operacyjnym oraz braku zgodności), czyli za identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka, reakcję na ryzyko oraz jego monitorowanie i raportowanie w poszczególnych obszarach działalności, procesach lub produktach, których dana komórka jest właścicielem. Tym samym odpowiada za stworzenie, wdrożenie, działanie i monitorowanie wydajnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w obszarze swojej odpowiedzialności. W ramach pierwszej linii obrony wszyscy pracownicy Spółki odpowiadają

za funkcjonowanie efektywnego systemu kontroli wewnętrznej w ramach przypisanych im obowiązków/zadań,

- druga linia obrony – bezpośrednio wspiera i koordynuje działania operacyjne pierwszej linii. Monitoruje, doradza i ułatwia wdrożenie praktyk efektywnego zarządzania ryzykiem oraz wspomaga pierwszą linię w raportowaniu odpowiednich informacji odnoszących się do systemu kontroli wewnętrznej (w tym ryzyka) w obrębie Spółki. W celu wspomaganie procesu monitorowania systemu kontroli wewnętrznej w Spółce, poza działaniami funkcji audytu wewnętrznego, druga linia obrony dostarcza określonych informacji w tym zakresie do Zarządu i/lub Rady Nadzorczej Spółki. W ramach drugiej linii obrony w systemie kontroli wewnętrznej w Spółce wyróżnia się trzy podstawowe funkcje: zarządzania ryzykiem, aktuarialną oraz zgodności z przepisami,
- trzecia linia obrony – wspiera władze Spółki w osiągnięciu wytyczonych celów, poprzez przeprowadzanie niezależnych badań. W ich wyniku władze Spółki uzyskują obiektywną i niezależną ocenę (racjonalne zapewnienie) adekwatności, efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz innych elementów systemu zarządzania, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem oraz wdrożenia i stosowania mechanizmów kontrolnych. W ramach trzeciej linii obrony wyróżnia się w Spółce funkcję audytu wewnętrznego.

Funkcja zgodności z przepisami została ustanowiona i wdrożona na podstawie *Karty Compliance* zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Spółki.

CEL I ZADANIA FUNKCJI ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Głównym celem funkcji zgodności z przepisami jest wdrożenie i utrzymanie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności, tj. zapewnienie ciągłej zgodności działalności Spółki z obowiązującymi przepisami prawa o charakterze zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym.

Funkcja zgodności z przepisami to niezależna funkcja działająca w ramach systemu kontroli wewnętrznej, której warunki realizacji zostały określone w regulacjach wewnętrznych obowiązujących w Spółce, w tym w *Karcie Compliance*, a uszczegółowione w *Polityce funkcji compliance*.

Do zadań funkcji zgodności z przepisami należy w szczególności:

- identyfikacja, ocena, monitorowanie, raportowanie, testowanie i doradztwo w zakresie ryzyka braku zgodności z przepisami,
- zapewnienie zgodności z przepisami prawa, rekomendacjami/wytycznymi organu nadzoru i GIODO, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Spółkę standardami postępowania.

Funkcja zgodności z przepisami jest koordynowana przez wyodrębnioną organizacyjnie, właściwą merytorycznie, komórkę organizacyjną Spółki (Departament Compliance), w której wszyscy pracownicy podlegają Dyrektorowi Departamentu Compliance (osoba nadzorująca funkcję zgodności z przepisami, podlegająca bezpośrednio Prezesowi Zarządu Spółki). Wyod-

rębienie organizacyjne tego Departamentu zapewnia niezależność funkcji zgodności z przepisami i pozwala na skuteczną jej realizację.

W związku z przyjęciem funkcji zgodności z przepisami jako elementu systemu kontroli wewnętrznej niezbędnym jest, by funkcja ta nie wykonywała żadnych zadań – za wyjątkiem czynności w ramach obszarów compliance – wchodzących w zakres działalności, którą funkcja ma monitorować i/lub kontrolować.

Funkcja zgodności z przepisami obejmuje:

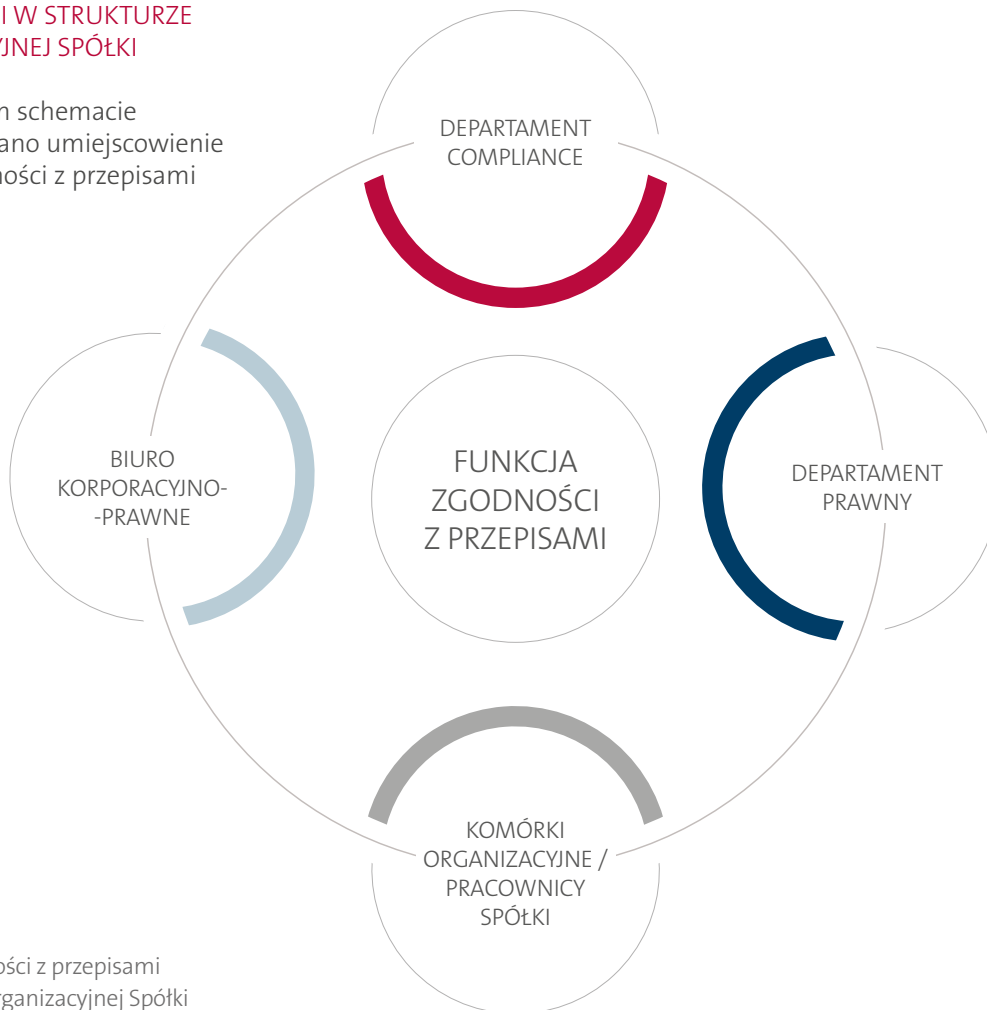
- doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności z przepisami prawa,
- ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na działalność Spółki,
- określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów postępowania.

Realizacja funkcji zgodności z przepisami podlega okresowej ocenie audytu wewnętrznego

B.4.2 Funkcja zgodności z przepisami

FUNKCJA ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ SPÓŁKI

Na poniższym schemacie zaprezentowano umiejscowienie funkcji zgodności z przepisami w Spółce:

Rysunek 13.

Funkcja zgodności z przepisami w strukturze organizacyjnej Spółki

DEPARTAMENT COMPLIANCE:

- wspiera Zarząd w zapewnieniu zgodności działania Spółki z przepisami prawa oraz wdrożeniu i utrzymaniu efektywnego systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- realizuje zadania w obszarach compliance (przeciwdziałanie oszustwom finansowym, ochrona inwestorów w zakresie obowiązku rzetelnej informacji klienta oraz zakazu dyskryminacji, przestrzegania i rozwoju zasad etyki finansowej, ochrona informacji, w tym tajemnicy ubezpieczeniowej, danych osobowych i informacji niejawnych, współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz organem nadzoru i GIODO),
- koordynuje proces zapewnienia zgodności / zarządzania ryzykiem braku zgodności.

DEPARTAMENT PRAWNY:

- doradza Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności z przepisami prawa,
- wspomaga komórki organizacyjne Spółki w zakresie zgodności funkcjonowania Spółki z obowiązującymi przepisami prawa dokonując ostatecznej i wiążącej ich interpretacji/wykładni.

KOMÓRKI ORGANIZACYJNE / PRACOWNICY SPÓŁKI:

- komórki organizacyjne są zobowiązane do zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez: identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie i/lub dostosowywanie działalności komórki/jednostki do obowiązujących przepisów prawa we współpracy z Departamentem Prawnym,
- pracownicy są zobowiązani do działania zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- właściciele procesów biznesowych zarządzają ryzykiem braku zgodności w zakresie zgodności zarządzanych procesów i wspomagających je aplikacji z obowiązującymi przepisami prawa.

BIURO KORPORACYJNO-PRAWNE:

- organizuje proces legislacji wewnętrznej oraz nadzoruje utrzymanie korporacyjnych standardów w zakresie legislacji,
- wspiera komórki organizacyjne przy opracowywaniu regulacji wewnętrznych.

PROGRAM COMPLIANCE

Funkcja zgodności z przepisami realizowana jest przy pomocy programu Compliance, którego celem jest:

- zapobieganie naruszeniom zasad Compliance (działalność prewencyjna),
- wykrywanie potencjalnych naruszeń, które mogą wystąpić pomimo podjętych działań prewencyjnych (działalność wykrywczą),
- natychmiastowe usuwanie wykrytych naruszeń (reakcja).

Działalność prewencyjna

Departament Compliance w celu zapobiegania naruszeniom zasad Compliance podejmuje różne środki i działania, do których zalicza się:

- opracowanie *Kodeksu Postępowania, Polityki funkcji compliance, Polityki Antykorupcyjnej* i *Polityki przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, których celem jest formalne skonkretyzowanie etycznego aspektu wykonywania obowiązków pracowniczych oraz przedstawienie pracownikom wytycznych, zasad i reguł postępowania wynikających z ogólnych – szczególnie istotnych w kontekście działalności Spółki – norm moralnych i etycznych,
- opracowanie odpowiednich wytycznych, zapewniających obowiązywanie jednolitych i wiążących zasad w całej Spółce wobec wszystkich pracowników, do których zaliczyć można w szczególności:
 - zasady dotyczące minimalizacji wystąpienia ryzyka korupcji (*Polityka Antykorupcyjna*),
 - zasady dotyczące prezentów, wydarzeń rozrywkowych, darowizn i sponsoringu (*Instrukcja „Gifts”*),

- zasady dotyczące ochrony osób zgłaszających poufnie zauważone nadużycia, nieprawidłowości i zaniedbania (*Instrukcja „Whistleblowers”*),
- zasady zarządzania konfliktami interesów w działalności inwestycyjnej Spółki,
- zasady dotyczące ochrony danych osobowych (opracowane przez Administratora Bezpieczeństwa Informacji),
- zapewnienie pracownikom wszelkiej pomocy w dostępności i zrozumieniu wytycznych, zasad i reguł etycznego postępowania. W tym celu Departament Compliance prowadzi „centrum kompetencyjne” tzw. Compliance Helpdesk, do którego pracownicy mogą kierować drogą mailową wszelkie pytania dotyczące etycznych zagadnień Compliance,
- podejmowanie (opracowywanie) kolejnych środków prewencyjnych minimalizujących występowanie ryzyka niezgodności z przepisami na podstawie analiz zgłaszanych problemów i zapytań,
- rozpowszechnianie i propagowanie wśród pracowników wytycznych, zasad i reguł etycznego postępowania poprzez organizowanie szkoleń dla pracowników z zagadnień dotyczących Compliance oraz wysyłanie drogą mailową komunikatów o tematyce etycznej.

Działalność detekcyjna (określona w wewnętrznych regulacjach Spółki jako wykrywczą)

Wszelkiego rodzaju naruszenia zasad Compliance mogą stanowić istotne ryzyko dla Spółki i jej pracowników. W związku z powyższym przestrzeganie norm/zasad i wytycznych

co do etyki oraz przepisów prawa ma priorytetowe znaczenie w działalności biznesowej Spółki. Celem zapewnienia przestrzegania powyższych norm/zasad, zostały stworzone procesy zapewniające efektywną identyfikację, wyjaśnienie oraz niezwłoczne usunięcie wszelkich stwierdzonych naruszeń zasad Compliance.

Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Spółce (*Kodeks Postępowania, Instrukcja „Whistleblowers”*) na pracownikach ciąży obowiązek przekazywania do Departamentu Compliance informacji o wszelkich nieprawidłowościach, nadużyciach i zaniedbaniach mających miejsce w Spółce. Otrzymane informacje podlegają analizie przez ten Departament, który również weryfikuje i wyjaśnia zgłoszone nieprawidłowości, nadużycia i zaniedbania.

W przypadku posiadania przez Departament Compliance uzasadnionych podejrzeń o naruszeniach przez pracowników Spółki zasad Compliance, pracownicy Departamentu przeprowadzają postępowanie kontrolne celem stwierdzenia m.in. przyczyn i skali naruszeń oraz wskazania osób odpowiedzialnych za naruszenia.

W celu zapewnienia, że ryzyko naruszenia zasad Compliance jest możliwie najwcześniej wykrywane, Departament Compliance prowadzi w Spółce:

- czynności monitorujące określone mechanizmy w ramach procesów biznesowych,
- czynności kontrolne, w ramach których odbywa się proces sprawdzenia i weryfikacji przestrzegania obowiązujących w Spółce regulacji wewnętrznych,
- Compliance Monitoring Plan (CMP), w ramach którego odbywają się

okresowe testy zgodności oraz dokonywane są oceny adekwatności oraz efektywności środków i procedur kontrolnych Compliance występujących w Spółce, a także podejmowane są działania zmierzające do usunięcia braków w tym zakresie.

Reakcja

W przypadku gdy prowadzone postępowania wyjaśniające, kontrolne, czynności monitorujące lub testy zgodności wykazują naruszenie zasad Compliance, Biuro Compliance sporządza i przekazuje do właściwych osób stosowne rekomendacje celem wyeliminowania naruszeń w przyszłości. Departament Compliance prowadzi regularny monitoring realizacji wydanych rekomendacji.

Jednocześnie dokonuje on analizy podłoża i przyczyn zaistniałego

naruszenia norm/zasad obowiązujących w Spółce, celem wykorzystania wniosków do wykrywania i skutecznej eliminacji stwierdzonych słabości w Programie Compliance. Takie podejście do stwierdzonych naruszeń pozwala na ciągłe doskonalenie i rozwój Programu oraz zapewnia skuteczność systemu.

Naruszenia zasad Compliance, których wynikiem są przekazane przez Departament Compliance rekomendacje, mogą skutkować określonymi sankcjami, których propozycje są przygotowywane przez Departament Compliance i przekazywane do decyzji odpowiednim komórkom organizacyjnym Spółki.

PRZEGLĄD OKRESOWY

Program Compliance podlega okresowemu przeglądowi i ocenie wykonania. W oparciu o nie, jak również, na bazie realizacji działań i gromadzonej wiedzy/doświadczenia, Departament Compliance opracowuje plan działalności na kolejny okres.

RAPORTOWANIE FUNKCJI ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Departament Compliance przedkłada Zarządowi Spółki / Komitetowi Audytu / Radzie Nadzorczej okresowe sprawozdania z działalności funkcji zgodności z przepisami. Raporty zawierają również informacje o stwierdzonych naruszeniach zasad Compliance oraz działaniach naprawczych podjętych przez kierownictwo Spółki adekwatnie do bieżących potrzeb.

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Ustanowiona i wdrożona w Spółce funkcja audytu wewnętrznego, realizuje swoje zadania na podstawie *Karty Audytu Wewnętrznego* zatwierdzonej przez Zarząd i przyjętej do stosowania przez Radę Nadzorczą Spółki.

CEL I ZADANIA FUNKCJI AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Celem funkcji audytu wewnętrznego (dalej audyt wewnętrzny) jest wykreowanie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej Spółki. Audyt wewnętrzny polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie procesów: zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania. Audyt wewnętrzny pomaga Spółce osiągnąć cele dostarczając zapewnienia o skuteczności tych procesów, jak również poprzez doradztwo.

Audyt wewnętrzny realizowany jest w Departamencie Audytu Wewnętrznego oraz nadzorowany przez Dyrektora tego departamentu (Zarządzający audytem wewnętrznym, osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego).

Audyt wewnętrzny realizuje w Spółce następujące zadania:

- usługi zapewniające, polegające na przeprowadzaniu zadań audytowych w kluczowych procesach zachodzących w Spółce, poprzez ocenę systemu kontroli wewnętrznej, identyfikację i ocenę rodzajów ryzyka istotnych dla działalności Spółki,

występujących w tych procesach,

- usługi doradcze i wspomagające polegające w szczególności na udzielaniu konsultacji, opiniowaniu projektów regulacji wewnętrznych, ocenie, doradztwie i działalności edukacyjnej wewnątrz Spółki w zakresie mechanizmów kontroli ryzyka; monitorowaniu realizacji rekomendacji / zaleceń wydanych m.in. przez audyt wewnętrzny, audytora zewnętrznego (biegłego rewidenta) oraz upoważnione organy nadzoru.

W celu wypełnienia zakresu swoich obowiązków, audyt wewnętrzny w sposób profesjonalny, obiektywny i niezależny analizuje funkcjonowanie Spółki we wszystkich obszarach jej działalności. W ramach realizacji zadania audytowego w komórkach organizacyjnych, audyt wewnętrzny przeprowadza weryfikację przebiegu audytowanego procesu (jeżeli proces ten przebiega w tych komórkach), w szczególności zwracając uwagę na zgodność danych wprowadzonych do systemów informatycznych z danymi zawartymi w dokumentach źródłowych, poprawność funkcjonowania istotnych mechanizmów kontrolnych oraz zgodność działania z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Podstawową metodą wykonywania zadań audytowych w Spółce jest podejście zorientowane na analizę ryzyka. Audyt wewnętrzny realizuje swoje zadania dokonując okresowego

B.5.1 Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego

przeгляdu i oceny obszarów najbardziej narażonych na ryzyko zgodnie z rocznym i długookresowym planem audytu wewnętrznego. Poza zadaniami wynikającymi z rocznego planu audytu, Rada Nadzorcza lub Prezes Zarządu Spółki mogą zlecać zadania o charakterze doraźnym (pozaplanowe). Mogą one również zostać przeprowadzone z własnej inicjatywy Zarządzającego audytem wewnętrznym po uzyskaniu stosownej zgody Prezesa Zarządu.

nym po uzyskaniu stosownej zgody Prezesa Zarządu.

RAPORTOWANIE FUNKCJI AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Audyty wewnętrzne raportuje kwartalnie m.in. w zakresie realizacji planu audytu, przeprowadzanych zadań audytowych oraz wyników prac do Zarządu oraz Komitetu Audytu / Rady

Nadzorczej Spółki. Dodatkowo Zarząd Spółki w cyklu miesięcznym otrzymuje informacje dotyczące statusu wdrożenia rekomendacji audytowych oraz na bieżąco raporty z wykonanych zadań audytowych.

W celu zapewnienia komórce audytu wewnętrznego (Departament Audytu Wewnętrznego) odpowiedniego autorytetu i niezależności, komórka ta podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Spółki. Natomiast pracami audytu wewnętrznego kieruje bezpośrednio Zarządzający audytem wewnętrznym, któremu podlegają wszyscy audytorzy wewnętrzni.

Zarządzający audytem wewnętrznym:

- co najmniej raz w roku potwierdza Radzie Nadzorczej Spółki organizacyjną niezależność audytu wewnętrznego,
- jest upoważniony do bezpośredniego kontaktowania się z Przewodniczącym Rady Nadzorczej Spółki i Przewodniczącym Komitetu Audytu Spółki,
- jest upoważniony do uczestnictwa w posiedzeniach Zarządu oraz Komitetu Audytu Spółki, jeżeli przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej lub funkcją audytu wewnętrznego.

Audyty wewnętrzne realizuje powierzone zadania w sposób niezależny i obiektywny:

- audytorzy wewnętrzni muszą być niezależni od działalności, którą badają i w związku z tym nie ponoszą odpowiedzialności za przebieg tej działalności,
- niedopuszczalne jest wywieranie na audytorów wewnętrznych jakiegokolwiek nacisku, który mógłby zaburzyć obiektywizm ich pracy. Audytorzy wewnętrzni mają obowiązek natychmiastowego zgłaszania takich zdarzeń Zarządzającemu audytem wewnętrznym,
- audytorzy wewnętrzni nie mogą być zaangażowani w bieżącą działalność Spółki, opracowywanie regulacji wewnętrznych oraz projektowanie, implementację czy obsługę systemów biznesowych,
- audytorzy wewnętrzni, którzy w przeszłości byli pracownikami Centrali lub terenowych jednostek organizacyjnych Spółki, muszą powstrzymać się od oceny działalności operacyjnej, za którą byli wcześniej odpowiedzialni przez co najmniej 12 miesięcy,
- audytorzy wewnętrzni mogą świadczyć usługi doradcze także w zakresie działań operacyjnych, za które byli uprzednio odpowiedzialni. Jeżeli

B.5.2 Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego

w związku z wykonaniem usługi doradczej może nastąpić ograniczenie niezależności lub obiektywizmu audytorów wewnętrznych, informacja ta musi zostać ujawniona zleceniodawcy przed podjęciem się zadania,

- sposób określenia wynagrodzenia audytorów wewnętrznych nie wpływa na obiektywizm, niezależność oraz odpowiedzialność za wykonywanie powierzonych im zadań.

B.6 Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna została ustanowiona i wdrożona na podstawie *Wytycznych w zakresie funkcji aktuarialnej w TUnŻ „WARTA” S.A* zatwierdzonych przez Zarząd Spółki.

CEL I ZADANIA FUNKCJI AKTUARIALNEJ

Głównym celem funkcji aktuarialnej jest koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jest ona realizowana m.in. poprzez zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wraz z oceną, czy dane wykorzystywane do obliczania rezerw są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości.

Nadzorowanie oraz koordynacja prac w ramach realizacji celów (zadań) funkcji aktuarialnej zostało powierzone Dyrektorowi Departamentu Aktuariatu (Aktuariuszowi Nadzorującemu Funkcję Aktuarialną). Poszczególne zadania na potrzeby funkcji aktuarialnej realizowane są przez Departament Aktuariatu oraz pozostałe zaangażowane komórki organizacyjne zgodnie z obowiązującym podziałem odpowiedzialności za wykonanie poszczególnych zadań na potrzeby funkcji aktuarialnej.

Do zadań funkcji aktuarialnej należą w szczególności:

- w zakresie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności:
- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- w zakresie zapewnienia jakości danych wykorzystywanych do ustalenia wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności:
- ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości,
- nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania odpowiednich przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego – w szczególnych okolicznościach, gdy Spółka nie posiada wystarczających danych odpowiedniej jakości,

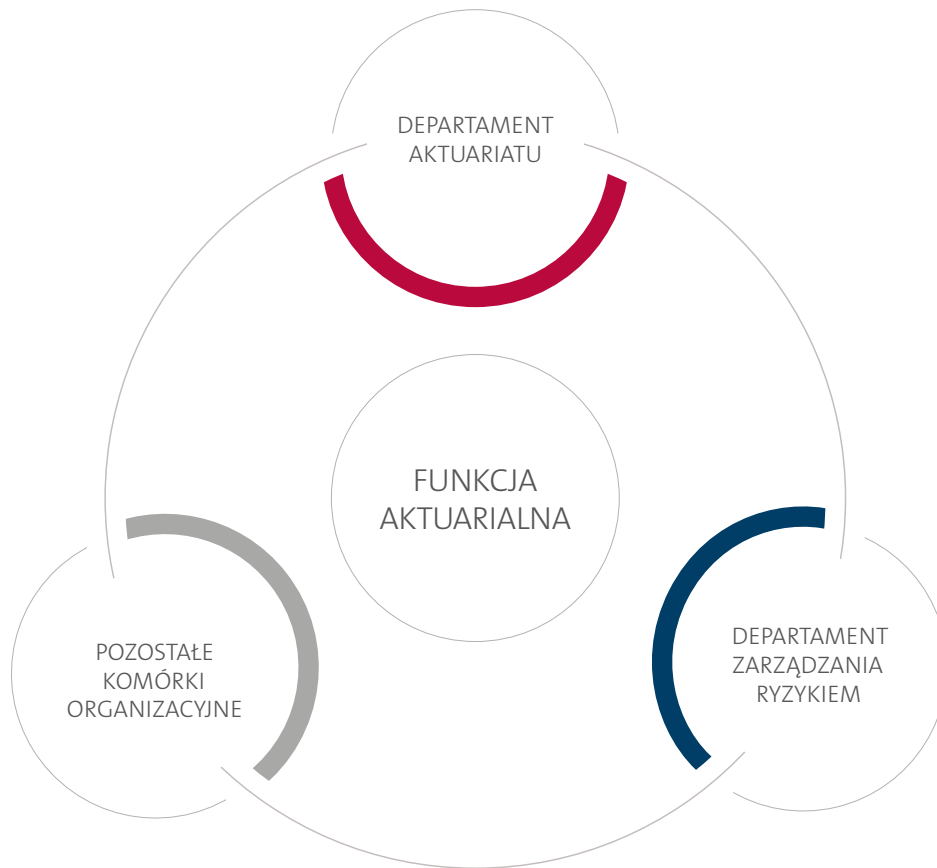
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji,
- ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości,
- współpracowanie z Departamentem Zarządzania Ryzykiem przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności oraz koordynacja tego procesu są realizowane przez Departament Aktuariatu. W celu zapewnienia niezależnej walidacji kalkulacji aktuarialnych podpisana została umowa z zewnętrznym doradcą.

W zakresie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności Departament Aktuariatu odpowiada za wyliczenie najlepszego oszacowania oraz opracowanie dokumentacji tego wyliczenia. Departament Aktuariatu przygotowuje również dodatkowe analizy uwierzytelniające otrzymane wyniki oraz współpracuje z zewnętrznym doradcą przy walidacji.

Komitet Ryzyka na podstawie walidacji przeprowadzonej przez zewnętrznego doradcę rekomenduje ewentualne dalsze działania i/lub dodatkowe analizy.

Rysunek 14.

Funkcja aktuarialna w strukturze organizacyjnej Spółki

DEPARTAMENT AKTUARIALNY

- Ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności:
 - weryfikacja zgodności stosowanych metod i założeń przy ustalaniu najlepszego oszacowania z wymogami prawnymi,
 - ocena adekwatności przyjętych metod i stosowanych modeli, zasad i założeń przy ustalaniu BE,
 - wykonanie obliczeń najlepszego oszacowania i sprawdzenie ich poprawności,
 - badanie adekwatności najlepszego oszacowania i sprawdzenie jego poprawności,
 - utrzymywanie i aktualizacja dokumentacji dotyczącej wyceny najlepszego oszacowania rezerw,
 - zarządzanie ryzykiem obejmującym proces tworzenia rezerw.
- Wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia.
- Wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji.
- Ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

DEPARTAMENT ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

- Wyznaczanie marginesu ryzyka

POZOSTAŁE KOMÓRKI ORGANIZACYJNE

- Współpraca przy ocenie jakości danych

Nadzór i koordynacja procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych realizowana jest przez Aktuariusza Nadzorującego Funkcję Aktuarialną, który ponosi odpowiedzialność za wyniki wyliczeń.

W celu kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wykorzystywane są dane z systemów księgowych oraz systemów technicznych Spółki, dane przekazywane bezpośrednio przez komórki organizacyjne oraz dane zewnętrzne (np. dane GUS, NBP). Dane te są uzyskiwane za pomocą raportów wbudowanych w systemy, raportów hurtowni danych oraz raportów własnych departamentu lub innych komórek organizacyjnych Spółki. Podlegają one kontroli i porównaniom w celu wyeliminowania ewentualnych błędów. Za proces okresowej kontroli jakości oraz za poprawność danych odpowiadają komórki organizacyjne będące właścicielami przekazywanych danych. Dane z systemów księgowych objęte są procesem kontroli biznesowych kont.

W ramach tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych składnik najlepszego oszacowania jest ustalany przez Departament Aktuariatu natomiast składnik marginesu ryzyka ustalany jest przez Departament Zarządzania Ryzykiem.

Wyznaczenie wartości najlepszego oszacowania rozpoczyna się od zebrania danych o umowach ubezpieczeniowych, które następnie są wykorzystywane przez narzędzia liczące rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Równolegle są opracowywane i wprowadzane (głównie na bazie danych historycznych) założenia o ryzykach biometrycznych, poziomie rezygnacji oraz kosztach.

Po zasileniu narzędzi generowane są przepływy pieniężne odpowiadające scenariuszowi bazowemu oraz scenariuszom szokowym (oddzielnie przepływy brutto, oddzielnie przepływy na udziale reasekuratora). Następnie na bazie stóp zerokuponowych, opublikowanych przez EIOPA, liczona jest ich wartość obecna. Dodatkowo na bazie scenariuszy stochastycznych modelujących zmienność stóp zerokuponowych wyceniana jest wartość wbudowanych opcji i gwarancji. Suma tych wartości równa jest najlepszemu oszacowaniu rezerw.

Głównym narzędziem do generowania przepływów pieniężnych jest system służący do modelowania aktuarialnego – Prophet. Dodatkowo dla pewnej części portfela mogą być stosowane modele sporządzone za pomocą arkusza kalkulacyjnego Excel.

Przy wyznaczaniu wartości najlepszego oszacowania rezerw uwzględniono wszystkie zmienne mające wpływ na wysokość przepływów pieniężnych: zmienne biometryczne, koszty, poziom rezygnacji, stopy procentowe, inflację. Założenia zostały zbudowane na podstawie obserwacji historycznych (zmienne biometryczne, koszty, poziom rezygnacji) lub kwotowań/prognoz rynkowych (stopy procentowe, inflacja).

Bezpośrednie zaangażowanie ze strony Zarządu w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ma miejsce poprzez akceptację Regulaminu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Szczegółowe określanie metodologii, zasad oraz trybu tworzenia poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Zarząd powierzył Aktuariuszowi Nadzorującemu Funkcję Aktuarialną. Aktuariusz Nadzorujący

Funkcję Aktuarialną jest zobowiązany do przedstawiania Zarządowi nie rzadziej niż raz do roku, informacji na temat wprowadzonych zmian w sposobie wyliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W zakresie dokumentacji, oprócz tworzenia opisów stosowanej metodologii, przedmiotem archiwizacji są pliki z obliczeniami na potrzeby ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W trakcie wykonywania obliczeń jest tworzony protokół, w którym dla każdego etapu kalkulacji rezerw (przygotowanie danych o polisach, przygotowanie założeń, przeprowadzanie wyliczeń, raportowanie) określone są osoby odpowiedzialne za wykonanie i sprawdzenie danego zadania wraz ze wskazaniem lokalizacji i daty zapisu używanych plików.

Departament Aktuariatu jest odpowiedzialny za raportowanie w zakresie stanów i zmian wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto oraz na udziale reasekuratorów.

Jakość danych w procesie kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

Departament Aktuariatu, we współpracy z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Spółki, opracowuje i aktualizuje *Procedurę badania jakości danych w TUnŻ „Warta” S.A.*, w której określono: listę danych podlegających kontroli, wskazanie komórek organizacyjnych właścicieli informacji odpowiedzialnych za jej poprawność oraz sposób realizacji obowiązku związanego z kontrolą jakości danych a także sposób dokumentowania kontroli i raportowania błędów.

RAPORTOWANIE FUNKCJI AKTUARIALNEJ

W ramach realizacji funkcji aktuarialnej Aktuariusz Nadzorujący Funkcję Aktuarialną, co najmniej raz w roku, po zakończeniu każdego roku sprawozdawczego, sporządza dla Zarządu raport dotyczący procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Przedstawiając swoją opinię, dotyczącą zasad przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, funkcja aktuarialna bierze pod uwagę powiązania między zasadami przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia a poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Przedstawiając swoją opinię, dotyczącą adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji, funkcja aktuarialna bierze pod uwagę powiązania między umowami reasekuracyjnymi a poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Raportowanie zawiera informacje na temat realizowanych zadań funkcji aktuarialnej oraz ich rezultatów ze wskazaniem zaleceń dotyczących sposobu wyeliminowania wszelkich stwierdzonych niedoskonałości.

B.7 Outsourcing

Przyjęte przez Zarząd Spółki Zasady zawierania umów outsourcingowych definiują procesy i czynności

uznane za outsourcing oraz określają reguły akceptacji i przebieg procesu outsourcingu.

Stosowane w Spółce zasady outsourcingu zapewniają zgodność z wytycznymi określonymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz standardami Grupy Talanx.

Uruchomienie procesu outsourcingu wymaga akceptacji Zarządu, dwóch członków Zarządu Spółki bądź Dyrektora komórki organizacyjnej. Ostateczna formuła zależy od rodzaju outsourcowanej usługi oraz skutków, jakie może za sobą pociągnąć zastosowanie outsourcingu.

UCZESTNICZY PROCESU OUTSOURCINGU

W procesie outsourcingu w Spółce uczestniczą:

- komórki organizacyjne – wnoszą o zgodę na outsourcing, a następnie, w przypadku uzyskania zgody, nadzorują w sposób ciągły zlecany proces,
- Zarząd / poszczególni członkowie Zarządu – podejmują decyzję odnośnie zgody / braku zgody na outsourcing,
- Departament Zarządzania Ryzykiem – kompletuje karty oceny ryzyka i przygotowuje roczne raporty dla Komitetu Ryzyka w zakresie ryzyk outsourcingowych,

- Departament Administracji – nadzoruje rejestr umów outsourcingowych, aktualizuje na wniosek innych komórek Zasady zawierania umów outsourcingowych,
- Departament Prawny – opiniuje umowy, aneksy, wypowiedzenia umów outsourcingowych.

SPOSÓB WYBORU I OCENY PODMIOTU ZEWNĘTRZNEGO ŚWIADCZĄCEGO USŁUGI

Podmiot zewnętrzny świadczący usługi w ramach outsourcowanych czynności i procesów wybierany jest, w zależności od obszaru, zgodnie z Procedurą Zakupów bądź Polityką Zakupową IT.

Podmioty wskazane w ramach wstępnej oceny zapraszane są do postępowania prowadzonego przez Departament Administracji lub Biuro Bezpieczeństwa i Wsparcia, w trakcie którego są zobowiązani do:

- potwierdzenia określonej kondycji finansowej,
- przedstawienia stosownych dokumentów i referencji,
- złożenia stosownych oświadczeń, np. o nieprowadzonym wobec nich postępowaniu upadłościowym.

B.7.1 Polityka outsourcingu

Ponadto komórki odpowiedzialne za przeprowadzenie postępowania weryfikują reputację rynkową oferenta.

Wybór dostawcy dokonywany jest w oparciu o kryteria oceny oferty ustalone każdorazowo w zależności od tematu oraz dokonanej oceny wiarygodności dostawcy.

IDENTYFIKACJA, OCENA ORAZ ŚRODKI OGRANICZAJĄCE RYZYKO OUTSOURCINGU

Zasady zawierania umów outsourcingowych określają warunki weryfikacji umowy określające jej ważność.

W ramach umów outsourcingowych wyróżnia się tzw. umowy istotne, czyli takie które spełniają co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- niewywiązanie się z umowy przez dostawcę, w tym zaprzestanie realizacji Umowy lub nienależyte jej realizowanie, rodzi istotne zagrożenia:
 - nieosiągnięcie celów finansowych lub biznesowych Spółki, w szczególności negatywnego wpływu na wynik finansowy w wysokości większej niż 5 mln PLN,
 - naruszenia przepisów prawa, którego konsekwencją może być nałożenie kar na Spółkę,
- czynność podlegająca outsourcingowi jest częścią Procesu Krytycznego w rozumieniu *Polityki Zarządzania Kryzysowego*,
- przewidywane roczne wynagrodzenie brutto z tytułu wykonania Umowy jest większe niż 1 mln PLN,
- dotyczy powierzenia składania oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu

umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowej lub umów reasekuracji czynnej i retrocesji,

- dotyczy outsourcingu procesów Spółki zleconych do realizacji spółkom z Grupy Talanx.

Istotna umowa outsourcingowa, spełniająca któryś z wymienionych powyżej warunków, wymaga zgody Zarządu. Pozostałe ciągłe umowy outsourcingowe wymagają zgody dwóch członków Zarządu. Natomiast umowy jednorazowe wymagają zgody dyrektora komórki organizacyjnej.

Każdy proces outsourcingowy podlega bieżącej ocenie ryzyka, a ocena procesu uznanego za istotny dodatkowo jest sformalizowana w postaci Kart Oceny Ryzyka opracowywanych przez Departament Zarządzania Ryzykiem. Komórka organizacyjna prowadząca dany proces wypełnia przygotowane dokumenty na bazie najlepszej wiedzy i pozyskanych od Dostawcy informacji. W Spółce funkcjonują następujące karty:

- Karta Outsourcingu – Wstępna Ocena Ryzyka – wypełniana przed podpisaniem umowy,
- Karta Outsourcingu – Okresowa Ocena Ryzyka – wypełniana co roku,
- Karta Outsourcingu – Ocena Ryzyka po Zakończeniu Umowy – wypełniana po zakończeniu umowy.

Departament Zarządzania Ryzykiem, na podstawie wypełnionych i przekazanych przez komórki organizacyjne kart, przygotowuje raport na potrzeby Komitetu Ryzyka.

Niezależnie od powyższego, komórki organizacyjne będące właścicielami umów są odpowiedzialne za bieżące

monitorowanie poprawności realizacji umowy. W przypadku zidentyfikowania istotnych zagrożeń związanych z ich realizacją bądź z dostawcą, komórka zobowiązana jest do:

- niezwłocznego poinformowania o tych ryzykach nadzorującego ją członka Zarządu,
- zainicjowania działań mających na celu uruchomienie istniejącego planu działań zabezpieczających bądź pilne przygotowanie takiego planu stosownie do okoliczności oraz uzyskanie jego akceptacji przez nadzorującego członka Zarządu bądź Zarząd – stosownie do charakteru tych działań.

WPŁYW OUTSOURCINGU NA ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWĄ

Realizacja umów outsourcingowych nie ma istotnego wpływu na adekwatność kapitałową i profil ryzyka Spółki, w szczególności, nie prowadzi do nadmiernego zwiększenia ryzyka operacyjnego. Odpowiednie zapisy w umowach outsourcingowych, dywersyfikacja dostawców usług oraz kontrole wybranych podmiotów świadczących usługi w ramach outsourcingu zabezpieczają Spółkę przed wystąpieniem istotnego ryzyka.

Gdy czynności podlegające outsourcingowi są częścią Procesu Krytycznego w rozumieniu *Polityki Zarządzania Kryzysowego*, umowa na świadczenie usług uznawana jest za istotną a usługodawcy muszą posiadać *Plan Ciągłości Działania* i *Plan Odtworzenia Awaryjnego*. Realizacja umowy istotnej jest monitorowana i w przypadku wystąpienia istotnego ryzyka podejmowane są natychmiastowe działania.

RAPORTOWANIE NA POTRZEBY ORGANU NADZORU

Komórka będąca właścicielem umowy jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania Biura Korporacyjno-Prawnego o zamiarze zawarcia umowy podlegającej zgłoszeniu do organu nadzoru na 30 dni przed wdrożeniem outsourcingu. Biuro Korporacyjno-Prawne, zgodnie z obo-

wiązującą w Spółce regulacją *Zasady przekazywania informacji i udzielania odpowiedzi na pisma Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych instytucji i organów administracji publicznej oraz wykonywania obowiązków sprawozdawczych w TUnŻ „WARTA” S.A.*, przekazuje ją do organu nadzoru.

Zgodnie z obowiązującymi w Spółce Zasadami zawierania umów outsourcingowych przedmiotem umowy outsourcingowej nie może być powierzenie zwykłego zarządu nad Spółką, a w szczególności:

- tworzenie strategii biznesowej Spółki i nadzoru nad jej realizacją,
- nadzorowanie realizowanych procesów w Spółce,
- podejmowanie decyzji o outsourcingu procesów oraz odpowiedzialność za umowy outsourcingowe,
- nadzorowanie oraz realizacja funkcji kluczowych w Spółce.

Spółka nie zleca na zewnątrz sprawowania funkcji kluczowych. Powierzenie uprawnień decyzyjnych (nadzór) w zakresie realizacji funkcji kluczowych jest zabronione. Jednak, za zgodą Zarządu Spółki, możliwe jest zlecenie na zewnątrz określonych czynności realizowanych w ramach

funkcji kluczowych pod warunkiem spełnienia przez podmiot zewnętrzny wymogów kompetencji i reputacji określonych przez Wyptacalność 2.

W 2016 roku Spółka zleciła wykonanie na zewnątrz czynności dotyczących walidacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Usługodawca podlega jurysdykcji prawa polskiego.

Poza powyższymi Spółka nie poddaje w outsourcing procesów dotyczących:

- zapewnienia bezpieczeństwa informatycznego,
- administrowania bezpieczeństwem informacji,
- przeciwdziałania nadużyciom, zarządzania kryzysowego w tym zarządzania ciągłością działania.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Spółki, realizacja umów outsourcingowych nie ma istotnego wpływu na adekwatność systemu zarządzania.

B.7.2 Kluczowe umowy outsourcingu

B.8 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

C Profil ryzyka

Profil ryzyka to opis rodzajów ryzyka, na które Spółka jest narażona w trakcie prowadzenia działalności. Zawiera on w szczególności następujące informacje:

- ocenę i kwantyfikację głównych modułów ryzyk formuły standardowej,
- istotne ryzyka, na które narażona jest Spółka w horyzoncie krótkoterminowym, zidentyfikowane w procesie okresowej oceny,
- istotne ryzyka, na które narażona jest Spółka w horyzoncie długoterminowym, zidentyfikowane w Planie Biznesowym,
- informację na temat pozostałych ryzyk nieobjętych głównymi modułami ryzyk formuły standardowej,
- inne istotne informacje mające wpływ na ocenę ryzyka Spółki.

Profil ryzyka, kapitałowy wymóg wypłacalności oraz współczynnik wypłacalności S2 są wyznaczane według formuły standardowej, na podstawie wymogów zawartych w Rozporządzeniu delegowanym oraz Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Oznacza to, że Spółka nie stosuje własnych parametrów, specyficznych dla zakładu ubezpieczeń.

WŁASNA OCENA RYZYK I WYPŁACALNOŚCI

Profil ryzyka został ustalony w ramach funkcjonującego w Spółce procesu Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności.

Własna Ocena Ryzyk i Wypłacalności przeprowadzona została zgodnie z obowiązującą w Spółce *Polityką Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności*. Szczegółowy opis procesu Własnej Oceny Ryzyk i Wypłacalności znajduje się w rozdziale B.3.3 niniejszego Sprawozdania.

OPIS ISTOTNYCH RYZYK

Do istotnych ryzyk, na które narażona jest Spółka należą:

- ryzyka ujęte w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności,
- ryzyka indywidualne zidentyfikowane przez Spółkę,
- inne obszary ryzyka zidentyfikowane podczas przygotowywania Planu Biznesowego.

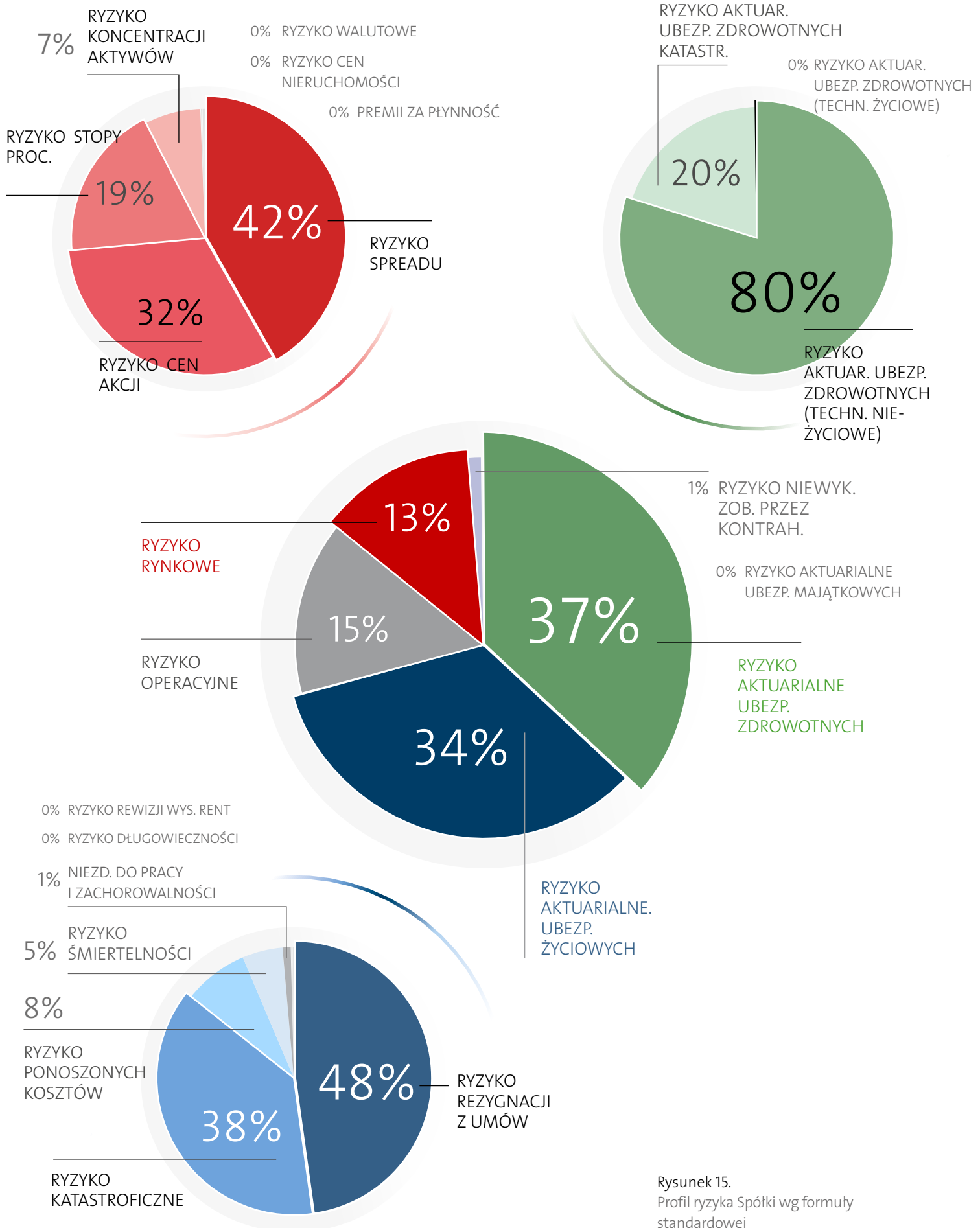
Ryzyka ujęte w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności podlega alokacji na poszczególne moduły i podmoduły ryzyka z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji.

Na diagramie znajdującym się na stronie 77 przedstawiono podział ryzyka Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Prezentowane dane obejmują wyłącznie koniec 2016 roku, z uwagi na art. 303 Rozporządzenia delegowanego, zwalniającego z obowiązku raportowania danych porównawczych w pierwszym roku raportowania.

Profil ryzyka na dzień 31 grudnia 2016 roku

Rysunek 15.
Profil ryzyka Spółki wg formuły standardowej

Najistotniejszym ryzykiem Spółki, stanowiącym 37% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych. W jego skład wchodzi: ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych, gdzie stosowane są techniki aktuarialne z zakresu ubezpieczeń niezyciowych (stanowiące 80% wartości ogółu ryzyk ubezpieczeń zdrowotnych) oraz ryzyko katastroficzne ubezpieczeń zdrowotnych (20%).

Drugim pod względem wielkości jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach życiowych, stanowiące 34% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności. Do największych ryzyk wchodzących w jego skład należą: ryzyko rezygnacji (stanowiące 48% wartości ogółu ryzyk aktuarialnych w ubezpieczeniach życiowych), ryzyko katastroficzne (38%), ryzyko kosztów (8%) oraz ryzyko śmiertelności (5%).

Trzecim pod względem wielkości jest ryzyko operacyjne, które stanowi ok. 15% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności.

Czwartym pod względem wielkości jest ryzyko rynkowe, stanowiące 13% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności. Największe ryzyka wchodzące w jego skład stanowią: ryzyko spreadu kredytowego (stanowiące 42% wartości ogółu ryzyk rynkowych), ryzyko cen akcji (32%), ryzyko stopy procentowej (19%) oraz ryzyko koncentracji aktywów (7%).

RYZYKA INDYWIDUALNE ZIDENTYFIKOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ

Istotnym ryzykiem indywidualnym, zidentyfikowanym przez Spółkę jest ryzyko zwiększonych świadczeń z tytułu wykupu dotyczącego produktów inwestycyjnych.

INNE OBSZARY RYZYKA ZIDENTYFIKOWANE PODCZAS PRZYGOTOWYWANIA PLANU BIZNESOWEGO

Inne obszary ryzyka, uzupełniające profil ryzyka obejmują:

- potencjalne spowolnienie tempa wzrostu PKB oraz mniej optymistyczne perspektywy sytuacji gospodarczej,
- potencjalne niekorzystne zmiany na rynku ubezpieczeń na życie, niepewność co do przyszłości rynku ubezpieczeń życiowych, zwłaszcza segmentów UFK oraz bancassurance,
- utrzymywanie się niekorzystnych tendencji na rynku kapitałowym (w tym utrzymujące się środowisko niskich stóp procentowych oraz dużą zmienność na rynkach papierów wartościowych),
- ryzyko prawne: rozwój wymogów regulacyjnych wywierający coraz większy wpływ na rynek ubezpieczeń, z punktu widzenia wzrostu Spółki i jej rentowności głównie negatywny.

KONCENTRACJA RYZYKA

Koncentracja ryzyka w Spółce występuje w poniżej wymienionych obszarach:

- ryzyko aktuarialne – w portfelu ubezpieczeń grupowych występuje koncentracja geograficzna pojedynczych ryzyk wskutek czego Spółka jest narażona na ryzyko zdarzeń katastroficznych,
- ryzyko kredytowe – wynikające z działalności lokacyjnej (koncentracja podmiotowa, branżowa, geograficzna posiadanych lokat).

Ryzyka te są odpowiednio zarządzane przez Spółkę poprzez dywersyfikację, system limitów, jak również zostały odzwierciedlone w kalkulacji wymogu kapitałowego.

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO

Spółka przeprowadza testy warunków skrajnych oraz odwrotne testy warunków skrajnych. Analizie podlegają możliwe do zajścia zdarzenia, które, biorąc pod uwagę profil ryzyka Spółki, mogłyby spowodować spadek jej środków własnych do poziomu minimalnego, tj. 100% pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności.

Przeprowadzone testy warunków skrajnych opierają się na następujących założeniach:

- zachodzące zdarzenia są realne i oparte o historyczne obserwacje (bazują na wydarzeniach historycznych, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich ok. 10 lat (w horyzoncie jednego roku) w przypadku ryzyka rynkowego i kredytowego, oraz na możliwych fluktuacjach portfela ubezpieczeniowego obserwowanych w przeszłości, jak i potencjalnych niekorzystnych wydarzeniach w portfelu),
- dobór zdarzeń oparty jest na profilu ryzyka Spółki, tj. obecnej strukturze portfela ubezpieczeń i portfela lokat,
- badaniu podlegają tylko zdarzenia istotne z punktu widzenia pozycji kapitałowej S2, tzn. mogące skutkować zmianą środków własnych wyznaczanych zgodnie z metodologią wyceny współczynnika wypłacalności S2,
- analiza uwzględnia łagodzący wpływ efektów podatkowych, będący skutkiem odpowiednich

korekt na rezerwie z tytułu odroczonego podatku po ewentualnym wystąpieniu straty,

- w analizie stosowany jest mechanizm agregacji strat (ze względu na możliwą rozłączność oraz rozbieżność w czasie analizowanych zdarzeń) wzorowany na mechanizmie stosowanym w formule standardowej.

W przeprowadzonych analizach wrażliwości Spółka uznała za istotne niższe zdarzenia/ryzyka, dla których przyjęła następujące założenia:

- Ryzyko stopy procentowej

Założono równoległy wzrost krzywej dochodowości o 150 p.b. Zdarzenie takie miało miejsce pod koniec 2008 roku (wybuch kryzysu) jak i w roku 2013, gdzie rentowności stóp długoterminowych wzrosły o tyle w ciągu siedmiu miesięcy, po czym ponow-

nie spadły o tą samą wartość w 2014 i 2015 roku.

- Ryzyko cen akcji

Założono spadki cen akcji o 20%.

- Ryzyko cen nieruchomości

Założono 20% spadek cen nieruchomości.

- Ryzyko spreadu kredytowego

Ryzyko zostało oszacowane na bazie fluktuacji wielkości spreadu kredytowego dla danego ratingu, w ciągu ostatnich siedmiu lat. Założono, że realny poziom straty rocznej z tytułu powiększenia się spreadów jest równy połowie wymogu kapitałowego z tego tytułu. Nie uwzględniono zdarzeń ekstremalnych z przełomu lat 2008 / 2009, jako że polityka banków centralnych wdrożona od tamtego momentu nie powinna dopuszczać już do tak ekstremalnych zdarzeń.

- Ryzyko koncentracji

Przeanalizowano istotne pozycje w koncentracjach w poszczególne spółki i założono default największej ekspozycji bez ratingu, niebędącej bankiem, Ryzyko bankructwa banku przyjęto na bardzo niskim poziomie.

- Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń życiowych

Założono spadek kapitału ekonomicznego na skutek spadku wysokości opłat w produktach inwestycyjnych.

- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych

Założono wzrost najlepszego oszacowania rezerw w ubezpieczeniach grupowych, na skutek wzrostu szkodowości. Historycznie szkodowość ta charakteryzuje się zmiennością mogącą doprowadzić do określonego skoku rezerwy w górę.

 Tabela 6. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH W 2016 ROKU

TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH	WARTOŚĆ EFEKTU SZOKU
Ryzyko rynkowe	30 657
Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń życiowych	7 478
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	20 000
Strata łączna	43 494
Kapitałowy wymóg wypłacalności	186 081
Strata łączna jako % kapitałowego wymogu wypłacalności	23%

W tabeli 6 zaprezentowano wyniki przeprowadzonych testów w 2016 roku

Odwrotne testy warunków skrajnych polegają na badaniu jak duże musi być dane zdarzenie/ryzyko, aby współczynnik pokrycia kapitałowego wymo-

gu wypłacalności spadł o 25%, czyli aby skonsumował całą wymaganą przez Spółkę nadwyżkę kapitałową.

 Tabela 7. WYNIKI ODWROTNYCH TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH

TESTY ODWROTNYCH WARUNKÓW SKRAJNYCH (SKUTKUJĄCE REDUKCJĄ KAPITAŁU RZĘDU 25% SCR) MOŻLIWE DO ZAJŚCIA BIORĄC POD UWAGĘ PROFIL RYZYKA SPÓŁKI	WARUNKI ZAJŚCIA DANEGO STRESU ODWROTNEGO
Ryzyko stopy procentowej	Wzrost stóp procentowych o 340 punktów bazowych
Ryzyko cen akcji	Spadek cen akcji o 81%
Ryzyko spreadu kredytowego	Wzrost spreadów kredytowych o poziom 1.8 większy niż w formule standardowej
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	Pogorszenie efektywności o 25 punktów procentowych

Ze względu na fakt, że powyższe testy zostały sparametryzowane na podstawie obserwacji historycznej ewolucji rynków kapitałowych oraz otoczenia biznesowego Spółki z okresu ostatnich ok. 10 lat, uznano, iż łączna strata

(równa 25% kapitałowego wymogu wypłacalności) odpowiada wartości narażonej na ryzyko z prawdopodobieństwem 10% w horyzoncie jednego roku.

C.1 Ryzyko aktuarialne

Ryzyko aktuarialne to potencjalne negatywne odchylenie wartości zrealizowanej zobowiązań wynikających z portfela umów ubezpieczeniowych od ich wartości oczekiwanej.

Na ryzyko aktuarialne Spółki składa się ryzyko aktuarialne związane

z ubezpieczeniami na życie oraz ryzyko związane z ubezpieczeniami zdrowotnymi (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie).

W ramach ryzyka aktuarialnego można wyróżnić następujące jego rodzaje:

Rysunek 16.
Rodzaje ryzyka aktuarialnego

W 2016 roku największy wpływ na działalność Spółki miało ryzyko związane z ubezpieczeniami zdrowotnymi, które stanowiło 37% kapitałowego wymogu wypłacalności.

RYZIKO ZWIĄZANE Z UBEZPIECZENIAMI ZDROWOTNYMI

Ryzyko składki i rezerw

Źródłem tego typu ryzyka są umowy dodatkowe do ubezpieczeń grupowych o charakterze zdrowotnym lub wypadkowym modelowane przy pomocy technik aktuarialnych wykorzystywanych w ubezpieczeniach majątkowych.

Ryzyko katastroficzne

Największą składową ryzyka katastroficznego jest ryzyko koncentracji ubezpieczonych w jednym budynku (ubezpieczenia grupowe obejmują nierzadko całe zakłady pracy).

Ryzyko rezygnacji z umów

Ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze zmian w poziomie, zmian trendu lub zmian zmienności wskaźników rezygnacji z umów, wygasania polis, wykupów oraz odnowień. Ryzyko występuje w umowach dodatkowych do ubezpieczeń grupowych.

RYZIKO ZWIĄZANE Z UBEZPIECZENIAMI NA ŻYCIE

Ryzyko śmiertelności

Ryzyko śmiertelności generowane jest przez tę część portfela ubezpieczeniowego, gdzie wzrost współczynników śmiertelności prowadzi do konieczności podniesienia najlepszego oszacowania. W szczególności w Spółce są to ubezpieczenia grupowe (umowy na życie), ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, jak i portfel klasycznych umów na życie i dożycie.

Ryzyko niezdolności do pracy i zachorowalności

Ryzyko niezdolności do pracy i zachorowalności generowane jest przez tę część portfela ubezpieczeniowego, gdzie wzrost współczynników zachorowalności czy uszczerbków na zdrowiu prowadzi do konieczności podniesienia najlepszego oszacowania. W Spółce ryzyko to jest generowane głównie przez długoterminowe ubezpieczenia na życie i dożycie, które oprócz umowy głównej na życie mają szereg umów dodatkowych o charakterze wypadkowym i chorobowym.

Ryzyko rezygnacji z umów

Ryzyko związane z rezygnacjami z umów generowane jest przez tę część portfela, gdzie wzrost lub spadek współczynników rezygnacji z umów prowadzi do konieczności podniesienia najlepszego oszacowania. Zdecydowana większość ryzyka rezygnacji pochodzi z portfela umów, w których ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, gdzie rezygnacja ubezpieczonego z umowy oznacza utratę potencjalnych zysków w przyszłości. Drugim istotnym źródłem ryzyka są długoterminowe umowy na życie i dożycie.

Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów

Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów generowane jest przez tę część portfela, gdzie wzrost zakładanych kosztów prowadzi do konieczności podwyższenia najlepszego oszacowania. Dzieje się tak w przypadku umów długoterminowych z ustaloną wielkością składki, gdzie zmiana kosztów w stosunku do uprzednio zakładanych wpływa na rentowność pro-

duktu w długim okresie. W Spółce są to głównie umowy, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający oraz długoterminowe ubezpieczenia na życie i dożycie, w których wielkość składki na koszty jest ustalona na początku umowy i nie może być dostosowana w przyszłości.

Ryzyko katastroficzne

Ryzyko katastroficzne generowane jest przez portfel, gdzie ryzykiem głównym jest ubezpieczenie na życie. W Spółce głównym źródłem tego ryzyka są ubezpieczenia grupowe, generujące największą sumę na ryzyku śmiertelności w portfelu. Ryzyko w istotnej części wynika również z ubezpieczeń kredytów mieszkaniowych od śmierci kredytobiorcy.

Ryzyko długowieczności

Ryzyko długowieczności generowane jest przez tę część portfela ubezpieczeniowego, gdzie spadek współczynników śmiertelności prowadzi do konieczności podniesienia rezerwy najlepszego oszacowania. W szczególności w Spółce dotyczy to wypłacanych rent, niemniej ich liczba oraz wartość jest niematerialna.

METODY POMIARU RYZYKA AKTUARIALNEGO

W zakresie pomiaru ryzyka aktuarialnego Spółka używa następujących narzędzi:

- kalkulacja najlepszego oszacowania rezerw, marginesu ryzyka oraz wymogów kapitałowych,
- przeprowadzenie testów adekwatności rezerw,
- kalkulacja i analiza MCEV w porównaniu do najlepszego oszacowania,

- przeprowadzenie pozostałych analiz zyskowności (IRR, wpływ na rachunek techniczny),
- kalkulacja limitów sum na ryzyko i poziomu ich wykorzystania,
- ustalenie kryteriów doboru reasekuratorów.
- odpowiednie kształtowanie warunków ubezpieczenia i taryfikacji,
- programy reasekuracyjne na duże sumy na ryzyko.

Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka odbywa się za pomocą kontroli limitów i ich okresowego raportowania na Komitet Ryzyka.

TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA I MONITOROWANIE ICH SKUTECZNOŚCI

Spółka stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego:

- ustanowienie limitów sum na ryzyko i podbudżetów ryzyka,
- Ponadto, kalkulacja wymogu kapitałowego w okresach kwartalnych pozwala zweryfikować czy kwota wymogu kapitałowego na główne kategorie ryzyk nie przekracza z góry zadanego podbudżetu ryzyka, którego kontrolę powinny zapewniać przyjęte limity.

C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe oznacza ryzyko potencjalnego, niekorzystnego odchylenia od oczekiwanej ekonomicznej wartości aktywów oraz pasywów, wy-

kającego z fluktuacji cen rynkowych oraz niedoskonałego dopasowania aktywów do pasywów.

W ramach ryzyka rynkowego można wyróżnić następujące ryzyka:

RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko cen akcji	Ryzyko spreadu	Ryzyko walutowe	Ryzyko cen nieruchomości	Ryzyko koncentracji aktywów
--------------------------	------------------	----------------	-----------------	--------------------------	-----------------------------

Rysunek 17.

Rodzaje ryzyka rynkowego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku ryzyko rynkowe stanowiło 13% kapitałowego wymogu wypłacalności.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej Spółki jest generowane w znacznym stopniu przez inwestycje służące zabezpieczeniu rezerw matematycznych obliczanych z użyciem stopy technicznej oraz inwestycje środków stanowiących pokrycie wymogów kapitałowych.

W przypadku rezerw matematycznych polityka inwestycyjna dąży do możliwie najlepszego dopasowania struktury aktywów do struktury zobowiązań z punktu widzenia stóp procentowych, Ryzyko w tej części portfela wynika z:

- długoterminowych gwarancji stóp procentowych, w tym gwarancji stóp w odniesieniu do przyszłych składek,

- oferowanego ubezpieczonym udziału w zysku z tytułu dochodów z lokat w przypadku osiągnięcia stóp zwrotu przekraczających poziom gwarantowany.

W przypadku inwestycji środków własnych stanowiących pokrycie wymogów kapitałowych większa część portfela zainwestowana jest na rynkach papierów dłużnych.

W ramach zarządzania ekspozycją na ryzyko stóp procentowych Spółka wykorzystuje instrumenty pochodne oparte o stopy procentowe, celem zabezpieczenia ryzyka oraz zabezpieczenia zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia.

Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji generowane jest tylko przez udział środków własnych Spółki w aktywach ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Nie jest intencją Spółki aktywne inwestowanie na rynkach akcji na własny rachunek.

Ryzyko spreadu

Pożądaný profil ryzyka spreadu kredytowego określony jest przez system limitów inwestycyjnych uzależnionych od rodzaju instrumentów, emitentów i ich jakości kredytowej określonej przez ratingi zewnętrzne oraz własną analizę ich sytuacji finansowej. Strategia inwestycyjna Spółki zakłada istotne zaangażowanie w obligacje korporacyjne i inne instrumenty obciążone ryzykiem spreadu kredytowego. Zaangażowanie w tego typu instrumenty ma miejsce zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach zagranicznych.

Na rynku krajowym są to zarówno instrumenty bezpieczne, takie jak obligacje dużych przedsiębiorstw

i instytucji finansowych posiadających oceny ratingowe na poziomie inwestycyjnym, czy też depozyty w dużych bankach, jak również wysokodochodowe obligacje podmiotów nieposiadających ratingu zewnętrznego. W takich przypadkach Spółka stosuje własną procedurę oceny jakości kredytowej emitentów, a w trakcie trwania inwestycji sytuacja ta jest na bieżąco monitorowana, zaś jej ocena podlega zatwierdzeniu przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Na rynkach zagranicznych inwestycje dokonywane są w papiery dużych podmiotów, głównie korporacyjnych, ale też i rządowych, głównie na rynkach wschodzących. Ta część portfela składa się wyłącznie z instrumentów dłużnych, na które istnieje płynny rynek i podlega ściślejszej dywersyfikacji niż portfel krajowy. Spółka dodatkowo monitoruje sytuację gospodarczą poszczególnych krajów oraz sytuację na tamtejszych rynkach. Wyniki tych analiz przedstawiane są na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz brane pod uwagę przy decyzjach inwestycyjnych.

Ryzyko walutowe

Pasywne podejście do ryzyka kursów walut powoduje relatywnie niski wymóg kapitałowy, który wynika z niskiej wartości pozycji walutowej. Jej źródłem mogą być inwestycje na rynkach zagranicznych czy rozliczenia w walutach obcych wynikające z zabezpieczania ekspozycji z tytułu instrumentów pochodnych, a także w mniejszym stopniu rozliczenia z zagranicznymi dostawcami usług. Zgodnie z polityką inwestycyjną,

pozycja walutowa jest na bieżąco zabezpieczana za pomocą instrumentów pochodnych.

Ryzyko cen nieruchomości

Spółka posiada głównie nieruchomości na użytek własny lub przeznaczone na sprzedaż, natomiast nie inwestuje w nieruchomości w ramach działalności lokacyjnej. Z tego powodu wartość nieruchomości, a co za tym idzie, ryzyko cen nieruchomości jest na względnie niskim poziomie (pasywne podejście do inwestycji w nieruchomości).

Ryzyko koncentracji aktywów

Wysokość koncentracji i dywersyfikacji aktywów utrzymywana jest na bezpiecznym poziomie, co jest osiągnięte m.in. poprzez limity koncentracji, zależne od rodzaju instrumentu, emitenta i ratingu grupy emitenta. Spółka nie posiada pozycji generujących nadmierną koncentrację w portfelu inwestycyjnym. Limity inwestycyjne dotyczące poziomu koncentracji są weryfikowane na poziomie zawierania transakcji i mają za zadanie ograniczenie występowania tego rodzaju ryzyka i generowanego przez nie wymogu kapitałowego.

W przypadku inwestycji na rynkach wschodzących Spółka stosuje bardziej restrykcyjne niż na rynku polskim limity koncentracji na pojedynczych emitentów/grupy kapitałowe, a także przyjęła wąskie limity na łączną ekspozycję w poszczególnych krajach. Dzięki temu portfel inwestycji zagranicznych, jest również dobrze zdywersyfikowany geograficznie.

METODY POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO

W zakresie pomiaru ryzyka rynkowego Spółka używa następujących narzędzi:

- kalkulacja VAR dla monitorowania całościowego ryzyka rynkowego,
- kalkulacja BPV oraz duracja dla monitorowania ryzyka stopy procentowej,

- analiza scenariuszy ryzyk oraz testy warunków skrajnych.

TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA I MONITOROWANIE ICH SKUTECZNOŚCI

W tabeli 8 zaprezentowano zastosowane przez Spółkę techniki ograniczania ryzyka rynkowego:

 Tabela 8. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA RYNKOWEGO

RYZYKO	ZASTOSOWANE TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA
Ryzyko stopy procentowej	Limity BPV ograniczające poziom duracji portfela aktywów, a co za tym idzie wymóg kapitałowy na to ryzyko
Ryzyko cen akcji	Limit kwotowy na akcje, limity koncentracyjne na portfelu akcji
Ryzyko cen nieruchomości	Limit kwotowy, niewielka ekspozycja, głównie nieruchomości na użytek własny
Ryzyko spreadów kredytowych	Limit na łączną strukturę ratingową portfela, limit na średnią długość obligacji
Ryzyko walutowe	Polityka domkniętej pozycji walutowej. Zabezpieczanie otwartych pozycji transakcjami FX forward na bieżąco
Ryzyko koncentracji aktywów	Limity na koncentrację w grupach kredytowych w zależności od ratingu

Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka odbywa się za pomocą ciągłej kontroli limitów w systemie Orlando, jak i w narzędziach własnych oraz ich miesięcznego raportowania na Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Ponadto, kalkulacja wymogu kapitałowego w okresach kwartalnych pozwala zweryfikować, czy kwota wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe, nie przekracza z góry zadanego podbudżetu ryzyka, którego kontrolę powinny zapewniać przyjęte limity.

POLITYKA OSTROŻNEGO INWESTORA (Z ANG. *PRUDENT PERSON PRINCIPLE*)

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Spółce odbywa się przy realizacji polityki ostrożnego inwestora.

W ramach ogólnego portfela lokat zakładu można wyróżnić:

- aktywa stanowiące pokrycie rezerw ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający,
- aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych innych niż rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający,
- aktywa stanowiące pokrycie wymogów kapitałowych.

W przypadku aktywów stanowiących pokrycie rezerw ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający ryzyko rynkowe aktywów jest w pełni kompensowane przez odpowiednią zmianę wartości rezerw. W zakresie lokat innych niż aktywa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, polityka inwestycyjna ma generalnie charakter pasywny, zakładający jedynie nieznaczne niedopasowanie ekspozycji względem profilu zobowiązań i modelowej struktury inwestycji w zakresie wymogów kapitałowych, nie pozwalając na spekulacyjne podejście do zarządzania aktywami.

Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych innych niż rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający to portfel papierów i instrumentów dłużnych, w tym jednostek dłużnych funduszy inwestycyjnych, którego struktura jest określona przez odpowiednią struk-

turę zobowiązań ubezpieczeniowych. Dodatkowo, w związku ze środowiskiem niskich stóp procentowych, celem podwyższenia dochodowości portfela inwestycyjnego Spółka inwestuje w instrumenty obciążone ryzykiem kredytowym.

Aktywa stanowiące pokrycie wymogów kapitałowych zainwestowane są w większości w instrumenty dłużne i rynku pieniężnego, bezpośrednio lub poprzez fundusze inwestycyjne. Dodatkowo, niewielka część środków własnych zainwestowana jest w ramach udziału własnego w portfelach aktywów ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, co ma na celu operacyjne usprawnienie procesu nabywania i umarzania przez klientów jednostek ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oraz dokonywania wykupów w ramach produktów o stopie zwrotu uzależnionej od określonych indeksów.

Polityka inwestycyjna Spółki zakłada pasywne podejście do inwestycji w nieruchomości oraz do ekspozycji na ryzyko walutowe. W pierwszym przypadku ekspozycja jest bardzo mała i nie zakłada się jej zwiększania. W drugim przypadku zakłada się zamkniętą pozycję walutową, czyli możliwie pełne dopasowanie struktury walutowej aktywów do struktury walutowej zobowiązań, w ramach dopuszczalnego limitu na niedopasowanie walutowe.

Spółka w ramach polityki inwestycyjnej może wykorzystywać instrumenty pochodne do zabezpieczania ryzyk rynkowych wynikających z portfela aktywów oraz zobowiązań, w tym z umów ubezpieczenia, jak również celem efektywnego zarządzania portfelem.

C.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikająca z wahań zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i dłużników, na które narażona jest spółka.

Ryzyko kredytowe obejmuje następujące ryzyka:

- ryzyko spreadu kredytowego,
- ryzyko koncentracji aktywów,
- ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

i może być wyróżnione w ramach poszczególnych obszarów działalno-

ści Spółki (działalność inwestycyjna, działalność reasekuracyjna).

Ryzyko spreadu kredytowego i ryzyko koncentracji aktywów opisane zostały w punkcie C.2.

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta oznacza możliwość poniesienia straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej.

Na ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta Spółki składają się następujące rodzaje ryzyk:

RYZIKO NIETYKONANIA ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KONTRAHENTA

Ryzyko związane z działalnością reasekuracyjną

Na dzień 31 grudnia 2016 roku ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta stanowiło ok. 1% kapitałowego wymogu wypłacalności.

Ryzyko związane z działalnością reasekuracyjną

Ryzyko związane z działalnością reasekuracyjną identyfikowane jest poprzez cokwartalne zestawienia struktury

ratingowej wszystkich reasekuratorów oraz badanie największych ekspozycji w pojedynczym reasekuratorze.

Ryzyko związane z lokatami

Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta związane z lokatami ograniczone jest na równi z ryzykiem spreadu i koncentracji i w szczególności podlega tym samym limitom.

Ryzyko związane z lokatami

Rysunek 18.
Rodzaje ryzyka kredytowego

Jest ono identyfikowane poprzez bieżącą kontrolę limitów w systemie Orlando oraz comiesięczne raporty z kontroli limitów.

METODY POMIARU RYZYKA KREDYTOWEGO

Podstawową miarą ryzyka stosowaną w analizowaniu całościowego ryzyka kredytowego jest VAR. Pomocniczo stosuje się również CVAR, kontrolujący

limity grupowe, celem ograniczenia ryzyka zagregowanego na poziomie Grupy Talanx.

TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA I MONITOROWANIE ICH SKUTECZNOŚCI

W tabeli 9 zaprezentowano zastosowane przez spółkę techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

 Tabela 9. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO

RYZYKO	ZASTOSOWANE TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA
Ryzyko reasekuratora	Dobór reasekuratorów pod kątem ich sytuacji finansowej oraz ratingu
Ryzyko lokat	Limity na strukturę ratingową lokat oraz na koncentrację w pojedynczego emitenta

Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka odbywa się za pomocą ciągłej kontroli limitów w systemie Orlando, w narzędziach własnych oraz ich miesięcznego raportowania na Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Ponadto, kalkulacja wymogu kapitałowego w okresach kwartalnych pozwala zweryfikować, czy kwota wymogu kapitałowego na ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta, nie przekracza z góry zadanego podbudżetu ryzyka, którego kontrolę powinny zapewniać przyjęte limity.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane bezpośrednio z innymi rodzajami ryzyka, tj. kredytowym, rynkowym oraz operacyjnym.

Spółka posiada odpowiednią pulę środków płynnych na zapewnienie bieżących potrzeb płynnościowych. Bieżące monitorowanie płynności odbywa się dwubiegowo poprzez:

- monitorowanie miesięczne limitu na papiery niepłynne w portfelu,
- monitorowanie kwartalne współczynnika płynności bieżącej.

W zarządzaniu poziomem płynności Spółka nie stosuje podziału na instrumenty notowane na rynkach regulowanych, nieregulowanych bądź nienotowane, lecz ocenia płynność poszczególnych instrumentów niezależnie, na podstawie dostępności potencjalnych kontrahentów i potencjalnych wolumenów obrotu. W szczególności instrumenty notowane na rynkach regulowanych mogą cechować się niską płynnością, zaś instrumenty nienotowane mogą być łatwo zbywalne na rynku międzybankowym.

Dodatkowo Spółka corocznie przeprowadza płynnościową analizę przepływów pieniężnych. Jej wyniki na koniec 2016 roku wskazują, że ilość papierów nienotowanych, wynikająca z obecnych limitów, jest na bezpiecznym poziomie niestanowiącym zagrożenia dla płynności Spółki.

Posiadanie znacznego portfela obligacji skarbowych i dostępu do rynku międzybankowego zapewnia szybki

dostęp do płynności w razie zwiększonych potrzeb, poprzez możliwość natychmiastowej sprzedaży obligacji lub zawarcia transakcji warunkowej sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu.

Oczekiwane zyski z przyszłych składek

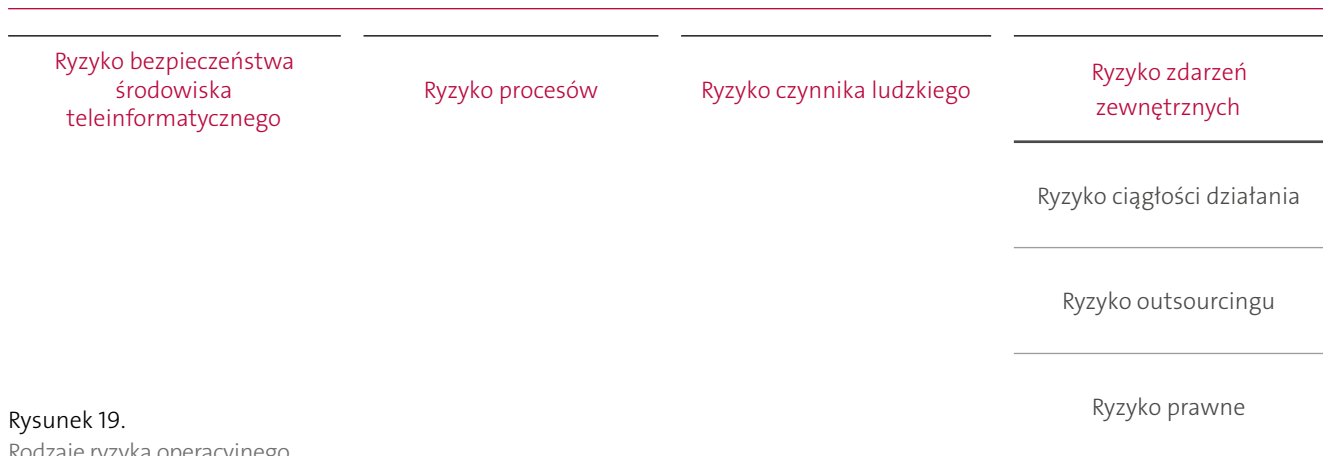
Oczekiwane zyski z przyszłych składek rozumiane są jako różnica pomiędzy najlepszym oszacowaniem obliczonym zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność 2 a najlepszym oszacowaniem obliczonym przy założeniu, że składki związane z obecnymi umowami ubezpieczeń i umowami reasekuracji, które mają być uzyskane w przyszłości, nie są uzyskiwane z jakiegokolwiek innego powodu niż wystąpienie ubezpieczonego zdarzenia, niezależnie od obowiązujących lub umownych praw ubezpieczającego do zakończenia polisy.

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 125 603 tys. PLN.

C.5 Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne Spółka rozumie możliwość poniesienia straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, systemów, działań ludzkich oraz z powodu zdarzeń zewnętrznych.

RYZIKO OPERACYJNE

Rysunek 19.
Rodzaje ryzyka operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku ryzyko operacyjne stanowiło 15% kapitałowego wymogu wypłacalności.

Ryzyko bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego

Identyfikacja ryzyka bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego polega na wykrywaniu zagrożeń, które mogą mieć niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów biznesowych Spółki w wyniku jego naruszenia.

Ryzyko procesów

Identyfikacja ryzyka procesów polega na wykrywaniu zagrożeń, które mogą mieć niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów biznesowych Spółki m.in. w wyniku:

- niewłaściwej organizacji procesów,
- niewłaściwego podziału zadań i kompetencji lub braku takiego podziału,
- braku odpowiednich zasobów do realizacji zdefiniowanych procesów.

Ryzyko czynnika ludzkiego

Identyfikacja ryzyka czynnika ludzkiego polega na wykrywaniu zagrożeń, które mogą mieć niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów biznesowych Spółki m.in. w wyniku:

- braku odpowiednich kwalifikacji pracowników,
- niezamierzonych lub celowych działań pracowników na szkodę

Spółki (np. nieodpowiednia/nieefektywna organizacja czasu pracy i podziału zadań, brak standardów etycznych itp.),

- błędów w polityce kadrowej (np. wysoka fluktuacja kadr, nieadekwatne systemy wynagradzania i motywowania, brak wyraźnie zdefiniowanych obowiązków i odpowiedzialności itp.),
- świadomego działania na szkodę Spółki osób trzecich (np. fraudy zewnętrzne, kradzieże).

Ryzyko zdarzeń zewnętrznych

Identyfikacja ryzyka zdarzeń zewnętrznych polega na wykrywaniu zagrożeń, które mogą mieć niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów biznesowych Spółki m.in. w wyniku:

- braku możliwości prowadzenia działalności lub zakłócenia działalności przez podmiot w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych (np. trzęsienia ziemi, pożary, powódzie, akty terroru), braku dostępu do siedziby lub mediów,
- nienależytego wykonywania przez podmiot zewnętrzny outsourcingowych czynności i funkcji,
- zmian w prawie i innych regulacjach zewnętrznych, orzecznictwie oraz niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej.

W zakresie pomiaru/oceny wszystkich rodzajów ryzyka operacyjnego wykorzystywane są metody eksperckie ilościowe i jakościowe.

Wyniki identyfikacji i pomiaru/oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane i obserwowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do Komitetu Ryzyka, Zarządu Spółki oraz Komitetu Audytu.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM OPERACYJNYM

Celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat spowodowanych jego pojawieniem się poprzez:

- wbudowanie w procesy biznesowe odpowiednich mechanizmów i środków kontroli ograniczających ryzyko (system kontroli wewnętrznej),
- zapewnienie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych (m.in. budowa i doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem, odpowiedni dobór kadr, optymalizacja procesów wewnętrznych),
- wdrażanie rozwiązań/standardów Grupy Talanx oraz najlepszych praktyk rynkowych,
- stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających ryzyko (m.in. systemowe kontrole dostępu i uprawnień, automatyzacja procesów, wprowadzenie nowych i lepszych sposobów przetwarzania transakcji elektronicznych, ochrona firmy przed cyber-zagrożeniami, ochrona danych przed utratą, kradzieżą, zniszczeniem, bezprawną zmianą lub fałszerstwem),
- gromadzenie i analizę informacji o ryzyku operacyjnym w oparciu o:
 - bazę zdarzeń operacyjnych,
 - zdefiniowane kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) i ich monitoring,
 - ustrukturyzowany proces Risk Scan, którego celem jest w szczególności identyfikacja istotnych ryzyk, które mogą mieć negatywny wpływ na wynik finansowy Spółki w perspektywie roku,

uniemożliwiających osiągnięcie założeń planów finansowych

- analizę scenariuszy,
- analizę rekomendacji audytowych,
- ocenę ryzyka związanego z outsorowaniem procesów i czynności,
- wiedzę ekspercką,
- analizę otoczenia Spółki,
- opracowanie planów ciągłości działania w celu zabezpieczenia poprawnego funkcjonowania kluczowych dla Spółki procesów w sytuacji kryzysu.

TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA I MONITOROWANIE ICH SKUTECZNOŚCI

W tabeli 10 zaprezentowano zastosowane przez Spółkę techniki ograniczania ryzyka operacyjnego:

 Tabela 10. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA OPERACYJNEGO

RYZYKO	ZASTOSOWANE TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA
Wbudowanie w bieżącą działalność operacyjną mechanizmów ograniczania i kontroli ryzyka m.in.	
Ryzyko bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego	<ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie uprawnieniami do systemów w ramach obowiązujących regulacji wewnętrznych, • stosowanie zabezpieczeń infrastruktury technologicznej, • zarządzanie incydentami bezpieczeństwa informatycznego, • wdrożenie kompleksowego programu uświadamiania z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego, tj. szkolenia e-learningowe oraz cykliczne kampanie informacyjne, • wzmocnienie mechanizmów bezpieczeństwa teleinformatycznego.
Ryzyko procesów	<ul style="list-style-type: none"> • wewnętrzne regulaminy i instrukcje oraz procedury postępowania, • zdefiniowanie w regulaminach organizacyjnych podział kompetencji i odpowiedzialności, • kontrole funkcjonalne w zakresie jakości i poprawności przebiegu procesów, • odpowiednia politykę kadrową, • automatyzacja procesów.
Ryzyko czynnika ludzkiego	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia polityka rekrutacji, • jasne przypisanie pracownikom ustalonych zadań i celów, • proces oceny pracowników, • system szkoleń, • kontrole funkcjonalne w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności.
Ryzyko zdarzeń zewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie incydentami bezpieczeństwa, • opracowanie i testowanie planów ciągłości działania i planów odtworzenia awaryjnego, • zabezpieczenie systemów krytycznych, • określenie zasad wyboru dostawców i oceny ryzyka dla outsourcowanych czynności, • monitoring zmian prawnych i orzecznictwa.

Dla ryzyka operacyjnego monitorowanie skuteczności technik jego ograniczania odbywa się m.in. za pomocą:

- monitoringu kluczowych wskaźników ryzyka,
- monitoringu poziomu zidentyfiko-

wanych zdarzeń operacyjnych oraz ich analizie,

- monitoringu zakresu i skali incydentów bezpieczeństwa,
- testów systemu zarządzania ciągłością działania,

- monitoringu ryzyka związanego z outsourcingiem w trakcie trwania umowy,

oraz raportowaniu powyższych technik na Komitet Ryzyka.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Poniżej scharakteryzowano pozostałe kategorie ryzyka:

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne jest związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Biorąc pod uwagę funkcjonujący w Spółce system zarządzania oraz proces monitorowania realizacji przyjętej strategii, Spółka nie rozpoznaje tego ryzyka jako istotne.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiowane jest w Spółce jako nieosiągnięcie założonych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko biznesowe obejmuje ryzyko konkurencji.

Celem zarządzania ryzykiem bizne-

sowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym polega na identyfikacji, analizie i monitorowaniu czynników, które mogą znacząco wpłynąć na sytuację finansową Spółki poprzez zmianę wysokości przychodów lub kosztów Spółki.

Monitoring ryzyka biznesowego odbywa się poprzez analizę przyczyn odchyień od założeń planistycznych dla wybranych pozycji rachunku wyników.

Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji jest związane z negatywnym odbiorem wizerunku Spółki przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, regulatorów, organ nadzoru oraz opinię publiczną. Celem zarządzania ryzykiem repu-

tacji jest ochrona wizerunku Spółki oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty reputacyjnej.

Ochrona marki i reputacji Spółki obejmuje w szczególności działania:

- zapobiegawcze, służące ograniczeniu występowania zdarzeń skutkujących utratą reputacji poprzez systemowe wbudowanie odpowiednich mechanizmów i zasad postępowania w funkcjonujące w Spółce procesy. Zasady te są określone w odpowiednich regulacjach wewnętrznych określających zasady i reguły etycznego postępowania pracowników, procedury sprzedażowe, procedury likwidacji szkód, składania i rozpatrywania skarg, ochrony danych osobowych, zasady kontaktów z organem nadzoru, zasady kontaktów z mediami, zasady realizacji komunikacji zewnętrznej, zasady aktywności w mediach społecznościowych,

- łagodzące lub minimalizujące niekorzystny wpływ negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych poprzez:
 - realizowanie komunikacyjnych działań ostonowych,
 - monitorowanie mediów: telewizji, radia, prasy, Internetu pod względem identyfikacji skutków zaistniałych zdarzeń wizerunkowych i dystrybucja informacji w tym zakresie,
 - analizowanie i ocena skutków zdarzeń wizerunkowych,
 - podejmowanie działań minimalizujących negatywne skutki zdarzeń wizerunkowych we współpracy z zewnętrzną agencją PR.

Ponadto w ramach zarządzania ciągłością działania wyłonione zostały procesy krytyczne, przerwanie których może grozić poważnymi konsekwencjami finansowymi i wizerunkowymi. Dla tych procesów został sporządzony Plan Ciągłości Działania, umożliwiający kontynuację procesów krytycznych w sytuacji kryzysowej, minimalizując ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko reputacji jest trudno mierzalne i podlega ocenie jakościowej. Spółka nie identyfikuje wzrostu ekspozycji na ten rodzaj ryzyka.

Spółka wyróżnia również ryzyko modeli, ryzyko konkurencji, ryzyko zgodności (opisane w punkcie B.4.2).

Najistotniejsze ryzyka nieuwzględniane w formule standardowej.

Do najistotniejszych ryzyk nieuwzględnianych w formule standardowej zaliczyć należy ryzyko kredytowe obligacji skarbowych – ryzyko wynikające z wrażliwości wartości obligacji skarbowych na zmiany w poziomie „spreadów” kredytowych w odniesieniu do struktury terminowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahań ich zmienności powiększone o potencjalną stratę wynikającą z ryzyka niewykonania zobowiązania przez Skarb Państwa. Ryzyko to jest istotne dla Spółki ze względu na fakt, że obligacje skarbowe stanowią proporcjonalnie największą część aktywów Spółki.

Nowo pojawiające się istotne ryzyka (z ang. *emerging risk*)

Spółka analizuje nowo pojawiające się istotne ryzyka. Najważniejsze wśród nich to:

- ryzyko zmian warunków politycznych i prawnych,
- ryzyko zmian na rynkach finansowych, w tym ryzyko systemowe,
- ryzyko związane z rozwojem opieki zdrowotnej.

c.7 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

D Wycena do celów wypłacalności

Niniejszy rozdział został poświęcony wycenie aktywów i zobowiązań Spółki. W kolejnych rozdziałach opisano sposób wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z wymogami Wypłacalności 2 wraz z porównaniem do zasad stosowanych na potrzeby sprawozdania statutowego. W przypadku różnic wyjaśniono, jakie elementy wpływają na odmienne wyceny i ujęcie pozycji na potrzeby Wypłacalności 2 oraz sprawozdania statutowego. Wartości ze sprawozdania statutowego zaprezentowano zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie ekonomicznym.

Z uwagi na fakt, że jest to pierwsze Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzane po wejściu w życie nowej Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, niniejszy rozdział nie zawiera opisów zmian w zasadach wyceny w porównaniu do poprzedniego roku.

Informacja dotycząca sposobu wyceny aktywów i zobowiązań została podzielona na następujące kategorie: aktywa, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, pozostałe zobowiązania. Dane zaprezentowane w niniejszym Sprawozdaniu, o ile nie wskazano inaczej, są wyceniane zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

- aktywa wyceniane są przy zastosowaniu ekonomicznego, rynkowego podejścia bazującego na ocenie ry-

zyka. Oznacza to, że są wyceniane w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji na warunkach rynkowych,

- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są w kwocie będącej sumą najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka,
- zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są wyceniane w wartości godziwej, tj. w kwocie za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Po początkowym ujęciu, przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się korekt uwzględniających zmianę zdolności kredytowej Spółki.

Niniejsze zasady wyceny na potrzeby Wypłacalności 2 zostały przyjęte zgodnie z wymogami, które określają:

- Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej,
- Rozporządzenie delegowane,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 roku ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE,

- Wytyczne w sprawie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (EIOPA-BoS-14/166 PL) opublikowane 2 lutego 2015 roku oraz Wytyczne KNF dotyczące procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- Wytyczne w sprawie ujmowania oraz wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (EIOPA-BoS-15/113 PL) opublikowane 14 września 2015 roku.

Zasady wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby sprawozdania statutowego są zgodne z Polskimi Standardami Rachunkowości, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, m.in.:

- Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
- Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

W sprawach nieuregulowanych w Ustawie o Rachunkowości oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych Spółka stosuje odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.

D.1 Aktywa

Aktywa wyceniane są przy zastosowaniu ekonomicznego, rynkowego podejścia bazującego na ocenie ryzyka, zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji na warunkach rynkowych.

Wycena aktywów dokonywana jest w sposób hierarchiczny, tzn.:

- przy wykorzystaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych

rynkach dla takich samych składników aktywów,

- jeśli korzystanie z cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów nie jest możliwe, pod uwagę brane są ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych składników aktywów z zastosowaniem korekt odzwierciedlających różnice,
- jeśli takie same lub podobne aktywa nie są notowane na aktywnych rynkach, korzysta się z alternatywnych metod wyceny (o ile przepisy

szczególne nie stanowią inaczej), przy czym w maksymalny sposób wykorzystuje się potrzebne do wyceny informacje rynkowe, minimalizując wykorzystanie parametrów specyficznych dla Spółki.

Spółka dokonuje przeglądu metod wyceny możliwych do zastosowania dla poszczególnych aktywów, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych aktywów.

Tabela 11. ZESTAWIENIE AKTYWÓW SPÓŁKI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

AKTYWA	WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ 2	WARTOŚĆ WG STATUTOWYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH*
Wartość firmy		0
Aktywowane koszty akwizycji		40 627
Wartości niematerialne i prawne	0	14 850
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	7 802
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	3 591	2 733
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	517 678	494 388
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0

Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0
Akcje i udziały	141	141
Akcje i udziały – notowane	141	141
Akcje i udziały – nienotowane	0	0
Dłużne papiery wartościowe	446 023	422 703
Obligacje państwowe	365 844	342 580
Obligacje korporacyjne	80 179	80 123
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	5 983	5 983
Instrumenty pochodne	644	644
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	64 887	64 917
Pozostałe lokaty	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 928 782	1 930 654
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	24 167	31 999
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-303	-292
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	0	0

Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-303	-292
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-1 768	-432
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-1 768	-432
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	26 238	32 723
Depozyty u cedentów	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	949	949
Należności z tytułu reasekuracji biernej	0	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	17 078	17 368
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	10 880	11 069
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	1 810	2 637
AKTYWA RAZEM	2 504 935	2 555 076

*Wartości wg statutowych sprawozdań finansowych zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie ekonomicznym, tj. z uwzględnieniem zmian prezentacyjnych.

W dalszej części Sprawozdania zamieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji aktywów występujących w bilansie ekonomicznym. Pozycje, uznane przez Spółkę, jako nieistotne, nie podlegały opisom, jednakże ich brak w ocenie Spółki nie wpływa

na proces decyzyjny lub ocenę dokonywaną przez użytkowników niniejszego Sprawozdania. W niniejszym rozdziale wskazano również na różnice w metodykach wycen i ujęciu aktywów na potrzeby sprawozdania statutowego i Wypłacalności 2.

AKTYWOWANE KOSZTY AKWIZYCJI

W bilansie statutowym aktywowane koszty akwizycji obejmują poniesione w okresie sprawozdawczym bezpośrednio koszty akwizycji i część pośrednich kosztów akwizycji w udziale przypadającym na przyszłe okresy sprawozdawcze.

Aktywowane koszty akwizycji podlegają rozliczaniu w czasie przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Koszty akwizycji mogą być rozliczane w czasie poprzez odpowiednie pomniejszenie rezerw ubezpieczeń na życie przy zastosowaniu tzw. metody Zillmera. Koszty akwizycji rozliczane w czasie nie uwzględnione w rezerwie ubezpieczeń na życie ujmowane są jako aktywowane koszty akwizycji w aktywach bilansu.

Aktywowane koszty akwizycji nie występują w bilansie ekonomicznym na potrzeby Wypłacalności 2, co powoduje różnicę między bilansem statutowym a bilansem ekonomicznym.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

Wartości niematerialne i prawne obejmują (z wyłączeniem wartości niematerialnych i prawnych zaliczanych do inwestycji oraz wartości firmy) nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również koszty zakończonych prac rozwojowych.

W bilansie statutowym wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe. Ponadto, nie rzadziej niż na dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik wartości niematerialnych i prawnych nie przyniesie w przyszłości znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika wynikającą z ksiąg do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku – do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

Wartości niematerialne i prawne na potrzeby Wypłacalności 2 są ujmowane i wyceniane w wartości innej niż zero tylko wtedy, gdy mogą być sprzedane oddzielnie i jeśli istnieje aktywny rynek dla takich samych lub podobnych wartości niematerialnych i prawnych. Spółka nie identyfikuje wartości niematerialnych i prawnych spełniających powyższe kryteria, dlatego w bilansie ekonomicznym na potrzeby Wypłacalności 2 dla wartości niematerialnych i prawnych przyjęto wartość zero.

AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wartość podatkowa aktywów jest to kwota wpływająca na pomniejszenie

D.1.1 Wycena aktywów

podstawy obliczenia podatku dochodowego w przypadku uzyskania z nich, w sposób pośredni lub bezpośredni, korzyści ekonomicznych. Jeżeli uzyskanie korzyści ekonomicznych z tytułu określonych aktywów nie powoduje pomniejszenia podstawy obliczenia podatku dochodowego, to wartość podatkowa aktywów jest ich wartością księgową.

Wartością podatkową pasywów jest ich wartość księgową pomniejszona o kwoty, które w przyszłości pomniejszą podstawę podatku dochodowego.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Na potrzeby bilansu zgodnego z wymogami Wypłacalności 2 rezerwę i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową.

Spółka jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, który płacony jest do jednego urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę Spółki. W związku z powyższym, rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zarówno w bilansie statutowym, jak i bilansie ekonomicznym są kompensowane i prezentowane w zależności od wyniku w aktywach lub zobowiązaniach. Wyjątkiem jest aktywo na podatek dochodowy odroczone z tytułu strat podatkowych, które nie podlega kompensacie i pozostaje w aktywach bilansu. Może to skutkować, pomimo kompensaty, zaprezentowaniem w bilansie zarówno akty-

wa, jak i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTA)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do wszystkich możliwych do odliczenia różnic przejściowych uznaje się w takim zakresie, w jakim są prawdopodobne przyszłe zyski podatkowe, od których można będzie odpisać różnice podatkowe podlegające odliczeniu, chyba że aktywa z tytułu podatku odroczonego powstaną na skutek początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która:

- nie stanowi połączenia jednostek gospodarczych, oraz
- w chwili transakcji, nie wpływa na zysk sprawozdawczy ani zysk do opodatkowania (strata podatkowa).

Ujemne różnice przejściowe są ustalane metodą bilansową, z uwzględnieniem różnic pomiędzy wartością księgową a wartością podatkową aktywów i pasywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego służą przeniesieniu nierozliczonych strat podatkowych w zakresie, w jakim istnieje prawdopodobieństwo, że dostępny będzie przyszły zysk do opodatkowania, od którego będzie można odpisać nierozliczone straty podatkowe i niewykorzystane kredyty podatkowe.

Zgodnie z prognozowanymi wynikami finansowymi Spółka planuje osiągnięcie zysku w kolejnych latach, który pozwoli na realizację całego aktywa podatkowego.

Podstawą ustalenia aktywów z tytułu podatku odroczonego są różnice przejściowe wynikające z:

- wyceny lokat,
- odpisów aktualizujących wartość należności,
- rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze,
- pozostałych pozycji.

Ponadto ustalane są aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu strat podatkowych z lat ubiegłych.

Jednym z najistotniejszych elementów wpływających na wartość aktywa jest wycena posiadanych instrumentów finansowych. Różnice przejściowe między podatkową a bilansową wartością instrumentów finansowych mogą odwrócić się w kolejnym roku podatkowym (z uwagi na inną wartość wyceny) lub w momencie zbycia/wykupu/realizacji instrumentu finansowego.

Znaczącą kwotę w aktywie z tytułu podatku dochodowego stanowią ponadto rezerwy na świadczenia pracownicze, dla których wartość podatkowa będzie równa bilansowej w momencie wypłaty świadczenia lub utraty przez pracownika prawa do świadczenia.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ustalone w bilansie statutowym są korygowane na potrzeby ustalenia wartości do bilansu ekonomicznego, w związku ze zmianą metodyk wyceny aktywów i zobowiązań oraz wyeliminowaniem w bilansie ekonomicznym niektórych pozycji występujących w bilansie statutowym.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTL)

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ujmowana dla wszystkich przejściowych różnic do opodatkowania z wyjątkiem:

- wstępnego ujęcia wartości firmy lub
- wstępnego ujęcia pozycji aktywów lub pasywów w transakcji, która:
 - nie stanowi połączenia oraz
 - w czasie dokonywania takiej transakcji nie ma wpływu ani na zysk operacyjny ani na zysk do opodatkowania (stratę podatkową).

Dodatnie różnice przejściowe są ustalane metodą bilansową z uwzględnieniem różnic pomiędzy wartością

księgową a wartością podatkową aktywów i pasywów.

Podstawą ustalenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego są różnice przejściowe wynikające z:

- wyceny lokat,
- rozliczeń międzyokresowych czynnych z tytułu akwizycji i reasekuracji,
- pozostałych pozycji.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlega dyskontowaniu.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego ustalona w bilansie statutowym jest korygowana na potrzeby ustalenia wartości do bilansu ekonomicznego, w związku ze zmianą metodyk wyceny aktywów i zobowiązań oraz wyeliminowaniem w bilansie ekonomicznym niektórych pozycji występujących w bilansie statutowym (w tym głównie rozliczeń międzyokresowych czynnych z tytułu akwizycji).

Wartości z bilansu statutowego i ekonomicznego przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12. WARTOŚĆ SKOMPENSOWANA DTA/DTL NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

DTA/DTL – WARTOŚĆ SKOMPENSOWANA	31 GRUDNIA 2016
Wypłacalność 2 (DTL)	18 425
Sprawozdanie statutowe (DTA)	7 802

Różnice dotyczące wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego między bilansem statutowym a ekonomicznym wynikają z faktu zastosowania odmiennych metodyk wyceny aktywów i zobowiązań dla potrzeb sprawozdawczości statutowej i Wypłacalności 2 oraz wyeliminowaniem z bilansu ekonomicznego niektórych pozycji występujących w bilansie statutowym (co wykazano przy opisie poszczególnych pozycji aktywów i zobowiązań).

Różnica dotycząca skompensowanej wartości podatku odroczonego wynika w szczególności z odmiennych metodyk kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (brutto i na udziale reasekuratorów), o których mowa w punkcie D.2.2 niniejszego Sprawozdania (wpływ na DTA/DTL: 31 710 tys. PLN).

NIERUCHOMOŚCI, MASZYNY I WYPOSAŻENIE (RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE) WYKORZYSTYWANE NA UŻYTEK WŁASNY

W bilansie statutowym nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny obejmują aktywa o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała nieruchomości do użytku własnego. W związku z powyższym w tej pozycji aktywów Spółka opisuje rzeczowe składniki aktywów, inne niż nieruchomości.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych kwalifikuje się do ujęcia jako

składnik aktywów wyłącznie wtedy, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem będą napływać do przedsiębiorstwa i można wiarygodnie określić cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika.

Na dzień bilansowy, dla celów statutowych, rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych, zgodnie z odrębnymi przepisami), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Na potrzeby Wypłacalności 2, z powodu braku aktywnego rynku dla tego typu aktywów, ich wycena do wartości godziwej następuje przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

Z uwagi na powyższe różnica w wycenie opisywanej pozycji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 858 tys. PLN.

OBLIGACJE PAŃSTWOWE

W pozycji obligacje państwowe bilansu ekonomicznego wykazywane są obligacje rządowe i komunalne i obligacje emitowane na szczeblu ponadnarodowym nienotowane oraz notowane na rynku regulowanym lub alternatywnym.

Na potrzeby sprawozdania statutowego obligacje państwowe wyceniane są każdorazowo w wartości godziwej lub według skorygowanej ceny nabycia ustalonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Na potrzeby

Wypłacalności 2 przeprowadzane są korekty dostosowujące wycenę obligacji państwowych w bilansie ekonomicznym do wartości godziwej.

Z uwagi na powyższe różnica w wycenie opisywanej pozycji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 23 264 tys. PLN.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1. na potrzeby Wypłacalności 2 notowane obligacje państwowe klasyfikowane są do kategorii aktywów, wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów, jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach państwowych zawarto transakcje albo jeżeli wolumen obrotów nie był znacząco niski.

W powyższym przypadku wartość godziwa notowanych obligacji państwowych wyznaczana jest na podstawie ceny zamknięcia z aktywnego rynku (np. GPW, BondSpot) lub najlepszej oferty kupna z rynku Treasury BondSpot Hurtowy z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1. na potrzeby Wypłacalności 2 notowane obligacje państwowe (jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach państwowych nie zawarto żadnej transakcji albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski) oraz nienotowane obligacje komunalne klasyfikowane są do kategorii aktywów, wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny obligacji państwowych został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

OBLIGACJE KORPORACYJNE

W pozycji obligacje korporacyjne bilansu ekonomicznego wykazywane są notowane oraz nienotowane dłużne papiery korporacyjne.

Na potrzeby sprawozdania statutowego obligacje korporacyjne wyceniane są każdorazowo w wartości godziwej lub według skorygowanej ceny nabycia ustalonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Na potrzeby Wypłacalności 2 przeprowadzane są dodatkowe korekty dostosowujące wycenę obligacji korporacyjnych w bilansie ekonomicznym do wartości godziwej.

Z uwagi na powyższe różnica w wycenie opisywanej pozycji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 56 tys. PLN.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 notowane obligacje korporacyjne klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów, jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach korporacyjnych zawarto transakcje albo jeżeli wolumen obrotów nie był znacząco niski.

W powyższym przypadku wartość godziwa notowanych obligacji korporacyjnych wyznaczana jest na podstawie ceny zamknięcia z aktywnego rynku (np. GPW, BondSpot) z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 notowane obligacje korpo-

racyjne (jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach korporacyjnych nie zawarto żadnej transakcji albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski) oraz obligacje korporacyjne nienotowane klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny obligacji korporacyjnych został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA ORAZ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

W pozycji jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania bilansu ekonomicznego wykazywane są jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz tytuły uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych notowanych na giełdzie.

Na potrzeby sprawozdania statutowego jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz tytuły uczestnictwa w funduszach notowanych na giełdzie wyceniane są każdorazowo w wartości godziwej. W związku z powyższym, nie jest konieczne przeprowadzenie dodatkowych korekt na potrzeby Wypłacalności 2.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., tytuły uczestnictwa w funduszach notowanych na giełdzie klasyfikowane są na potrzeby Wypłacalności 2 do kategorii aktywów wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów.

Wartość godziwa tytułów uczestnictwa w funduszach notowanych na giełdzie wyznaczana jest na podstawie ceny zamknięcia z aktywnego rynku z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

DEPOZYTY INNE NIŻ EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

W pozycji depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych bilansu ekonomicznego wykazywane są depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, które nie mogą być wykorzystywane do dokonywania płatności przed upływem określonego terminu i nie mogą zostać wymienione na walutę lub na depozyty zbywalne bez znacznego ograniczenia lub kary.

Na potrzeby sprawozdania statutowego depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są każdorazowo według skorygowanej ceny nabycia ustalonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, w wartości nominalnej lub kwocie wymaganej zapłaty, rozumianej jako wartość nominalna powiększona o liniowo naliczone odsetki.

Na potrzeby Wypłacalności 2 przeprowadzane są dodatkowe korekty dosto-

sowujące wycenę depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych w bilansie ekonomicznym do wartości godziwej.

Z uwagi na powyższe różnica w wycenie opisywanej pozycji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 30 tys. PLN.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 depozyty bankowe inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny depozytów bankowych innych niż środki pieniężne został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

AKTYWA DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE, W KTÓRYCH ŚWIADCZENIE JEST USTALANE W OPARCIU O OKREŚLONE INDEKSY LUB INNE WARTOŚCI BAZOWE I UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM

W pozycji aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym bilansu ekonomicznego wykazywane są obligacje państwowe, obligacje korporacyjne, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, należności oraz zobowiązania.

Metody wyceny w wartości godziwej na potrzeby sprawozdania statuto-

wego oraz Wypłacalności 2 powyższych kategorii zostały przedstawione w punkcie dotyczącym lokat, środków pieniężnych, należności i zobowiązań oraz w części dotyczącej alternatywnych metod wyceny odpowiednich składników aktywów.

Ponadto, poza ww. rodzajami aktywów, w skład aktywów dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wchodzi również akcje i udziały notowane, akcje i udziały nienotowane (prawa poboru), certyfikaty w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym, instrumenty pochodne, kontrakty fx swap, kontrakty futures, kontrakty IRS Equity Swap oraz opcje.

Na potrzeby sprawozdania statutowego akcje i udziały notowane, akcje i udziały nienotowane (prawa poboru), certyfikaty w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym oraz instrumenty pochodne wyceniane są każdorazowo w wartości godziwej. W związku z powyższym, nie jest konieczne przeprowadzenie dodatkowych korekt na potrzeby Wypłacalności 2.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 akcje i udziały notowane klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów, jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych akcjach notowanych zawarto transakcje albo jeżeli wolumen obrotów nie był znacząco niski.

W powyższym przypadku wartość godziwa akcji notowanych wyznacza-

na jest na podstawie ceny zamknięcia z aktywnego rynku (np. GPW, New-Connect) z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 akcje i udziały notowane klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych do wartości godziwej z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe, jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych akcjach notowanych nie zawarto żadnej transakcji albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 akcje i udziały nienotowane (prawa poboru) klasyfikowane są do kategorii aktywów, wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 kontrakty futures klasyfikowane są do kategorii aktywów (lub zobowiązań) wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów.

Wartość godziwa kontraktów futures wyznaczana jest na podstawie ceny zamknięcia z aktywnego rynku (GPW) z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 certyfikaty w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym oraz nienoto-

wane instrumenty pochodne klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny akcji i udziałów notowanych zaklasyfikowanych do kategorii aktywów wycenianych do wartości godziwej z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe, akcji i udziałów nienotowanych, certyfikatów w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym oraz nienotowanych instrumentów pochodnych został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

Różnica w wycenie opisywanej pozycji w wysokości 1 872 tys. PLN wynika z odmiennej metodyki wyceny w wartości godziwej aktywów dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przyjętej na potrzeby sprawozdania statutowego (skorygowana cena nabycia ustalana przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości) oraz na potrzeby Wypłacalności 2 (metoda zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych) w zakresie obligacji komunalnych, obligacji korporacyjnych oraz depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych.

KWOTY NALEŻNE Z UMÓW REASEKURACJI DLA ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z UBEZPIECZEŃ

Kwoty należne z tytułu reasekuracji w bilansie ekonomicznym ustalane są na podstawie przyszłych przepły-

wów pieniężnych z tytułu reasekuracji biernej. Przepływy te dotyczą w szczególności:

- przyszłych rozliczeń z tytułu udziału reasekuratorów w wypłaconych w przyszłości przez ubezpieczyciela odszkodowaniach i świadczeniach,
- przyszłych prowizji reasekuracyjnych,
- przyszłych wymagalnych składek z reasekuracji biernej,
- rozliczeń bieżących z tytułu reasekuracji biernej (z wyłączeniem

należności dotyczących świadczeń ubezpieczeniowych już wypłaconych).

Opis sposobu ustalania kwot należnych z tytułu reasekuracji został zaprezentowany w części poświęconej rezerwom techniczno-ubezpieczeniowym (punkt D.2.1).

Poniżej zaprezentowano pozycje kwot należnych w układzie analitycznym na potrzeby Wypłacalności 2:

Tabela 13. KWOTY NALEŻNE Z UMÓW REASEKURACJI DLA ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z UBEZPIECZEŃ W UKŁADZIE ANALITYCZNYM

KWOTY NALEŻNE Z UMÓW REASEKURACJI DLA ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z UBEZPIECZEŃ	31 GRUDNIA 2016
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-303
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-1 768
Na życie z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	26 238
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń, razem	24 167

Podział w układzie analitycznym odpowiada charakterowi ryzyka i technicznej podstawie tworzenia rezerw, a nie jedynie formalnej stronie umów ubezpieczenia.

Różnica poziomu kwot należnych w bilansie ekonomicznym w stosunku do bilansu statutowego wynika z ujęcia w bilansie ekonomicznym przyszłych przepływów z reasekuracji

biernej, które dodatkowo podlegają dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI (HANDLOWE, INNE NIŻ Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

Do pozostałych należności zalicza się kwoty należne od pracowników lub

innych kontrahentów niezwiązane z ubezpieczeniami, w tym od podmiotów publicznych oraz depozyty zabezpieczające kontrakty futures.

Na potrzeby bilansu statutowego należności (inne niż depozyty zabezpieczające kontrakty futures) wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności oraz sytuację kredytową kontrahenta. Przy wycenie do wartości godziwej na potrzeby Wypłacalności 2 należności, których przewidywany termin spłaty przekracza 12 miesięcy, dodatkowo podlegają dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

Na potrzeby bilansu statutowego depozyty zabezpieczające kontrakty futures wyceniane są w wartości nominalnej, która stanowi najlepsze odzwierciedlenie wartości godziwej na potrzeby bilansu ekonomicznego.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 depozyty zabezpieczające kontrakty futures klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Założenia dotyczące wyceny zostały zaprezentowane w rozdziale D.4.1 niniejszego Sprawozdania.

Różnica poziomu należności (290 tys. PLN) w bilansie ekonomicznym w stosunku do bilansu statutowego wynika z ujęcia w bilansie statutowym należności z tytułu udzielonych pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS). Na potrzeby Wypłacalności 2 pozycje dotyczące ZFŚS nie są wykazywane w bilansie

ekonomicznym. Z uwagi na nieistotny wpływ wartości pieniądza w czasie na wycenę ww. należności do wartości godziwej, efekt dyskonta nie został uwzględniony w wycenie do bilansu ekonomicznego.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

W pozycji środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych bilansu ekonomicznego wykazywane są banknoty i monety w obiegu powszechnie wykorzystywane do dokonywania płatności oraz depozyty, które mogą być na żądanie wymienione na gotówkę według ich wartości nominalnej i które mogą być bezpośrednio wykorzystywane do dokonywania płatności w formie czeku, przekazu, poprzez polecenie wypłaty przelewu, zapłaty lub inną metodą płatności bezpośredniej bez żadnych opłat ani ograniczeń.

Na potrzeby sprawozdania statutowego oraz na potrzeby Wypłacalności 2 środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są każdorazowo w wartości nominalnej, która stanowi najlepsze odzwierciedlenie wartości godziwej.

Różnica w wycenie opisywanej pozycji w wysokości 189 tys. PLN wynika z faktu, że na potrzeby Wypłacalności 2 wyłączeniu z bilansu podlegają środki dotyczące zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W wyniku przeglądu, o którym mowa w rozdziale D.1., na potrzeby Wypłacalności 2 środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych klasyfikowane są do kategorii aktywów wycenianych z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny wykorzystujących dane rynkowe.

Opis sposobu wyceny środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych został zaprezentowany w rozdziale D.4.1. niniejszego Sprawozdania.

POZOSTAŁE AKTYWA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)

Pozostałe aktywa obejmują wszystkie aktywa nieuwzględnione w pozostałych pozycjach bilansu. W pozycji wykazywane są w szczególności:

- należności bieżące z tytułu reasekuracji biernej dotyczące świadczeń ubezpieczeniowych już wypłaconych (uregulowanych w ujęciu brutto). Należności bieżące z tytułu reasekuracji biernej z pozostałych tytułów wykazywane są jako składnik przepływów pieniężnych uwzględniany przy ustalaniu wartości kwot należnych z umów reasekuracji, natomiast wszystkie należności przeterminowane z tytułu reasekuracji – w pozycji „Należności z tytułu reasekuracji biernej”. Terminem wymagalności, służącym za podstawę do odpowiedniej klasyfikacji należności jest termin płatności wynikający z umowy z danym podmiotem, od którego Spółka ma należności;
- czynne rozliczenia międzyokresowe, przy czym rozliczenia międzyokresowe związane z działalnością ubezpieczeniową lub reasekuracyjną podlegają wyłączeniu z bilansu na potrzeby Wypłacalności 2. Do czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów zaliczane są wydatki dotyczące późniejszych okresów, innych niż te, w których je poniesiono.

W bilansie statutowym należności bieżące z tytułu reasekuracji bier-

nej i retrocesji dotyczące świadczeń ubezpieczeniowych już wypłaconych wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności oraz sytuację kredytową kontrahenta. Na potrzeby Wypłacalności 2 należności z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy podlegają dodatkowo dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

W bilansie ekonomicznym oraz w bilansie statutowym wycena czynnych rozliczeń międzyokresowych następuje według wartości godziwej ustalonej na dany dzień w oparciu o wielkość poniesionych kosztów oraz okres, którego one dotyczą, przy czym podstawę ustalenia wartości bilansowej stanowią koszty przypadające do rozliczenia w przyszłych okresach sprawozdawczych. Wartość ta pomniejszana jest cyklicznie

o wartość kosztów dotyczących bieżącego okresu sprawozdawczego. Czas i sposób rozliczenia jest uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Założenia dotyczące wyceny zostały zaprezentowane w rozdziale D.4.1 niniejszego Sprawozdania.

Różnica w wartości opisywanej pozycji w wysokości 827 tys. PLN wynika z faktu, że rozliczenia międzyokresowe związane z działalnością ubezpieczeniową lub reasekuracyjną ujmowane w bilansie statutowym podlegają wyłączeniu na potrzeby bilansu ekonomicznego. Należności bieżące wykazane w tej pozycji zostały zaklasyfikowane jako należności z przewidywanym terminem spłaty do 12 miesięcy, dlatego ich wartość na potrzeby Wypłacalności 2 odpowiada wartości zaprezentowanej w bilansie statutowym.

Leasing został opisany w rozdziale A.4.2 niniejszego Sprawozdania.

D.1.2 Leasing

D.2 Rezerwy techniczno- -ubezpieczeniowe

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych dla celów wypłacalności jest równa sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie odpowiada oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, natomiast margines

ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i wywiązanie się z nich.

W tabeli 14 pokazano wartości rezerw dla celów wypłacalności oraz wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalone zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego.

Tabela 14. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE (RTU)	WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ 2	WARTOŚĆ WG STATUTOWYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH*
RTU – inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	
Margines ryzyka	0	
RTU – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	55 891	59 739
Najlepsze oszacowanie	50 337	
Margines ryzyka	5 554	
RTU – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	
Margines ryzyka	0	
RTU – na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	157 693	211 282
Najlepsze oszacowanie	143 394	
Margines ryzyka	14 299	
RTU – ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 753 657	1 870 947
Najlepsze oszacowanie	1 741 508	
Margines ryzyka	12 149	
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE RAZEM	1 967 241	2 141 968

*Wartości wg statutowych sprawozdań finansowych zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie ekonomicznym, tj. z uwzględnieniem zmian prezentacyjnych.

Najlepsze oszacowanie, będące podstawowym składnikiem rezerw dla celów wypłacalności, obejmuje łącz-

nie najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych oraz pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w uję-

ciu brutto, jak również uwzględnia niewymagalne (bieżące) zobowiązania i należności ubezpieczeniowe.

ISTOTNE RÓŻNICE W WYCENIE REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH POMIĘDZY STOSOWANYMI METODAMI NA POTRZEBY WYPŁACALNOŚCI 2 I W SPRAWOZDANIU STATUTOWYM

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności obejmują:

- najlepsze oszacowanie równe wartości obecnej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (zdyskontowanych przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka ogłoszanej przez EIOPA),
- margines ryzyka.

Na potrzeby sprawozdania dla celów wypłacalności zastosowano pełny

model przepływów pieniężnych obejmujący efekt rezygnacji z umów ubezpieczeniowych, bieżące założenia o poziomach umieralności, szkodowości i kosztach. Natomiast do celów sprawozdawczości nie wszystkie rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone są w oparciu o model przepływów pieniężnych (przykładowo rezerwy funduszowe wyznaczone są w oparciu o liczbę jednostek i cenę jednostki), zaś rezerwy tworzone w oparciu o model przepływów pieniężnych (przykładowo rezerwa matematyczna) nie uwzględnia efektu rezygnacji z umów ubezpieczeniowych i opiera się na założeniach o poziomach umieralności, szkodowości i kosztach z momentu zawarcia polisy. Ponadto do dyskonta przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano

rynkowe stopy zerokuponowe (w sprawozdawczości statutowej do wyceny rezerw ubezpieczeń na życie stosowana jest tzw. stopa techniczna).

Margines ryzyka jako składnik rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych według zasad Wypłacalności 2 nie występuje w sprawozdawczości statutowej.

Poniższe zestawienie zawiera wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto w podziale na linie biznesowe.

Tabela 15. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE

LINIE BIZNESOWE	WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ 2			WARTOŚĆ WG STATUTOWYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH
	RTU DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI	W TYM: NAJLEPSZE OSZACOWANIE	W TYM: MARGINES RYZYKA	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	55 891	50 337	5 554	59 739
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	134 291	132 765	1 526	151 449
Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	1 753 657	1 741 508	12 149	1 870 947
Pozostałe ubezpieczenia na życie	23 402	10 629	12 773	59 833

METODY STOSOWANE W KALKULACJI REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH

Na potrzeby Wypłacalności 2 Spółka wycenia rezerwy w wartości godziwej, tj. kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Konsekwencją tego jest sposób liczenia rezerw, który jest sumą dwóch wielkości:

- wartości najlepszego oszacowania, równego sumie zdyskontowanych, ważonych prawdopodobieństw przepływów pieniężnych powiązanych z umowami ubezpieczeniowymi,
- marginesu ryzyka ustalanego w wysokości zapewniającej taką wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jaką zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich.

Prognozy dotyczące przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności koniecznemu do pokrycia ryzyka wynikającego z przyjętych zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

Obliczenia są dokonywane w oparciu o aktualne i wiarygodne informacje oraz realistyczne założenia.

STOSOWANE METODY AKTUARIALNE

Główną metodą aktuarialną stosowaną przy wyznaczaniu wartości najlepszego oszacowania dla wszystkich linii biznesowych jest metoda ważenia prawdopodobieństwami przepływów pieniężnych obejmujących:

- przyszłe składki z umów obecnych oraz już dokonanych odnowień,
- koszty, jakie zostaną poniesione w związku z obsługą zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, w tym koszty prowizyjne,
- oczekiwany wzrost kosztów i roszczeń ubezpieczeniowych,
- płatności na rzecz ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz cedentów z umów reasekuracji, w tym z przyszłych premii uznaniowych.

Wyznaczenie przepływów pieniężnych wymaga opracowania założeń w zakresie:

- oczekiwanej śmiertelności – ustalonej na podstawie analizy danych historycznych Spółki dla określonych grup produktów,
- rezygnacji – ustalonych na podstawie analizy danych historycznych Spółki dla określonych grup produktów,
- realizacji świadczeń z dodatkowych ryzyk chorobowych i wypadkowych – ustalonych na podstawie analizy danych historycznych Spółki dla określonych grup produktów,
- oczekiwanego poziomu efektywności w ubezpieczeniach grupowych – ustalonego na podstawie analizy efektywności w bieżącym

D.2.1 Zasady wyceny najlepszego oszacowania ubezpieczeń o charakterze ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

roku z uwzględnieniem poziomu efektywności za poprzednie lata szkodowe,

- alokacji kosztów na określone grupy produktów – ustalonej na podstawie analizy kosztochłonności procesów zachodzących w Spółce przez pracowników, osoby kierujące poszczególnymi departamentami, a także na podstawie oceny eksperckiej,
- oczekiwanego wzrostu kosztów – ustalonego na podstawie prognozowanego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI).

Wartość rezerw powstaje poprzez dyskontowanie ustalonych w wartości nominalnej przepływów pieniężnych. Dla celów dyskontowania Spółka stosuje stopy procentowe wolne od ryzyka ogłaszane przez EIOPE.

GRANICA UMOWY

Zastosowane w wycenie najlepszego oszacowania rezerw granice umów ubezpieczenia są zgodne z przepisami Rozporządzenia delegowanego. Oznacza to, że:

- zobowiązanie ubezpieczeniowe rozpoczyna się, gdy Spółka jest już związana umową ubezpieczenia lub jest narażona na ryzyko ubezpieczeniowe,
- zobowiązanie ubezpieczeniowe kończy się, gdy:
 - Spółka posiada jednostronne prawo do wycofania się z umowy,
 - Spółka posiada jednostronne prawo do odmowy przyjęcia składek,
 - Spółka posiada nieograniczone prawo do zmiany składki lub wielkości odszkodowań.

Z powodu tak zdefiniowanego końca umowy nie są modelowane odnowienia w ubezpieczeniach grupowych (Spółka ma prawo zmienić wysokość składki lub zakończyć umowę). Ponadto definicja skróconej granicy ma zastosowanie w przypadku umów unit-linked z regularną składką, w których ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe) nie ma zauważalnych skutków dla ekonomicznych aspektów umowy.

Wartość najlepszego oszacowania kwot należnych z tytułu umów reasekuracji oblicza się na podstawie udziału reasekuratorów zgodnie z postanowieniami poszczególnych umów reasekuracyjnych.

Kalkulacja wartości najlepszego oszacowania kwot należnych z tytułu umów reasekuracji jest ustalana w oparciu o modelowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu reasekuracji biernej.

D.2.2 Kwoty należne z tytułu umów reasekuracji w wartości najlepszego oszacowania

Głównymi czynnikami niepewności przy wycenie rezerw dla linii biznesowych ubezpieczeń na życie są: poziom śmiertelności, poziom realizacji świadczeń z ryzyk dodatkowych, poziom rezygnacji, wielkość kosztów oraz poziom parametrów ekonomicznych (stóp zwrotu, inflacji). Niepewność oceniana jest na niskim poziomie, gdyż parametry biometryczne nie podlegają dużym fluktuacjom, natomiast parametry ekonomiczne mimo, że podlegają dużym fluktuacjom, podlegają zjawisku powrotu do średniej.

Głównym źródłem niepewności w rezerwach dla linii biznesowych

innych niż w ubezpieczeniach na życie jest założony poziom rentowności dla poszczególnych grup produktów. Jeżeli w rzeczywistości okaże się on niższy od założonego poziomu, rezerwy będą za małe (i odpowiednio, jeżeli okaże się większy – za wysokie). Kolejnym źródłem niepewności jest poziom założonych kosztów, bowiem ich niedoszacowanie może wpłynąć na niedoszacowanie rezerw. Niepewność oceniana jest na niskim poziomie, gdyż ta linia biznesowa jest zdywersyfikowana i zawiera krótkie polisy (głównie jednoroczne).

D.2.3 Niepewność związana z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Margines ryzyka jest liczony dla całej Spółki łącznie i alokowany na linie biznesowe kluczem wielkości kapitałowego wymogu wypłacalności w poszczególnych liniach. Do zdyskontowanej wartości przewidywanego w przyszłych latach kapitałowego wymogu wypłacalności stosuje się stopę kosztu kapitału wynoszącą 6%.

Kapitałowy wymóg wypłacalności w latach przyszłych jest liczony na zasadzie możliwie dokładnej estymacji. Wszystkie podryzka kapitałowego wymogu wypłacalności są projektowane oddzielnie, z użyciem indywidualnych czynników skalujących takich jak: najlepsze oszacowanie rezerw całego portfela bądź jego części czy sumy na ryzyku. Następnie podryzka grupowane są do końcowego kapitałowego wymogu wypłacalności macierzami korelacji.

W kalkulacji biorą udział następujące ryzyka uznane jako niemożliwe do zabezpieczenia:

- ryzyko aktuarialne i operacyjne,
- część ryzyka rynkowego, niedająca się zabezpieczyć, składająca się z dwóch części:
 - ryzyko spreadu i koncentracji związane z produktami strukturyzowanymi,
 - ryzyko rynkowe związane z udziałem własnym w ubezpieczeniach związanych z wartością indeksu oraz ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Ryzyka z puli, skorygowane o stopień możliwego zabezpieczenia są następnie szacowane w przyszłości proporcją rezerw ustalanych w oparciu o indeksy.

D.2.4 Uproszczenia przyjęte w kalkulacji marginesu ryzyka

Dla celów związanych z Wypłacalnością 2 Spółka stosuje krzywą termi-

nowej stopy procentowej wolnej od ryzyka ogłaszanej przez EIOPA.

D.2.5 Opis przyjętej krzywej stopy procentowej

Korekty dopasowujące oraz z tytułu zmienności do odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, a także środki przejściowe dotyczące stóp procen-

towych wolnych od ryzyka oraz dotyczące rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, nie mają zastosowania przy ustalaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w TUŃ „WARTA” S.A.

D.2.6 Korekty dopasowujące oraz środki przejściowe

Ogólne zasady wyceny najlepszego oszacowania przedstawione są w rozdziale D.2.1 niniejszego Sprawozdania. Natomiast poniżej zaprezentowa-

no komentarze do specyficznych dla danej linii biznesu podstaw, metod i założeń wyceny najlepszego oszacowania

D.2.7 Istotne linie biznesowe

Tabela 16. ZASADY WYCENY REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH
W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE

	UBEZPIECZENIA NA WYPADEK UTRATY DOCHODÓW	UBEZPIECZENIA Z UDZIAŁEM W ZYSKACH	UBEZPIECZENIA ZWIĄZANE Z WARTOŚCIĄ INDEKSU I UBEZPIECZENIA Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM	POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
METODA WYCENY WYPŁACALNOŚĆ 2	Zdyskontowane przepływy pieniężne z przyszłych składek, świadczeń na ryzyka chorobowe i wypadkowe oraz kosztów. Poziom świadczeń wynika ze wskaźników szkodowości. Rezerwy świadczeniowe tworzone są w wysokości spodziewanych wypłat z uwzględnieniem dyskontowania.	Zdyskontowane przepływy pieniężne z przyszłych: składek, świadczeń (zgony, dożycia, rezygnacja, ryzyka dodatkowe), ewentualnych udziałów w zyskach i kosztów. Poziom świadczeń wynika z tablic trwania życia. Rezerwy świadczeniowe tworzone są w wysokości spodziewanych wypłat z uwzględnieniem dyskontowania.	Zdyskontowane przepływy pieniężne z przyszłych składek, świadczeń (zgony, dożycia, rezygnacja, ryzyka dodatkowe), kosztów i kick backi. Poziom świadczeń wynika z tablic trwania życia oraz rozwoju funduszu. Rezerwy świadczeniowe tworzone są w wysokości spodziewanych wypłat z uwzględnieniem dyskontowania.	Zdyskontowane przepływy pieniężne z przyszłych składek, świadczeń (zgony, dożycia, rezygnacja, ryzyka dodatkowe) i kosztów. Poziom świadczeń wynika z tablic trwania życia oraz rozwoju funduszu. Rezerwy świadczeniowe tworzone są w wysokości spodziewanych wypłat z uwzględnieniem dyskontowania.
METODA WYCENY SPRAWOZ- DAWCZOŚĆ STATUTOWA	Główną część rezerw w tej linii biznesowej stanowi rezerwa składki i rezerwa świadczeniowa. Rezerwę składek tworzy się jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe miesiące sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w przyszłych miesiącach sprawozdawczych.	Oprócz rezerwy składek i rezerwy świadczeniowej istotną część rezerwy stanowi w tej linii biznesowej rezerwa ubezpieczeń na życie. Tworzona jest przy zastosowaniu prospektywnej metody aktuarialnej. Sposób jej tworzenia jest zbliżony do metod stosowanych w ramach Wypłacalność 2 – również opiera się na zdyskontowanych przepływach ze składek, świadczeń i kosztów.	Oprócz rezerwy składek, rezerwy świadczeniowej i rezerwy ubezpieczeń na życie istotną część rezerwy stanowi w tej linii biznesowej rezerwa ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Tworzy się w wysokości wartości lokaty, dokonanej zgodnie z postanowieniami zawartej umowy ubezpieczenia na życie, co oznacza, że na jej wartość nie ma wpływu ani rodzaj ani data świadczenia tylko obecna wartość jednostek uczestnictwa.	Oprócz rezerwy składek i rezerwy świadczeniowej istotną część rezerwy stanowi w tej linii biznesowej rezerwa ubezpieczeń na życie. Tworzona jest przy zastosowaniu prospektywnej metody aktuarialnej. Sposób jej tworzenia jest zbliżony do metod stosowanych w ramach Wypłacalność 2 – również opiera się na zdyskontowanych przepływach ze składek, świadczeń i kosztów.

<p>METODA WYCENY SPRAWOZDAWCZOŚĆ STATUTOWA</p>	<p>Rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzy się w wysokości odpowiadającej ustalonej lub przewidywanej wielkości przyszłych wypłat świadczeń związanych z zaistniałymi, do dnia na który ustala się rezerwę, zdarzeniami objętymi ochroną ubezpieczeniową, powiększonej o przewidywane koszty związane z wypłatą świadczeń.</p>			
<p>Główne założenia Wypłacalność 2</p>	<p>Główne założenia dotyczą wskaźników szkodowości oraz kosztów jednostkowych polis (wraz z alokacją na ryzyka dodatkowe).</p>	<p>Główne założenia dotyczą tablic trwania życia, poziomów rezygnacji oraz kosztów jednostkowych polis.</p>	<p>Główne założenia dotyczą poziomów rezygnacji, opłat za zarządzanie, kick-backów oraz kosztów jednostkowych polis.</p>	<p>Główne założenia dotyczą tablic trwania życia, poziomów rezygnacji oraz kosztów jednostkowych polis.</p>
<p>Główne założenia sprawozdawczość statutowa</p>	<p>Przy tworzeniu księgowej rezerwy składki zakładany jest liniowy rozkład szkód w trakcie ochrony ubezpieczeniowej. Dla rezerw szkodowych typu IBNR zakładane są ustalone procenty składki przypisanej.</p>	<p>Oprócz założeń analogicznych jak w linii biznesowej „Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów” przy tworzeniu rezerw do celów rachunkowości zakładany jest brak rezygnacji, tablice trwania życia i koszty pobierane są z momentu rozpoczęcia polisy, zaś stopa dyskontowa jest stała (równa stopie technicznej).</p>	<p>Oprócz założeń analogicznych jak w linii biznesowej „Ubezpieczenia z udziałem w zyskach” przyjmowane jest założenie, iż wartość polisy jest równa wartości jednostek uczestnictwa na rachunku ubezpieczonego.</p>	<p>Oprócz założeń analogicznych jak w w linii biznesowej „Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów”. przy tworzeniu rezerw do celów rachunkowości zakładany jest brak rezygnacji, tablice trwania życia i koszty pobierane są z momentu rozpoczęcia polisy, zaś stopa dyskontowa jest stała (równa stopie technicznej).</p>

D.3 Inne zobowiązania

Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są wyceniane w wartości godziwej, tj. w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Po początkowym ujęciu, przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się korekt uwzględniających zmianę zdolności kredytowej Spółki.

Wycena zobowiązań dokonywana jest w sposób hierarchiczny, tzn.:

- przy wykorzystaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych składników zobowiązań,
- jeśli korzystanie z cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach

dla takich samych zobowiązań nie jest możliwe, pod uwagę brane są ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych składników zobowiązań z zastosowaniem korekt odzwierciedlających różnice,

- w pozostałych przypadkach korzysta się z alternatywnych metod wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej), przy czym w maksymalny sposób wykorzystuje się potrzebne do wyceny informacje rynkowe, minimalizując wykorzystanie parametrów specyficznych dla Spółki.

Spółka dokonuje przeglądu metod wyceny możliwych do zastosowania dla poszczególnych zobowiązań, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych zobowiązań.

Tabela 17. ZESTAWIENIE INNYCH ZOBOWIĄZAŃ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

INNE ZOBOWIĄZANIA	WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ 2	WARTOŚĆ WG STATUTOWYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH*
Zobowiązania warunkowe	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	12 999	12 999
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	309	309
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	33 457	33 457
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 425	0
Instrumenty pochodne	53	53
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	4 636	4 636
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	0	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	11 583	11 583
Zobowiązania podporządkowane	0	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	0	5 651
Pozostałe zobowiązania razem	81 462	68 688

*Wartości wg statutowych sprawozdań finansowych zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie ekonomicznym, tj. z uwzględnieniem zmian prezentacyjnych.

W dalszej części Sprawozdania zamieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji zobowiązań, występujących w bilansie ekonomicznym. Pozycje uznane przez Spółkę jako nie-

istotne nie podlegały opisom, jednakże ich brak w ocenie Spółki nie wpływa na proces decyzyjny lub ocenę dokonywaną przez użytkowników niniejszego Sprawozdania. W niniejszym

rozdziale wskazano również na różnice w metodykach wycen i ujęciu zobowiązań na potrzeby sprawozdania statutowego i Wypłacalności 2.

POZOSTAŁE REZERWY (INNE NIŻ REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE)

Rezerwy te obejmują zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty są niepewne i są tworzone wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W szczególności, w pozycji pozostałych rezerw wykazuje się rezerwę na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia oraz rezerwy na straty z tytułu toczących się postępowań i roszczeń stron trzecich.

Na potrzeby bilansu statutowego i bilansu ekonomicznego pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) wycenia się do wartości godziwej przy użyciu metody najlepszego oszacowania nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na dzień bilansowy. Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką – zgodnie z racjonalnymi przesłankami – jednostka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w celu przeniesienia go na stronę trzecią na ten sam dzień. Często wypełnienie obowiązku lub jego przeniesienie na dzień bilansowy jest niemożliwe lub nadmiernie kosztowne. Jednak szacunek kwoty, jaką – zgodnie z racjonalnymi przesłankami – jednostka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiąz-

ku lub zapłaciłaby za przeniesienie tego obowiązku na stronę trzecią, stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Opis pozostałych rezerw i sposobu ich wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4.2. niniejszego Sprawozdania.

Nie występują różnice między wartościami rezerw wykazanych w bilansie statutowym i w bilansie ekonomicznym.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DEPOZYTÓW ZAKŁADÓW REASEKURACJI

Do zobowiązań z tytułu depozytów zakładów reasekuracji zalicza się kwoty otrzymane od reasekuratora lub potrącone przez reasekuratora, na mocy umowy reasekuracji.

W bilansie statutowym zobowiązania depozytowe wobec reasekuratorów wykazywane są w kwocie zatrzymanego depozytu, zgodnie z zawartymi umowami reasekuracyjnymi.

Na potrzeby bilansu ekonomicznego wycena zobowiązań depozytowych do wartości godziwej następuje z wykorzystaniem alternatywnych sposobów wyceny.

Opis sposobu wyceny zobowiązań z tytułu depozytów zakładów reasekuracji został zaprezentowany w rozdziale D.4.2. niniejszego Sprawozdania.

Z uwagi na nieistotny wpływ wartości pieniądza w czasie na wycenę ww. zobowiązań do wartości godziwej, nie występują różnice między wyceną zobowiązań z tytułu depozytów zakładów reasekuracji w sprawozdaniu statutowym a Wypłacalność 2.

D.3.1 Wycena innych zobowiązań

REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Opis dotyczący rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego został zamieszczony w punkcie D.1.1 niniejszego Sprawozdania.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UBEZPIECZEŃ I WOBEC POŚREDNIKÓW UBEZPIECZENIOWYCH

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych obejmują kwoty przeterminowane należne ubezpieczającym, zakładom ubezpieczeń oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową (np. pośrednikom), które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. Terminem wymagalności, służącym za podstawę do klasyfikacji zobowiązań do rozrachunków w bilansie bądź do przepływów pieniężnych do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, jest termin płatności wynikający z umowy z danym podmiotem, wobec którego Spółka ma zobowiązanie.

Na potrzeby sprawozdania statutowego zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych są wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty.

W celu wyznaczenia wartości godziwej zobowiązań, na potrzeby sporządzenia bilansu ekonomicznego, zobowiązania przeterminowane z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy dodatkowo podlegają dys-

kontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

Opis sposobu wyceny zobowiązań został zaprezentowany w rozdziale D.4.2. niniejszego Sprawozdania.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych zostały zaklasyfikowane jako zobowiązania z przewidywanym terminem spłaty do 12 miesięcy, dlatego wartość zobowiązań na potrzeby Wypłacalności 2 odpowiada wartości zaprezentowanej w bilansie statutowym.

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (HANDLOWE, INNE NIŻ Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

Zobowiązania inne niż ubezpieczeniowe obejmują w szczególności bieżące zobowiązania wobec urzędu skarbowego, zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych, a także kwoty należne pracownikom i innym kontrahentom.

Na potrzeby sprawozdania statutowego zobowiązania handlowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Bieżące zobowiązania podatkowe są wyceniane w kwocie spodziewanej do zapłaty na rzecz organów podatkowych według stóp podatkowych (oraz prawa podatkowego) obowiązujących na dzień bilansowy.

W celu wyznaczenia wartości godziwej zobowiązań, na potrzeby sporządzenia bilansu ekonomicznego, zobo-

wiązania z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy dodatkowo podlegają dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

Opis sposobu wyceny zobowiązań został zaprezentowany w rozdziale D.4.2. niniejszego Sprawozdania.

Z uwagi na nieistotny wpływ wartości pieniądza w czasie na wycenę ww. zobowiązań do wartości godziwej, wartość zobowiązań na potrzeby Wypłacalności 2 odpowiada wartości zaprezentowanej w bilansie statutowym.

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)

Kwota obejmuje wszystkie zobowiązania nieuwzględnione w pozostałych pozycjach bilansu ekonomicznego. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w bilansie statutowym w tej pozycji wykazywane były odroczone przychody z tytułu prowizji reasekuracyjnych, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz fundusz prewencyjny.

Pozycje te podlegają wyłączeniu na potrzeby Wypłacalności 2, dlatego w bilansie ekonomicznym wykazano wartość zero.

Na różnicę w kwocie 5 651 tys. PLN między bilansem statutowym a ekonomicznym składają się wyłączone z bilansu na potrzeby Wypłacalności 2: odroczone przychody z tytułu prowizji (3 913 tys. PLN), zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (478 tys. PLN) oraz fundusz prewencyjny (1 260 tys. PLN).

Leasing został opisany w rozdziale A.4.2 niniejszego Sprawozdania.

D.3.2 Leasing

D.4 Alternatywne metody wyceny

Na potrzeby Wypłacalności 2 wszystkie aktywa i zobowiązania są prezentowane w wartości godziwej. Zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Spółka przy wycenie aktywów i zobowiązań kieruje się hierarchią wyceny. Jeżeli niemożliwe jest zastosowanie do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań, stosuje się alternatywne metody wyceny.

Niniejszy rozdział został poświęcony alternatywnym metodom wyceny aktywów i pozostałych zobowiązań Spółki, które zostały zdefiniowane jako metody wyceny, zgodne z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, inne niż te, które zakładają jedynie stosowanie notowanych cen rynkowych tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań.

Ustalenie wartości godziwej aktywów i pozostałych zobowiązań, dla których konieczne jest zastosowa-

nie alternatywnych metod wyceny, wymaga od Spółki dokonania estymacji i przyjęcia określonych założeń.

Szacunki i założenia przyjęte do wyceny są oparte na doświadczeniu wynikającym z analizy danych historycznych, danych możliwych do zaobserwowania na rynku oraz szeregu innych czynników, które zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa Spółki, w danej sytuacji wydają się zasadne. Szacunki i założenia podlegają okresowej weryfikacji i mogą ulec zmianie, na skutek przyszłych zdarzeń wynikających ze zmian otoczenia.

Szacunki i założenia przyjęte na dzień bilansowy uwzględniają parametry i poziom ryzyka na ten dzień. Zmienność otoczenia gospodarczego stwarza jednak niepewność w zakresie dokonanych wycen, co oznacza, że rzeczywiste wartości aktywów i pozostałych zobowiązań mogą się różnić od wartości ustalonych na dzień bilansowy.

W przypadku niektórych pozycji aktywów wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego nie spełniają wymogów Wypłacalności 2. W związku z tym faktem konieczne jest dokonanie przeszacowania ich wartości do wartości godziwej. Dla części pozycji Spółka stosuje alternatywne metody wyceny, ponieważ aktywa te lub podobne do nich aktywa nie są notowane na aktywnych rynkach.

MASZYNY I WYPOSAŻENIE (RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE) WYKORZYSTYWANE NA UŻYTEK WŁASNY

Z powodu braku aktywnego rynku dla tego typu aktywów, ich wycena do wartości godziwej następuje przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

D.4.1 Wycena aktywów

Wycena do wartości godziwej samochodów oraz środków trwałych z obszaru IT przeprowadzana jest na koniec roku obrotowego. Jako metodę wyceny do wartości godziwej Spółka stosuje podejście kosztowe, odzwierciedlające kwotę, która aktualnie umożliwiłaby odtworzenie wydajności danego składnika aktywów. Wymaga to oparcia się na koszcie poniesionym w celu nabycia lub skonstruowania zamiennego składnika aktywów o podobnej użyteczności, skorygowanym o utratę przydatności (tj. fizyczne starzenie się oraz funkcjonalną i ekonomiczną przestarzałość). Pozostałe środki trwałe

podlegają corocznej analizie mającej na celu sprawdzenie, czy istnieją przesłanki mogące wskazywać na istotne odchylenie między oczekiwaną wartością godziwą a wartością bilansową netto tych środków, wykazywaną w bilansie statutowym. W przypadku stwierdzenia ww. przesłanek, Spółka dokonuje oszacowania wartości godziwej pozostałych środków trwałych.

W przypadku, gdy ustalona, zgodnie z powyższymi zasadami, wartość godziwa środków trwałych nie różni się istotnie od wartości wykazywanej w bilansie statutowym, nie jest

konieczne przeszacowywanie wartości środków trwałych na potrzeby bilansu ekonomicznego.

Ze względu na zmiany zachodzące w otoczeniu, wymagające od Spółki dostosowywania się do nowych warunków, występuje niepewność wyceny aktywów w zakresie zmienności cen i oceny stopnia zużycia i utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie maszyny i wyposażenie do użytku własnego zostały wycenione przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Tabela 18. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – MASZYNY I WYPOSAŻENIE WYKORZYSTYWANE NA UŻYTEK WŁASNY

MASZYNY I WYPOSAŻENIE (RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE) WYKORZYSTYWANE NA UŻYTEK WŁASNY

31 GRUDNIA 2016

Wycenione z zastosowaniem alternatywnych metod wyceny

3 591

Maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny w bilansie ekonomicznym

3 591

OBLIGACJE PAŃSTWOWE

Wycena do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny następuje, jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach państwowych nie zawarto żadnej transakcji na aktywnym rynku albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski. Nienotowane obligacje komunalne wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

W przypadku notowanych obligacji państwowych wartość godziwa wyznaczana jest z wykorzystaniem cen bid pobranych z serwisu Bloomberg (BGN) z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku albo w dalszej kolejności – na podstawie historycznych cen transakcyjnych, najlepszych ofert kupna z BondSpot lub cen bid z serwisu Bloomberg. Wartość godziwa nienotowanych obligacji komunalnych wyznaczana jest na podstawie metody zdyskonto-

wanych przyszłych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów skarbowych przesuniętą o spread kredytowy, bazując na danych pochodzących z serwisu Bloomberg.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje nie-

pełność dokonanych szacunków dotyczących obligacji państwowych w zakresie zmienności stóp procentowych, ratingów oraz kursów walut.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku obligacje państwowe spełniające powyższe kryteria, będące w posiadaniu Spółki, zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

 Tabela 19. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – OBLIGACJE PAŃSTWOWE

OBLIGACJE PAŃSTWOWE	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	178 807
Obligacje państwowe w bilansie ekonomicznym	365 844

OBLIGACJE KORPORACYJNE

Wycena do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny następuje jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych obligacjach korporacyjnych nie zawarto żadnej transakcji na aktywnym rynku albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski. Nienotowane obligacje korporacyjne wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

W przypadku notowanych obligacji korporacyjnych wartość godziwa wyznaczana jest z wykorzystaniem cen bid z serwisu Bloomberg (BGN) z ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego lub ostatniego

dnia, w którym odbyły się notowania na danym rynku albo w dalszej kolejności – na podstawie historycznych cen transakcyjnych lub cen bid z serwisu Bloomberg.

Jeżeli niemożliwe jest ustalenie wartości godziwej również w ten sposób, stosuje się metodę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów skarbowych przesuniętą o spread kredytowy, bazując na danych pochodzących z serwisu Bloomberg.

Wartość godziwa nienotowanych obligacji korporacyjnych wyznaczana jest na podstawie metody zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów skarbowych prze-

suniętą o spread kredytowy, bazując na danych pochodzących z serwisu Bloomberg.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących obligacji korporacyjnych

w zakresie zmienności stóp procentowych, ratingów oraz kursów walut.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku obligacje korporacyjne spełniające powyższe kryteria, będące w posiadaniu Spółki, zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

 Tabela 20. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – OBLIGACJE KORPORACYJNE

OBLIGACJE KORPORACYJNE	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	80 126
Obligacje korporacyjne w bilansie ekonomicznym	80 179

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA ORAZ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

Wartość godziwa jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych wyznaczana jest na podstawie ostatniej ogłoszonej przez fundusz wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa dla ostatniego dnia roboczego okresu sprawozdawczego

lub ostatniego dnia, w którym odbyły się notowania.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w zakresie zmienności kursów walut.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania będące w posiadaniu Spółki zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 21. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – JEDNOSTKI UCZESTNICTWA ORAZ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA ORAZ CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	5 770
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w bilansie ekonomicznym	5 983

DEPOZYTY INNE NIŻ EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

Ze względu na krótki termin zapadalności depozytów ON, stosowane jest uproszczenie polegające na wyznaczeniu wartości godziwej ww. aktywów w wartości nominalnej lub w kwocie wymaganej zapłaty, rozumianej jako wartość nominalna powiększona o liniowo naliczone odsetki.

Wartość godziwa pozostałych depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych wyznaczana jest na

podstawie metody zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów skarbowych przesuniętą o spread kredytowy, bazując na danych pochodzących z serwisu Bloomberg.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych w zakresie zmienności stóp procentowych, ratingów oraz kursów walut.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych będące w posiadaniu Spółki zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 22. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – DEPOZYTY INNE NIŻ EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

DEPOZYTY INNE NIŻ EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	64 887
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych w bilansie ekonomicznym	64 887

AKTYWA DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE, W KTÓRYCH ŚWIADCZENIE JEST USTALANE W OPARCIU O OKREŚLONE INDEKSY LUB INNE WARTOŚCI BAZOWE I UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM

Dla akcji i udziałów notowanych wycena do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny następuje jeżeli do momentu dokonywania wyceny bilansowej na danych notowanych aktywach nie zawarto żadnej transakcji na aktywnym rynku albo jeżeli wolumen obrotów był znacząco niski.

W powyższym przypadku wartość godziwa akcji i udziałów notowanych wyznaczana jest na podstawie modeli wyceny opartych o procentową zmianę indeksów giełdowych lub historyczne ceny ustalone na aktywnym rynku.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie identyfikuje niepewności wyceny ww. akcji i udziałów notowanych.

Akcje i udziały nienotowane (prawa poboru), certyfikaty w funduszach inwestycyjnych nienotowane na rynku regulowanym oraz nienotowane instrumenty pochodne wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

Akcje i udziały nienotowane (prawa poboru) wycenia się w oparciu o wartość wyznaczoną poprzez zastosowanie modelu wyceny wartości teoretycznej prawa poboru, dla którego dane wejściowe pochodzą z aktywnego rynku.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie identyfikuje niepewności wyce-

ny akcji i udziałów nienotowanych (praw poboru).

Wartość godziwa certyfikatów w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym, których jedynym inwestorem jest Spółka, wyznaczana jest na podstawie ceny certyfikatu na dzień bilansowy, przekazanej Spółce przez emitenta danego instrumentu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie identyfikuje niepewności wyceny certyfikatów w funduszach inwestycyjnych nienotowanych na rynku regulowanym.

Wartość godziwa opcji wyznaczana jest na podstawie wyceny dostarczonej przez ich wystawców, przy weryfikacji tej wyceny prowadzonej przez Spółkę w oparciu o własne modele wyceny – za pomocą wzorów analitycznych lub symulacji Monte Carlo.

Jeżeli opcja posiada profil wypłaty dla którego istnieją wzory analityczne wówczas są one stosowane bezpośrednio. Opcje o bardziej złożonych profilach wypłaty (przede wszystkim opcje koszykowe) są wyceniane z wykorzystaniem symulacji Monte Carlo.

Wartość godziwa kontraktów typu swap (IRS, fx swap, część zobowiązaniowa Equity Swap) wyznaczana jest zgodnie z modelem zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Krzywe dyskontowe wykorzystywane do wyceny instrumentów pochodnych tworzone są na podstawie kwotowań depozytów i kontraktów IRS publikowanych przez serwis Bloomberg.

Wartość godziwa części opcyjnej Equity Swap wyznaczana jest na podstawie wyceny dostarczonej przez ich wystawców, przy weryfi-

kacji tej wyceny prowadzonej przez Spółkę w oparciu o własne modele wyceny – za pomocą wzorów analitycznych lub symulacji Monte Carlo.

Jeżeli opcja posiada profil wypłaty dla którego istnieją wzory analityczne wówczas są one stosowane bezpośrednio. Opcje o bardziej złożonych profilach wypłaty (przede wszystkim opcje koszykowe) są wyceniane z wykorzystaniem symulacji Monte Carlo.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących wyżej wymienionych instrumentów pochodnych w zakresie zmienności kursów walut, stóp procentowych oraz ratingów.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym spełniające powyższe kryteria oraz będące w posiadaniu Spółki, zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 23. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – AKTYWA
DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

AKTYWA DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE, W KTÓRYCH ŚWIADCZENIE JEST
USTALANE W OPARCIU O OKREŚLONE INDEKSY LUB INNE WARTOŚCI BAZOWE
I UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM
KAPITAŁOWYM

31 GRUDNIA 2016

Akcje i udziały notowane, akcje i udziały nienotowane (prawa poboru), certyfikaty w funduszach inwestycyjnych nienotowane na rynku regulowanym, instrumenty pochodne wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	68 144
Pozostałe aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	1 065 792
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym w bilansie ekonomicznym	1 928 782

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI (HANDLOWE, INNE NIŻ Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności (innych niż depozyty zabezpieczające kontrakty futures), w celu uzyskania ich wartości godziwej Spółka wykorzystuje alternatywne metody wyceny. Polegają one na korygowaniu kwoty wymaganej zapłaty o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności oraz sytuację kredytową kontrahenta. Dodatkowo należności z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy podlegają dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny.

Odpis aktualizujący określa się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej

wartości przy wykorzystaniu stawek ustalonych i weryfikowanych, na podstawie analizy historycznej ściągalności płatności.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan upadłości lub likwidacji, w wysokości należności nie pokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,
- należności w sytuacji oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości, w przypadku gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego – w wysokości pełnej należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz tych należności,

z których zapłatą dłużnik zalega a według oceny sytuacji gospodarczej i finansowej dłużnika na dzień bilansowy spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości nie pokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,

- należności przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu,
- należności, jeżeli ocena sytuacji finansowej dłużnika nie gwarantuje wypłacalności lub istnieją wątpliwości co do możliwości ściągnięcia należności lub jeżeli ocena stanu przygotowania materiału dowodowego nie gwarantuje powodzenia na drodze postępowania sądowego.

Odpis aktualizujący pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) tworzony

jest w pełnej wysokości przeterminowanych należności, w stosunku do których dłużnik zalega ze spłatą dłuższą niż 180 dni.

Dodatkowo, przy wycenie należności, których przewidywany termin spłaty przekracza 12 miesięcy, uwzględnia się zmianę wartości pieniądza w czasie, o ile wpływ dyskonta jest istotny. Dyskontowanie następuje stopą wolną od ryzyka. Do dyskontowania należności Spółka wykorzystuje stopy procentowe publikowane przez EIOPA.

Niepewność wyceny należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym kontrahenta, ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Oznacza to, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienio-

ne między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Depozyty zabezpieczające kontrakty futures wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny, w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

Ze względu na charakter depozytów zabezpieczających kontrakty futures, stanowiących środki pieniężne zdeponowane na rachunku w domu maklerskim, stosowane jest uproszczenie polegające na wyznaczeniu wartości godziwej ww. aktywów w wartości nominalnej.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie identyfikuje niepewności wyceny ww. depozytów zabezpieczających kontrakty futures.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie poniższe należności zostały wycenione do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Tabela 24. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI (HANDLOWE, INNE NIŻ Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI (HANDLOWE, INNE NIŻ Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

31 GRUDNIA 2016

Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny

17 078

Należności w bilansie ekonomicznym

17 078

ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny, w związku z brakiem aktywnego rynku dla tego typu instrumentów.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych wyznaczana jest w wartości nominalnej.

Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych w zakresie zmienności kursów walut.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych będące w posiadaniu Spółki zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 25. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	10 880
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych w bilansie ekonomicznym	10 880

POZOSTAŁE AKTYWA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)

Należności bieżące z tytułu reasekuracji biernej dotyczące świadczeń ubezpieczeniowych już wypłaconych

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla wykazywanych w tej pozycji należności, w celu uzyskania ich wartości godziwej Spółka wykorzystuje alternatywne metody wyceny. Polegają one na korygowaniu kwoty wymaganej zapłaty o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności oraz sytuację kredytową kontrahen-

ta. Dodatkowo należności z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy podlegają dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka, o ile wpływ dyskonta jest istotny. Do dyskontowania należności Spółka wykorzystuje stopy procentowe publikowane przez EIOPA. Zasady dokonywania odpisów aktualizujących opisano w części D.4.1 dotyczącej *Pozostałych należności (handlowych, innych niż z działalności ubezpieczeniowej)*.

Niepewność wyceny opisywanych należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym

kontrahenta oraz ryzykiem walutowym. Ww. niepewności oznaczają, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Czynne rozliczenia międzyokresowe

Stosowanie alternatywnych metod wyceny jest uzasadnione brakiem aktywnego rynku dla tego typu aktywów.

Wartość godziwa wyznaczana jest w oparciu o wielkość poniesionych

kosztów oraz okres, którego one dotyczą, przy czym podstawę ustalenia wartości bilansowej stanowią koszty przypadające do rozliczenia w przyszłych okresach sprawozdawczych. Wartość pozostałych aktywów pomniejszana jest cyklicznie o wartość kosztów dotyczących bieżącego okresu sprawozdawczego.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie identyfikuje niepewności wyceny tego typu aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie pozostałe aktywa zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 26. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE AKTYWA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)

POZOSTAŁE AKTYWA (NIEWYKAZANE W INNYCH POZYCJACH)	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	1 810
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) w bilansie ekonomicznym	1 810

W przypadku niektórych pozycji zobowiązań wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego nie są zgodne z wymogami Wypłacalności 2. W związku z tym faktem konieczne jest dokonanie przeszacowania ich wartości do wartości godziwej. Dla części pozycji Spółka stosuje alternatywne metody wyceny, ponieważ dla tych zobowiązań lub podobnych do nich zobowiązań nie ma aktywnego rynku.

POZOSTAŁE REZERWY (INNE NIŻ REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE)

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla pozostałych rezerw, do ich wyceny wykorzystywane są alternatywne metody wyceny.

Rezerwy tworzone są w wysokości najbardziej wiarygodnego szacunku nakładów niezbędnych do

D.4.2 Wycena innych zobowiązań

wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu ryzyka i niepewności towarzyszącego zdarzeniom i okolicznościom prowadzącym do wypełnienia obowiązku.

W szczególności, w pozycji pozostałych rezerw wykazuje się: rezerwę na niewykorzystane urlopy, rezerwę na wynagrodzenia oraz rezerwę na straty z tytułu toczących się postępowań i roszczeń stron trzecich.

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Rezerwa na niewykorzystane urlopy przeznaczona jest na pokrycie powstałych, a niezrealizowanych zobowiązań Spółki wobec pracowników z tytułu nabycia prawa do urlopu wypoczynkowego. Rezerwa tworzona jest indywidualnie, oddzielnie dla każdego pracownika TUnŻ „WARTA” S.A., na koniec każdego okresu. W Spółce obowiązuje kwartalny okres rozliczeniowy. Szczegółowe zasady wyliczania rezerwy i algorytmy do kalkulacji ustala Osoba Nadzorująca Funkcję Aktuarną. Rezerwę ustala się dla danego pracownika jako iloczyn dziennego ekwiwalentu za urlop (rozumianego jako ekwiwalent miesięczny podzielony przez średnią liczbę dni pracy w miesiącu obliczoną dla danego roku kalendarzowego) i niewykorzystanej liczby dni należnego urlopu wypoczynkowego. Źródłem danych do wyliczenia rezerwy urlopowej są dane dotyczące liczby dni urlopu wypoczynkowego (zaległego i bieżącego) pracownika oraz wynagrodzenie stanowiące podstawę do wyliczenia rezerwy, zawarte w systemie kadrowo-płacowym.

Niepewność wyceny rezerwy na niewykorzystane urlopy wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy: liczbą niewykorzy-

stanych dni urlopu oraz poziomem wynagrodzeń poszczególnych pracowników, które w przyszłości mogą ulec zmianie.

Rezerwy na wynagrodzenia

Spółka tworzy rezerwy na wynagrodzenia obejmujące w szczególności: rezerwę na nagrody uznaniowe dla pracowników podlegających rocznej ocenie okresowej oraz rezerwy na wypłatę premii (w tym premii rocznej dla Członków Zarządu). Szczegółowe zasady ustalania wysokości poszczególnych rezerw wynikają z przyjętych w Spółce zasad premiowania.

Zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa Spółki, ustalone na dzień 31 grudnia 2016 roku rezerwy na wynagrodzenia odpowiadają ich wartości godziwej. Brak informacji na temat ostatecznej realizacji poszczególnych parametrów będących podstawą do wyznaczenia nagród i premii powoduje, że istnieje niepewność w zakresie wyceny rezerw na wynagrodzenia.

Rezerwa na pozaubezpieczeniowe sprawy sądowe

Spółka dokonuje analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi pozaubezpieczeniowymi i na tej podstawie podejmuje decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach. Spółka opiera swój szacunek dotyczący wysokości tworzonych rezerw o opinie prawników, dotyczące poszczególnych spraw sądowych pozaubezpieczeniowych.

Stosowane zasady ustalania wysokości w/w rezerw w znacznym stopniu pozwalają na niwelowanie niepewności wyceny rezerw na sprawy sądowe pozaubezpieczeniowe.

Na dzień 31 grudnia 2016 wszystkie pozostałe rezerwy zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 27. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – POZOSTAŁE REZERWY (INNE NIŻ REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE)

POZOSTAŁE REZERWY (INNE NIŻ REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE)	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	12 999
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) w bilansie ekonomicznym	12 999

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DEPOZYTÓW ZAKŁADÓW REASEKURACJI

Brak aktywnego rynku dla zobowiązań depozytowych uzasadnia stosowanie alternatywnych metod wyceny.

Jako wartość godziwą zobowiązań depozytowych przyjmuje się:

- w części związanej z udziałem reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający – wartość zatrzymanego depozytu, który ustalany jest na podstawie wartości aktywów netto ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych,
- w części związanej z udziałem reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie oraz rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia – wartość zdyskontowaną oczekiwanych przepływów pieniężnych, ustaloną przy wykorzystaniu bieżącej na dzień wyceny stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA, o ile wpływ

wartości pieniądza w czasie jest istotny, a w przeciwnym przypadku – odpowiadającą udziałowi wartość zatrzymanego depozytu.

Taka metoda ustalania zobowiązań depozytowych w znacznym stopniu niweluje niepewność ich wyceny.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania depozytowe zostały wycenione z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny.

Tabela 28. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DEPOZYTÓW REASEKURATORÓW

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DEPOZYTÓW REASEKURATORÓW	31 GRUDNIA 2016
Wycenione z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny	33 457
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów w bilansie ekonomicznym	33 457

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UBEZPIECZEŃ I WOBEC POŚREDNIKÓW UBEZPIECZENIOWYCH, POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (HANDLOWE, INNE NIŻ Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ)

Brak aktywnego rynku dla tego typu zobowiązań powoduje, że do ich wyceny do wartości godziwej wykorzystywane są alternatywne metody wyceny.

W przypadku zobowiązań z przewidywanym terminem spłaty do 12 miesięcy za wartość godziwą przy-

muje się kwoty wymagające zapłaty, natomiast w przypadku zobowiązań z przewidywanym terminem spłaty powyżej 12 miesięcy, wartość bieżącą kwot wymagających zapłaty, o ile wpływ dyskonta jest istotny. Korektę uwzględniającą zmianę wartości pieniądza w czasie dokonuje się przy zastosowaniu stóp wolnych od ryzyka. Do dyskutowania zobowiązań Spółka wykorzystuje stopy procentowe publikowane przez EIOPA.

Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów zobowiązań wiąże się z ryzykiem walutowym oraz ryzy-

kiem stopy procentowej. Zmienność otoczenia gospodarczego powoduje, że wartość zobowiązań ustalona na dzień bilansowy, przy ewentualnej zmianie tych współczynników, może odbiegać od rzeczywistej wartości, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wszystkie poniższe zobowiązania zostały wycenione do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Tabela 29. ALTERNATYWNE METODY WYCENY – ZOBOWIĄZANIA

ZOBOWIĄZANIA	31 GRUDNIA 2016
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	4 636
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	11 583
Zobowiązania w bilansie ekonomicznym	16 219

D.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

E Zarządzanie kapitałem

Polityka Zarządzania Kapitałem TUnŻ „WARTA” S.A. zaakceptowana przez Radę Nadzorczą Spółki oraz *Procedura Zarządzania Kapitałem TUnŻ „WARTA” S.A.* zaakceptowana przez Zarząd Spółki stanowią podstawowe dokumenty regulujące zarządzanie kapitałem Spółki.

Głównym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie wypłacalności Spółki z uwzględnieniem wymogów kapitałowych wynikających z obowiązujących regulacji prawnych przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji oczekiwanego przez Akcjonariusza wskaźnika dywidendy.

Zgodnie z *Polityką Zarządzania Kapitałem* przez zarządzanie kapitałem należy rozumieć szereg działań podejmowanych na poziomie operacyjnym, taktycznym i strategicznym.

Działania na poziomie strategicznym realizowane są przez organy zarządzające i nadzorujące Spółkę, natomiast działania na poziomie taktycznym i operacyjnym realizowane są przez wyznaczone przez Zarząd Spółki komórki organizacyjne i komitety.

Pozycja kapitałowa, wymogi kapitałowe i wypłacalność stanowią integralną część *Planu Biznesowego* zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą Spółki na wniosek Zarządu Spółki.

Przy ocenie adekwatności kapitałowej Spółka posługuje się współczynnikiem wypłacalności S2, który monitorowany jest kwartalnie przez Zarząd Spółki oraz komórki organizacyjne i komitety przez niego upoważnione. Oczekiwany (w perspektywie *Planu*) poziom współczynnika przedkładany jest regularnie

Radzie Nadzorczej przez Zarząd Spółki.

Ustalone w Spółce przedziały współczynnika wypłacalności S2 zostały przedstawione w rozdziale B.3.2 niniejszego Sprawozdania.

Spółka, zgodnie z *Polityką Zarządzania Kapitałem*, podejmuje dodatkowe działania w przypadku, gdy poziom współczynnika spadnie poniżej poziomu „pod obserwacją”, a także gdy spadek do poziomu „pod obserwacją” ma charakter trwały/istotny.

W przypadku nagłego pogorszenia się sytuacji finansowej bądź zagrożenia pogorszeniem sytuacji w ciągu najbliższego roku Spółka może wstrzymać wypłatę dywidendy.

E.1 Środki własne

ŚREDNIOTERMINOWY PLAN ZARZĄDZANIA KAPITAŁEM

Zgodnie z *Procedurą zarządzania kapitałem* Spółka sporządza, w 3-letnim horyzoncie czasowym, średnioterminowy plan zarządzania kapitałem, obejmujący:

- projekcję kapitałów, w tym planowanych przypadków emisji akcji,
- projekcję środków własnych, z uwzględnieniem zmian poszczególnych pozycji w ramach danych kategorii wynikających z dat wymagalności, wykupu czy spłat tych elementów kapitału,
- informację nt. rezultatu projekcji dokonywanych w ramach Własnej Oceny Ryzyka i Wypłacalności,
- informację nt. wpływu emisji, wykupu lub spłaty bądź innej formy wyceny pozycji środków własnych na kwestie związane ze stosowaniem limitów kategorii, o których mowa poniżej,
- informację nt. wpływu zasad podziału wyniku finansowego na środki własne.

ZASADY KLASYFIKACJI ŚRODKÓW WŁASNYCH

Spółka prowadzi klasyfikację środków własnych, w tym także do poszczególnych kategorii, zgodnie z postanowieniami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

ŚRODKI WŁASNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Poniżej zaprezentowano środki własne Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Prezentowane dane (tabela 30) obejmują wyłącznie koniec 2016 roku, z uwagi na art. 303 Rozporządzenia delegowanego, zwalniającego z obowiązku raportowania danych porównawczych w pierwszym roku raportowania.

Tabela 30. ŚRODKI WŁASNE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

Lp.	PODSTAWOWE ŚRODKI WŁASNE	RAZEM	W TYM: KATEGORIA 1	
			NIEOGRANICZONE	OGRANICZONE
1.	Kapitał zakładowy	291 693	291 693	0
2.	Nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej udziałów/akcji (agio) powiązana z kapitałem zakładowym	0	0	0
3.	Kapitał zakładowy, wkłady/składki członkowskie lub inne równoważne pozycje BOF w TUW	0	0	0
4.	Podporządkowany fundusz udziałowy w TUW	0	0	0
5.	Nadwyżki środków/funduszy	0	0	0
6.	Akcje uprzywilejowane	19 900	0	19 900
7.	Nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej udziałów/akcji (agio) powiązana z akcjami uprzywilejowanymi	0	0	0
8.	Rezerwa uzgodnieniowa	116 661	116 661	0
9.	Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
10.	Kwota wartości netto aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego	0	0	0
11.	Pozostałe elementy zatwierdzone przez Organ Nadzoru jako BOF (niewykazane w innych pozycjach)	0	0	0
12.	Razem	0	0	0
13.	Podstawowe środki własne razem (po korekcie)	428 254	408 354	19 900

OCENA JAKOŚCI ŚRODKÓW WŁASNYCH

Środki własne Spółki w całości zaliczają się do podstawowych środków własnych i klasyfikowane są do kategorii 1 (z ang. Tier1), tj. środków o najwyższej jakości jeżeli chodzi o dostępność w przypadku pokrywania potencjalnych strat. Czas trwania wszystkich środków własnych Spółki jest nieograniczony.

Istotnym składnikiem środków własnych jest rezerwa uzgodnieniowa składająca się z:

- różnic w wycenie pomiędzy bilansem statutowym a bilansem ekonomicznym, opisanych szerzej w części D niniejszego Sprawozdania,
- innych niż kapitał podstawowy i zapasowy składników kapitałów własnych (np. kapitał z aktualizacji wyceny, wynik roku bieżącego),
- oraz elementów pomniejszających wartość kapitałów ekonomicznych:
 - przewidywanej dywidendy za rok 2016,
 - wartości podatku od aktywów przypadającej do zapłaty w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

ISTOTNE ZMIANY ŚRODKÓW WŁASNYCH W 2016 ROKU

Dnia 28 czerwca 2016 roku Spółka, na podstawie uchwały nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 28 czerwca 2016 roku, wypłaciła Akcjonariuszowi dywidendę w wysokości 32 812 tys. PLN, tj. 92% z kwoty 35 665 tys. PLN.

W 2016 roku Spółka nie wyemitowała ani nie umorzyła środków własnych.

Średnioroczny stan środków własnych w 2016 roku wyniósł 446 455 tys. PLN.

Spółka nie posiada środków własnych podlegających przepisom przejściowym.

Spółka nie posiada uzupełniających środków własnych.

ŚRODKI WŁASNE DOPUSZCZONE NA POKRYCIE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

W tabeli 31 zaprezentowano kwoty dopuszczone na pokrycie wymogów kapitałowych:

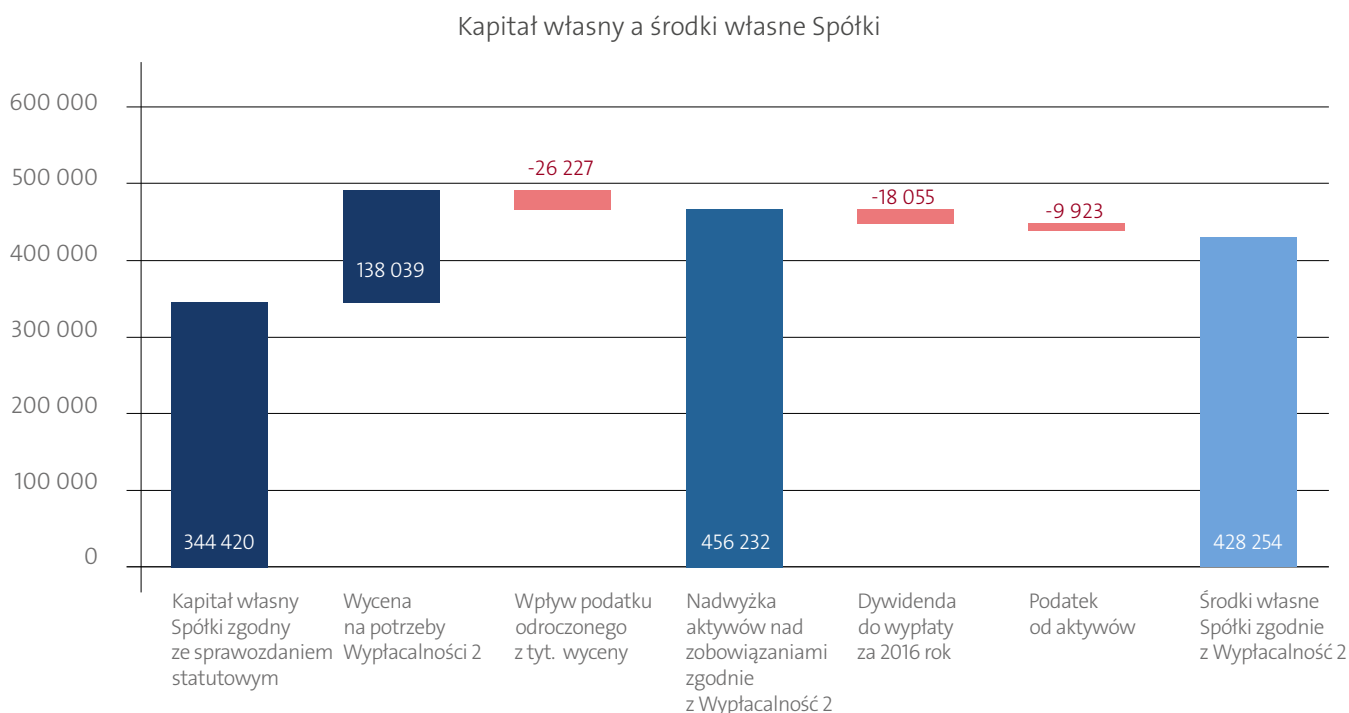
 Tabela 31. ŚRODKI WŁASNE DOPUSZCZONE

POKRYCIE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH	RAZEM	W tym: Kategoria 1 – nieograniczone	W tym: Kategoria 1 – ograniczone
Środki własne	428 254	408 354	19 900
Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	428 254	408 354	19 900
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego	428 254	408 354	19 900

UZGODNIENIE KAPITAŁU WŁASNEGO ORAZ ŚRODKÓW WŁASNYCH SPÓŁKI

Na rysunku 20 zaprezentowano istotne różnice pomiędzy kapitałem wła-

snym Spółki obliczonym zgodnie z zasadami sprawozdania statutowego a środkami własnymi Spółki skalkulowanymi na potrzeby Wyptalności 2 na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Rysunek 20.

Kapitał własny a środki własne Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku

Na łączną różnicę pomiędzy kapitałem własnym a środkami własnymi Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku wpłynęły:

- różnice w metodyce wyceny między sprawozdaniem statutowym a bilansem ekonomicznym (szczegółowo opisane w rozdziałach D.1, D.2 i D.3 niniejszego Sprawozdania), w tym także wyłączenia pozycji niewystępujących w bilansie na potrzeby Wyptalności 2 w łącznej kwocie 138 039 tys. PLN,
- wpływ podatku odroczonego z tytułu wyżej wskazanych różnic w kwocie -26 227 tys. PLN,

- dywidenda do wypłaty Akcjonariuszowi Spółki w wysokości -18 055 tys. PLN, tj. 92% z kwoty 19 625 tys. PLN (wynik finansowy Spółki za rok 2016); odliczenie zostało dokonane zgodnie z Wytyczną nr 2 Wytycznych w sprawie klasyfikacji środków własnych (EIOPA-BoS-14/168),
- podatek od aktywów Spółki do zapłaty w ciągu kolejnych 12 miesięcy licząc od daty bilansowej w kwocie -9 923 tys. PLN (opis kalkulacji podatku został przedstawiony w rozdziale A.1.2 niniejszego Sprawozdania); odliczenie zostało dokonane zgodnie ze Stanowiskiem organu

nadzoru z dnia 7 kwietnia 2016 roku (L.dz. DNU/606/259/1/2016/AM).

OGRANICZENIA WPŁYWAJĄCE NA ŚRODKI WŁASNE

Środki własne Spółki w 2016 roku nie podlegały żadnym ograniczeniom wpływającym na ich dostępność.

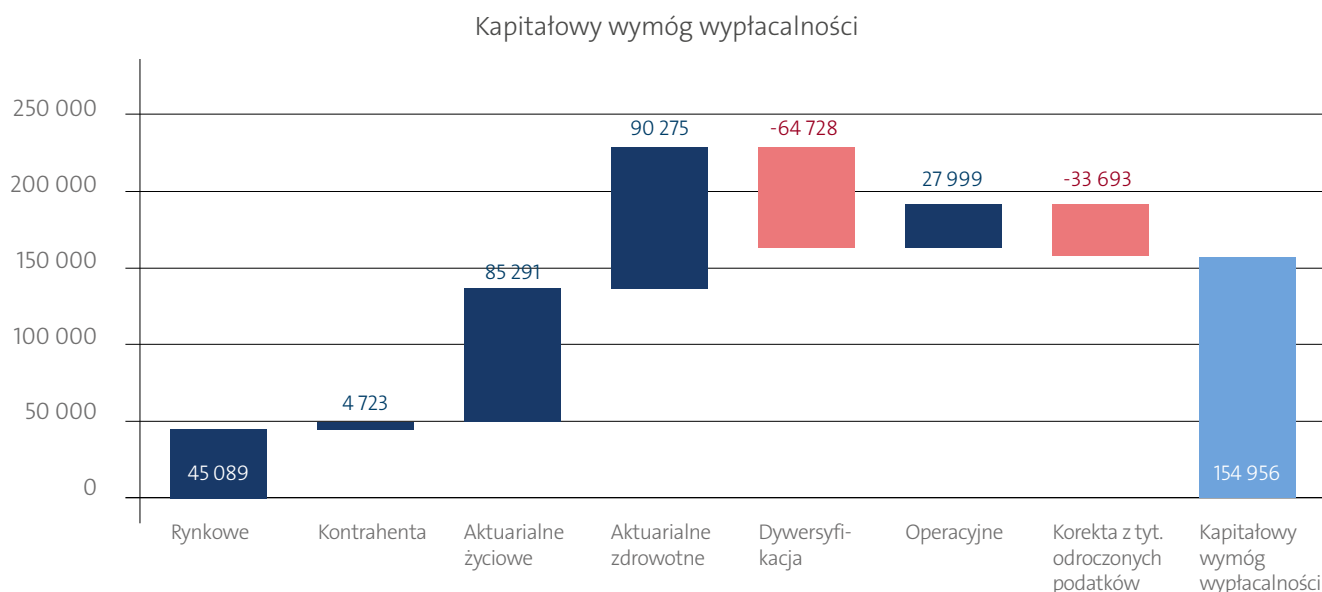
Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie dokonano odliczeń od środków własnych.

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Na rysunku 21 przedstawiono informację na temat kapitałowego wymo-

gu wypłacalności Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku.

E.2.1 Kapitałowy wymóg wypłacalności

Rysunek 21.

Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku

Założenia użyte do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności są zgodne z Rozporządzeniem delegowanym.

Ryzyko rynkowe w tzw. puli menedżerskiej zostało policzone w sposób możliwie dokładny, pula została podzielona na poszczególne klasy aktywów, celem lepszego odzwierciedlenia ryzyka rynkowego i jego składowych. Przez pulę menedżerską rozumie się zarówno tzw. pulę księgową, jak i nadwyżkę aktywów z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym nad najlepszym oszacowaniem rezerw. Same rezerwy z tytułu

ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym oraz aktywa w wielkości tychże rezerw zostały wyłączone z liczenia kapitałowego wymogu wypłacalności, co stanowi konserwatywne uproszczenie stosowane przez Spółkę.

Przy kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności nie uwzględniono również tzw. *transitionary measures*, tj. zastąpienia podstawowych środków własnych w okresie przejściowym.

Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności została opisana w części C niniejszego Sprawozdania.

ISTOTNE ZMIANY KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI I PRZYCZYNY ZMIAN

Z uwagi na art. 303 Rozporządzenia delegowanego, zwalniającego z obowiązku raportowania danych porównawczych w pierwszym roku raportowania, Spółka prezentuje tylko dane obejmujące koniec 2016 roku.

W tabelach poniżej (tabele: 32, 33 i 34) przedstawiono informację ilościową na temat minimalnego wymogu kapitałowego Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku:

E.2.2 Minimalny wymóg kapitałowy

 Tabela 32. FORMUŁA LINIOWA DLA UBEZPIECZEŃ NIEŻYCIOWYCH

UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE	WYNIK FORMUŁY LINIOWEJ
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	22 014
Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia OC ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych, transportowych	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń osobowych	0
Minimalny wymóg kapitałowy dla ubezpieczeń niezyciowych	22 014

Tabela 33. FORMUŁA LINIOWA DLA UBEZPIECZEŃ ŻYCIOWYCH

UBEZPIECZENIA ŻYCIOWE	WYNIK FORMUŁY LINIOWEJ
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	4 935
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	-254
Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia z ubezpieczeniowych funduszem kapitałowym	12 007
Pozostałe ubezpieczenia na życie i reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	144
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	40 361
Minimalny wymóg kapitałowy dla ubezpieczeń życiowych	57 194

Tabela 34. KALKULACJA MINIMALNEGO WYMOGU KAPITAŁOWEGO ZA POMOCĄ FORMUŁY STANDARDOWEJ

Liniowy MCR	79 208
SCR	154 956
Górny próg MCR	69 730
Dolny próg MCR	38 739
Łączny MCR	69 730
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	69 730

Największą część minimalnego wymogu kapitałowego stanowi suma na ryzyku (57 194 tys. PLN) pochodzącej głównie z ubezpieczeń grupowych. Kolejnymi w ważności

składowymi są rezerwy związane z wartością indeksu i funduszem kapitałowym oraz ubezpieczenia zdrowotne.

Tak uzyskany minimalny wymóg kapitałowy w wysokości 79 208 tys. PLN jest następnie obniżony do poziomu 69 730 tys. PLN na skutek ograniczenia górnego (tj. $MCR \leq 45\% SCR$).

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Spółka nie korzysta z metody wyliczania wymogu kapitałowego akcji bazującej na duracji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

E.4 Różnice pomiędzy formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Spółka nie stosuje modelu wewnętrznego do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Spółka pokrywa minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 roku i nie przewiduje problemów

z pokryciem w okresie planistycznym, zarówno w scenariuszu bazowym jak i alternatywnym.

E.5.1 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym

Spółka pokrywa kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku i nie przewiduje problemów z pokryciem kapitałowego wymogu

wypłacalności w okresie planistycznym, zarówno w scenariuszu bazowym jak i alternatywnym.

E.5.2 Niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

E.6 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

Załączniki

Załącznik 1. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA (5.02.01.02)

		WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ II
AKTYWA		C0010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	3 591
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	517 678
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	141
Akcje i udziały – notowane	R0110	141
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	446 023
Obligacje państwowe	R0140	365 844
Obligacje korporacyjne	R0150	80 179
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	5 983
Instrumenty pochodne	R0190	644
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	64 887
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	1 928 782
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0

Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	24 167
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	-303
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	0
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	-303
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-1 768
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	-1 768
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	26 238
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	949
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	17 078
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	10 880
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	1 810
AKTYWA OGÓŁEM	R0500	2 504 935

		WARTOŚĆ BILANSOWA WG WYPŁACALNOŚĆ II
ZOBOWIĄZANIA		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	55 891
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	55 891
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	50 337
Margines ryzyka	R0590	5 554
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	157 693
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	157 693
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	143 394
Margines ryzyka	R0680	14 299
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	1 753 657
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	1 741 508
Margines ryzyka	R0720	12 149

Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	12 999
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	309
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	33 457
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	18 425
Instrumenty pochodne	R0790	53
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	4 636
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	11 583
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	R0900	2 048 703
NADWYŻKA AKTYWÓW NAD ZOBOWIĄZANIAM I	R1000	456 232

Załącznik 2. SKŁADKI, ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA ORAZ KOSZTY WG LINII BIZNESOWYCH
(S.05.01.02)

Linie biznesowe w odniesieniu do: ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH I REASEKURACYJNYCH ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIAMI INNYMI NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE (BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZENIOWA ORAZ REASEKURACJA CZYNNA PROPORCJONALNA)

		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
SKŁADKI PRZYPISANE										
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	181 074	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	132	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0200	0	180 942	0	0	0	0	0	0	0
SKŁADKI ZAROBIONE										
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	181 120	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	132	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0300	0	180 988	0	0	0	0	0	0	0
ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA										
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	126 135	0	0	0	0	0	0	0

Linie biznesowe w odniesieniu do: ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH I REASEKURACYJNYCH ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIAMI INNYMI NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE (BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZENIOWA ORAZ REASEKURACJA CZYNNA PROPORCJONALNA)

		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	-7	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0400	0	126 142	0	0	0	0	0	0	0
ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH										
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KOSZTY PONIESIONE	R0550	0	49 834	0	0	0	0	0	0	0
POZOSTAŁE KOSZTY	R1200	X	X	X	X	X	X	X	X	X
KOSZTY OGÓŁEM	R1300	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Linie biznesowe w odniesieniu do:
ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH
I REASEKURACYJNYCH ZWIĄZANYCH
Z UBEZPIECZENIAMI INNYMI
NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
(BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ
UBEZPIECZENIOWA ORAZ
REASEKURACJA CZYNNNA
PROPORCJONALNA)

Linie biznesowe w odniesieniu do:
REASEKURACJA CZYNNNA NIEPROPORCJONALNA

	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	Ogółem
	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200

SKŁADKI PRZYPISANE

Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	0	0	X	X	X	X	181 074
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	X	X	X	X	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	X	X	X	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	132
Netto	R0200	0	0	0	0	0	0	0	180 942

SKŁADKI ZAROBIONE

Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	0	0	X	X	X	X	181 120
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	X	X	X	X	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	X	X	X	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	132
Netto	R0300	0	0	0	0	0	0	0	180 988

ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA

Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	0	0	X	X	X	X	126 135
---	-------	---	---	---	---	---	---	---	---------

Linie biznesowe w odniesieniu do:
ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH
I REASEKURACYJNYCH ZWIĄZANYCH
Z UBEZPIECZENIAMI INNYMI
NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
(BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ
UBEZPIECZENIOWA ORAZ
REASEKURACJA CZYNNNA
PROPORCJONALNA)

Linie biznesowe w odniesieniu do:
REASEKURACJA CZYNNNA NIEPROPORCJONALNA

		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	Ogółem
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	X	X	X	X	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	X	X	X	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	0	0	0	0	0	-7
Netto	R0400	0	0	0	0	0	0	0	126 142
ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW TECHNICZNO- -UBEZPIECZENIOWYCH									
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	X	X	X	X	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	X	X	X	X	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	X	X	X	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
KOSZTY PONIESIONE	R0550	0	0	0	0	0	0	0	49 834
POZOSTAŁE KOSZTY	R1200	X	X	X	X	X	X	X	305
KOSZTY OGÓŁEM	R1300	X	X	X	X	X	X	X	50 139

		Linie biznesowe w odniesieniu do: ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE									ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU REASEKURACJI UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	Ogółem	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300	
SKŁADKI PRZYPISANE											
Brutto	R1410	0	18 842	262 274	281 072	0	0	0	0	562 188	
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	252	8 890	981	0	0	0	0	10 123	
Netto	R1500	0	18 590	253 384	280 091	0	0	0	0	552 065	
SKŁADKI ZAROBIONE											
Brutto	R1510	0	18 871	262 279	280 313	0	0	0	0	561 463	
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	252	8 893	981	0	0	0	0	10 126	
Netto	R1600	0	18 619	253 386	279 332	0	0	0	0	551 337	
ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA											
Brutto	R1610	0	15 877	815 326	209 111	0	0	0	0	1 040 314	
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	48	2 733	849	0	0	0	0	3 630	
Netto	R1700	0	15 829	812 593	208 262	0	0	0	0	1 036 684	
ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH											
Brutto	R1710	0	1 294	-551 809	-56 690	0	0	0	0	-607 205	
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	2 085	0	0	0	0	0	2 085	
Netto	R1800	0	1 294	-553 894	-56 690	0	0	0	0	-609 290	
KOSZTY PONIESIONE	R1900	0	4 418	26 428	133 324	0	0	0	0	164 170	
POZOSTAŁE KOSZTY	R2500	X	X	X	X	X	X	X	X	3 642	
KOSZTY OGÓŁEM	R2600	X	X	X	X	X	X	X	X	167 812	

■ Załącznik 3. SKŁADKI, ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA ORAZ KOSZTY WG KRAJU (S.05.02.01)

Składki przypisane brutto dotyczące kraju siedziby reprezentują ponad 90% łącznych składek przypisanych brutto, dlatego formularz S.05.02.01 nie jest wymagany.

Załącznik 4. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE DLA UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE
I UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH O CHARAKTERZE UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE (S.12.01.02)

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE ŁĄCZNIE	R0010	0	0	X	X	0	X	X	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – ogółem	R0020	0	0	X	X	0	X	X	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE JAKO SUMA NAJLEPSZEGO OSZACOWANIA I MARGINESU RYZYKA		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
NAJLEPSZE OSZACOWANIE		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
NAJLEPSZE OSZACOWANIE BRUTTO	R0030	132 765	X	0	1 741 508	X	9 451	1 178	0	0	1 884 902

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi i innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – ogółem	R0080	-633	X	0	26 238	X	-1 135	0	0	0	24 470
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0090	133 398	X	0	1 715 270	X	10 586	1 178	0	0	1 860 432
MARGINES RYZYKA	R0100	1 526	12 149	X	X	12 773	X	X	0	0	26 448
KWOTA WYNIKAJĄCA Z ZASTOSOWANIA PRZEPISÓW PRZEJŚCIOWYCH DOTYCZĄCYCH REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	X	X	0	X	X	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	X	0	0	X	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0	X	X	0	X	X	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE – OGÓŁEM	R0200	134 291	1 753 657	X	X	23 402	X	X	0	0	1 911 350

		Ubezpieczenia zdrowotne (bezpśrednia działalność ubezpieczeniowa)	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
		C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE ŁĄCZNIE	R0010	0	X	X	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – ogółem	R0020	0	X	X	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE JAKO SUMA NAJLEPSZEGO OSZACOWANIA I MARGINESU RYZYKA		X	X	X	X	X	X
NAJLEPSZE OSZACOWANIE		X	X	X	X	X	X
NAJLEPSZE OSZACOWANIE BRUTTO	R0030	X	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – ogółem	R0080	X	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0090	X	0	0	0	0	0
MARGINES RYZYKA	R0100	0	X	X	0	0	0
KWOTA WYNIKAJĄCA Z ZASTOSOWANIA PRZEPISÓW PRZEJŚCIOWYCH DOTYCZĄCYCH REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH		X	X	X	X	X	X

		Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
		C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	X	X	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	X	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	X	X	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE – OGÓŁEM	R0200	0	X	X	0	0	0

Załącznik 5. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE DLA UBEZPIECZEŃ INNYCH NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE (S.17.01.02)

BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZENIOWA ORAZ REASEKURACJA CZYNNA PROPORCJONALNA

		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE ŁĄCZNIE	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE OBLICZANE JAKO SUMA NAJLEPSZEGO OSZACOWANIA I MARGINESU RYZYKA		X	X	X	X	X	X	X	X	X
NAJLEPSZE OSZACOWANIE		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rezerwy składek		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Brutto	R0060	0	224	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – ogółem	R0140	0	-340	0	0	0	0	0	0	0

BEZPOŚREDNIA DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZENIOWA ORAZ REASEKURACJA CZYNNA PROPORCJONALNA

		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0
REZERWY TECHNICZNO- -UBEZPIECZENIOWE – OGÓŁEM		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	0	55 891	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – ogółem	R0330	0	-303	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – ogółem	R0340	0	56 194	0	0	0	0	0	0	0

Załącznik 6. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU POZOSTAŁYCH
UBEZPIECZEŃ OSOBOWYCH I MAJĄTKOWYCH
OGÓŁEM ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ
INNEJ NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE (5.19.01.21)

Rok szkody / rok zawarcia umowy																
Z0010	1 – Rok zajścia szkody															
WYPŁACONE ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA BRUTTO (NA ZASADZIE NIEKUMULATYWNEJ) (wartość bezwzględna)																
Rok zmiany												W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)			
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +					
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110		C0170	C0180		
WCZEŚNIEJSZE LATA	R0100	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	0	R0100	0	0	
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		R0160	0	0	
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0			R0170	0	0	
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0				R0180	0	0	
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	0					R0190	0	0	
N-5	R0200	0	0	0	0	0	0						R0200	0	0	
N-4	R0210	0	0	0	0	0							R0210	0	0	
N-3	R0220	0	0	0	0								R0220	0	0	
N-2	R0230	55 461	17 081	1 632									R0230	1 632	74 174	
N-1	R0240	78 664	21 435										R0240	21 435	100 099	
N	R0250	91 672											R0250	91 672	91 672	
													Ogółem	R0260	114 739	265 945

NIEZDYSKONTOWANE NAJLEPSZE OSZACOWANIE DLA REZERWY NA NIEWYPŁACONE
ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA BRUTTO
(wartość bezwzględna)

	Rok zmiany												Koniec roku (dane zdys- kontowane)		
	Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		C0170	C0360
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300			
WCZĘSNIEJSZE LATA	R0100	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	0	R0100	0
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		R0160	0
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0				R0170	0
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0					R0180	0
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	0						R0190	0
N-5	R0200	0	0	0	0	0	0							R0200	0
N-4	R0210	0	0	0	0	0								R0210	0
N-3	R0220	0	0	0	0									R0220	0
N-2	R0230	0	0	581										R0230	550
N-1	R0240	0	1 956											R0240	1 904
N	R0250	46 696												R0250	46 355
	Ogółem													R0260	48 809

■ Załącznik 7. WPŁYW ŚRODKÓW W ZAKRESIE GWARANCJI DŁUGOTERMINOWYCH I ŚRODKÓW PRZEJŚCIOWYCH (S.22.01.21)

Spółka nie stosuje środków dotyczących gwarancji długoterminowych lub przepisów przejściowych, dlatego formularz S.22.01.21 nie jest wymagany.

Załącznik 8. ŚRODKI WŁASNE (S.23.01.01)

		Ogółem	Kategoria 1 – nieograniczone	Kategoria 1 – ograniczone	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
PODSTAWOWE ŚRODKI WŁASNE PRZED ODLICZENIEM Z TYTUŁU UDZIAŁÓW W INNYCH INSTYTUCJACH SEKTORA FINANSOWEGO ZGODNIE Z ART. 68 ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	291 693	291 693	X	0	X
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0	X	0	X
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0	X	0	X
Podporządkowane fundusze udziałowe/ członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0	X	0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0	X	X	X
Akcje uprzywilejowane	R0090	19 900	X	19 900	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0	X	0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	116 661	116 661	X	X	X
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0	X	0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0	X	X	X	0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
ŚRODKI WŁASNE ZE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH, KTÓRE NIE POWINNY BYĆ UWZGLĘDNIONE W REZERWIE UZGODNIENIOWEJ I NIE SPEŁNIAJĄ KRYTERIÓW KLASYFIKACJI JAKO ŚRODKI WŁASNE WG WYPŁACALNOŚĆ II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0	X	X	X	X
ODLICZENIA		X	X	X	X	X

Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
PODSTAWOWE ŚRODKI WŁASNE OGÓŁEM PO ODLICZENIACH	R0290	428 254	408 354	19 900	0	0
UZUPEŁNIAJĄCE ŚRODKI WŁASNE		X	X	X	X	X
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0	X	X	0	X
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0	X	X	0	X
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0	X	X	0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0	X	X	0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0	X	X	0	X
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0	X	X	0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0	X	X	0	X
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0	X	X	0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0	X	X	0	0
UZUPEŁNIAJĄCE ŚRODKI WŁASNE OGÓŁEM	R0400	0	X	X	0	0
DOSTĘPNE I DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE		X	X	X	X	X
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	428 254	408 354	19 900	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	428 254	408 354	19 900	0	X
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	428 254	408 354	19 900	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	428 254	408 354	19 900	0	X
SCR	R0580	154 956	X	X	X	X
MCR	R0600	69 730	X	X	X	X
STOSUNEK DOPUSZCZONYCH ŚRODKÓW WŁASNYCH DO SCR	R0620	276,37%	X	X	X	X
STOSUNEK DOPUSZCZONYCH ŚRODKÓW WŁASNYCH DO MCR	R0640	614,16%	X	X	X	X

C0060		
REZERWA UZGODNIENIOWA		X
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	456 232
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	27 978
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	311 593
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
REZERWA UZGODNIENIOWA	R0760	116 661
OCZEKIWANE ZYSKI		X
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	117 326
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	8 277
OCZEKIWANE ZYSKI Z PRZYSZŁYCH SKŁADEK - OGÓŁEM	R0790	125 603

Załącznik 9. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI – DLA PODMIOTÓW STOSUJĄCYCH FORMUŁĘ STANDARDOWĄ (S.25.01.21)

		KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI BRUTTO	PARAMETRY SPECYFICZNE DLA ZAKŁADU	UPROSZCZENIA
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	45 089	X	brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	4 723	X	X
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	85 291	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	90 275	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-64 728	X	X
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0	X	X
PODSTAWOWY KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI	R0100	160 650	X	X

OBLICZANIE KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	27 999
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieceniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-33 693
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI Z WYŁĄCZENIEM WYMOGU KAPITAŁOWEGO	R0200	154 956
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI	R0220	154 956
INNE INFORMACJE NA TEMAT SCR		X
WYMÓG KAPITAŁOWY DLA PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Załącznik 10. MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY – DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZENIOWA
LUB REASEKURACYJNA PROWADZONA JEDYNIEM W ZAKRESIE UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE
LUB JEDYNIEM W ZAKRESIE UBEZPIECZEŃ INNYCH NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
(S.28.01.01)

KOMPONENT FORMUŁY LINIOWEJ DLA ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH
I REASEKURACYJNYCH Z TYTUŁU UBEZPIECZEŃ INNYCH NIŻ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

		C0010		
MCR _{NL} Wynik	R0010	22 014		
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spótek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))		
		C0020	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)	
		C0020	C0030	
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	50 640	180 942	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0	
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080	0	0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0	
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0	

KOMPONENT FORMUŁY LINIOWEJ DLA
ZOBOWIĄZAŃ UBEZPIECZENIOWYCH
I REASEKURACYJNYCH Z TYTUŁU
UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

		C0040			
MCR _L Wynik	R0200	57 194			
			Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))		Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
			C0050	C0060	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210		133 377		X
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220		4 887		X
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230		1 715 270		X
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240		6 898		X
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		X	57 658 822	

OGÓLNE OBLICZENIE MCR

		C0070
Liniowy MCR	R0300	79 208
SCR	R0310	154 956
Górny próg MCR	R0320	69 730
Dolny próg MCR	R0330	38 739
łączy MCR	R0340	69 730
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 009
		C0070
MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY	R0400	69 730